

آزمون

کارنامه رتبه‌های برتر

رتبه‌های ۱ تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

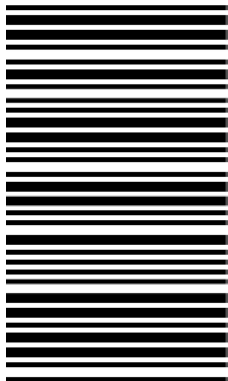

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

321A

کد کنترل

321

A

دفترچه شماره ۱

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

آزمون اختصاصی (سراسری) ورودی دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی - نوبت اول سال ۱۴۰۴

گروه آزمایشی علوم انسانی

ملاحظات	مدت زمان پاسخ گویی	شماره سؤال		تعداد سؤال	ماده امتحانی	ردیف
		از	تا			
۸۰ سؤال ۸۵ دقیقه	۳۰ دقیقه	۲۰	۱	۲۰	ریاضی	۱
	۳۰ دقیقه	۵۰	۲۱	۳۰	زبان و ادبیات فارسی	۲
	۲۵ دقیقه	۶۵	۵۱	۱۵	علوم اجتماعی	۳
		۸۰	۶۶	۱۵	روان شناسی	۴

استفاده از ماشین حساب ممنوع می باشد

این آزمون نمره منفی دارد

حق چاپ، تکثیر و انتشار سؤالات به هر روش (الکترونیکی و.....) پس از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می شود

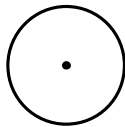
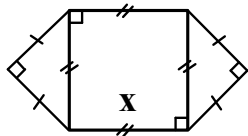

* داوطلب گرامی، عدم درج مشخصات و امضا در مندرجات جدول زیر، به منزله عدم حضور شما در جلسه آزمون است.

اینجانب با شماره داوطلبی با آگاهی کامل، یکسان بودن شماره صندلی خود را با شماره داوطلبی مندرج در بالای کارت ورود به جلسه، بالای پاسخنامه و دفترچه سؤالات، نوع و کد کنترل درج شده بر روی دفترچه سؤالات تأیید می‌نمایم.

امضا:

۱- اگر شعاع دایره شکل زیر برابر $\frac{1}{\sqrt{2\pi}}x$ و مجموع مساحت‌های دو شکل برابر ۱۶ باشد، محیط دایره کدام است؟

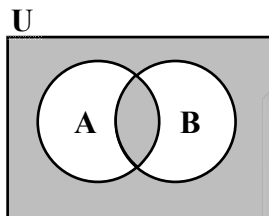
(۱) $\sqrt{\pi}$

(۲) $2\sqrt{\pi}$

(۳) $3\sqrt{\pi}$

(۴) $4\sqrt{\pi}$

۲- با توجه به نمودار وین زیر، مجموعه سایه زده شده کدام است؟

(۱) $(A \cup B)'$

(۲) $(A' \cap B')'$

(۳) $(A \cup B') \cap (A' \cup B)$

(۴) $(A' \cup B') \cup (A \cap B)$

۳- مجموع معکوس دو مضرب متوالی عدد ۵ برابر $\frac{1}{6}$ است. اگر a مجموع آن دو عدد باشد، مجموع ارقام a کدام است؟

(۴) ۹

(۳) ۸

(۲) ۷

(۱) ۶

۴- اگر تابع f به هر عدد حقیقی، دو برابر مکعب همان عدد، منهای ۳ را نسبت دهد، حاصل $f(\sqrt[3]{4}) - f(\frac{1}{\sqrt[3]{4}})$ کدام است؟

(۴) $7/5$

(۳) $2/5$

(۲) $-2/5$

(۱) $-7/5$

۵- اگر رابطه $\{(-1, 1-2a^2), (a^2-3b, 2a+b+1), (a+6b, 4b^2-a)\}$ تابع همانی باشد، مقدار $b-a$ کدام است؟

(۴) $-\frac{1}{2}$

(۳) $-\frac{3}{2}$

(۲) $\frac{1}{2}$

(۱) $\frac{3}{2}$

۶- تابع $f: A \rightarrow B$ که در آن B مجموعه‌ای تک‌عضوی است را در نظر بگیرید. اگر $a \in A \cap B$ و $f(\frac{1}{a}) = \frac{f(1)}{f(a)} - a$ باشد، کدام مورد قطعاً درست است؟

(۴) $2 \notin A$

(۳) $3 \notin A$

(۲) $2 \in A$

(۱) $3 \in A$

- ۷- می‌خواهیم از یک رشته سیم به طول ۱۰۰، یک مستطیل به اضلاع $\frac{a}{2}$ و $2x$ بسازیم به طوری که مساحت آن ماکسیمم شود. مقدار x کدام است؟

(۱) ۵۰ (۲) ۲۵ (۳) ۱۲٫۵ (۴) ۶٫۲۵

- ۸- نمودار پلکانی هزینه برق مصرفی در یک دوره در زیر رسم شده است. اگر هزینه مصرفی مازاد بر ۱۰۰ تا ۲۰۰ (کیلووات ساعت) ۶۱۵۰ تومان باشد، هزینه کل برق مصرفی در این دوره چند هزار ریال است؟

- ۹- در یک نمودار حبابی، سه تایی مرتب (a, b, c) مربوط به حبابی به شعاع $\frac{2}{\sqrt{\pi}}$ است. کدام مورد در خصوص مختصات این حباب می‌تواند درست باشد؟

(۱) $(4, 4, 4)$ (۲) $(2, 2, 2)$
 (۳) $(4\sqrt{\pi}, 4\sqrt{\pi}, 4\sqrt{\pi})$ (۴) $(\frac{2}{\sqrt{\pi}}, \frac{2}{\sqrt{\pi}}, \frac{2}{\sqrt{\pi}})$

- ۱۰- دانش‌آموزی معادله « $x - 2 = 2$ » را با استدلال زیر حل کرده است. ایراد این استدلال در کدام گام است؟

(۱) یکم
 (۲) سوم
 (۳) پنجم
 (۴) ششم

(اول) $(x-2)(x-5) = 2(x-5)$
 (دوم) $x^2 - 7x + 10 = 2x - 10$
 (سوم) $(x^2 - 7x + 10) - (x-6) = (2x-10) - (x-6)$
 (چهارم) $x^2 - 8x + 16 = x - 4$
 (پنجم) $\frac{(x-4)^2}{x-4} = \frac{x-4}{x-4}$
 (ششم) $x - 4 = 1$
 (هفتم) $x = 5$

- ۱۱- اگر گزاره $r \Rightarrow (q \vee \sim p)$ نادرست باشد، آنگاه کدام گزاره زیر با آن هم‌ارزش است؟

(۱) $r \Rightarrow p$ (۲) $p \Rightarrow r$ (۳) $q \Rightarrow p$ (۴) $p \Rightarrow q$

۱۲- دو مجموعه ۲۰ عضوی $A = \{3x_1 - 5, 3x_2 - 5, \dots, 3x_{20} - 5\}$ و $B = \{\frac{x_1 + 4}{5}, \frac{x_2 + 4}{5}, \dots, \frac{x_{20} + 4}{5}\}$ را در نظر

بگیرید. اگر میانگین اعضای مجموعه A برابر ۱۳ باشد، میانگین اعضای مجموعه B کدام است؟

- (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۵ (۴) ۶

۱۳- انحراف معیار ۳۰ داده آماری که ۱۰ درصد آنها با میانگین برابر است، ۳ می باشد. اگر داده های برابر میانگین را از کل داده ها کنار بگذاریم، واریانس داده های باقیمانده کدام است؟

- (۱) ۳ (۲) ۵ (۳) ۹ (۴) ۱۰

۱۴- داده های ۸، ۹، ۶، ۳، ۸، ۱، ۴، ۷، a ، درآمد ماهانه کارمندان یک اداره برحسب میلیون تومان است. اگر مقدار خط فقر از دو روش میانگین و میانه برابر باشد، چند کارمند زیر خط فقر قرار دارند؟

- (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

۱۵- با حروف کلمه «آموزشی» چند کلمه ۶ حرفی بدون تکرار حروف می توان نوشت به طوری که هیچ حرف نقطه داری قبل از «آ» ظاهر نشود؟ (بدون توجه به معنی)

- (۱) ۱۵۶ (۲) ۱۸۰ (۳) ۲۱۶ (۴) ۲۴۰

۱۶- هر یک از اعداد دو رقمی را که می توان با ارقام ۱، ۲، ۳ و ۴ نوشت، روی کارتهایی می نویسیم و پس از مخلوط کردن کارت ها، یک کارت را به طور تصادفی خارج می کنیم. با کدام احتمال عدد روی کارت مضرب ۴ یا ۶ است؟

- (۱) $\frac{7}{16}$ (۲) $\frac{5}{16}$ (۳) $\frac{3}{8}$ (۴) $\frac{1}{4}$

۱۷- دنباله های $a_n = n^2 - 2$ و a_{n+1} فرد و $b_{n+1} = \begin{cases} \frac{1}{2}b_n & \text{فرد} \\ 3b_n + 1 & \text{زوج} \end{cases}$ را در نظر بگیرید. اگر $b_1 = -3a_1$ باشد، حاصل

$a_3 \times b_3 + a_1 \times b_1$ کدام است؟

- (۱) ۲۵ (۲) ۳۰ (۳) ۴۰ (۴) ۴۵

۱۸- اگر مجموع جملات یازدهم و نوزدهم یک دنباله خطی برابر ۱۴۴ باشد، جمله پانزدهم این دنباله کدام است؟

- (۱) ۴۸ (۲) ۵۲ (۳) ۷۲ (۴) ۸۴

۱۹- دنباله a_n با رابطه بازگشتی $a_{n+1} = ra_n$ را در نظر بگیرید. اگر جملات دوم و سوم این دنباله به ترتیب $9\sqrt{3}$ و ۹ باشند، جمله هشتم این دنباله کدام است؟

- (۱) -۱ (۲) $-\frac{1}{3}$ (۳) $-\frac{\sqrt{3}}{9}$ (۴) $-\frac{\sqrt{3}}{3}$

۲۰- در تساوی $\frac{x^5 \times \sqrt[6]{5^3} \times \sqrt[3]{15^9}}{\sqrt[4]{5^6} \times (\frac{3}{5})^{-2}} = 21^5$ ، مقدار x کدام است؟

- (۱) ۷ (۲) ۱۵ (۳) ۵ (۴) ۲۱

- ۲۱- در کدام عبارت بیشترین ویژگی سبک نثر دوره غزنوی و سلجوقی (با توجه به کتاب) به چشم می خورد؟
- (۱) کار امارت اگر به دست عاجزی افتد او بر خود درمانده و خلق بر وی.
 - (۲) طاهر گفت: جَزَاكُمُ اللّٰهُ خَيْرًا، سخن نیکو گفتید و حق بزرگ راعی را به جای آوردید.
 - (۳) پیغامبر علیه السلام گفت: «إِثْقَ شَرِّ مَنْ أَحْسَنَتْ إِلَيْهِ» و سخن صاحب شرع حق است و آن را وجه.
 - (۴) از برکات سخن تو هفتصد دینار به من رسید. این صد دینار حق السعی توست به طوع خویش به تو بخشیدم.
- ۲۲- کدام عبارت از دیدگاه تاریخ ادبیات و سبک شناسی «ایراد» دارد؟
- (۱) سبک شعری وحشی بافقی حد واسط سبک دوره عراقی و سبک هندی است و واقع گرایی شاخصه اصلی آن است.
 - (۲) رفاه اقتصادی مردم در عصر صفوی و رونق تجارت و کسب و کار باعث شد که هر کس به اندازه توان خود به امور فرهنگی بپردازد.
 - (۳) در قرن یازدهم به سبب آشنایی ایرانیان با اروپائیان مراکز تجمع مثل قهوه خانه ها نیز دایر شد و شاعران به مشاعره، مناظره و نقد آثار یکدیگر می پرداختند.
 - (۴) حکومت صفوی مذهب شیعه را ترویج کرد و به شعر ستایشی و درباری و عاشقانه های زمینی توجهی خاص داشت و شاعران سروده های خود را با این مضامین همراه می کردند.
- ۲۳- در کدام بیت کاربرد واژگان کهن را که امروزه به گونه ای دیگر به کار گرفته می شوند، نمی توان یافت؟
- (۱) همراه خود نسیم صبا می برد مرا یا رب چو بوی گل به کجا می برد مرا؟
 - (۲) زان که آواز تو را در بند کرد خویشان مرده پی این بند کرد
 - (۳) حرم آل رسول است تو را جای که هیچ دیو را راه نبوده است در این شهره حریم
 - (۴) بنگر، پیوستی آن چه گفت پیوند؟ بنگر، بگسستی آن چه گفت که بگسل؟
- ۲۴- هر یک از عبارات زیر کدام شخصیت ادبی را معرفی می نماید؟
- از عارفان قرن هفتم که در بیان سلوک دین و تربیت نفس اثری عارفانه به نثری شیوا دارد.
 - یکی از چهره های علمی و سیاسی عصر ایلخانان که مهم ترین کتاب خود را به نثری عالمانه و پخته نوشته است.
 - از سرایندگان قرن هشتم که مثنوی معروف خود را به شیوه داستان های نظامی سروده است.
 - از شاعران خوش ذوق و هم عصر با خواجه کرمانی که نام لایمات روزگار خود را بر نمی تافت و تزویر و ریاکاری حاکمان را به تصویر می کشید.
- (۱) شاه نعمت الله ولی - خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی - سلمان ساوجی - جامی
 - (۲) نجم دایه - خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی - سلمان ساوجی - عبید زاکانی
 - (۳) جلال الدین بلخی - نجم الدین رازی - خواجه کرمانی - حمد الله مستوفی
 - (۴) نجم الدین رازی - شمس قیس رازی - ابن یمین - عبید زاکانی
- ۲۵- کدام ابیات با توجه به ویژگی های «ادبی» در یک سبک قرار می گیرند؟
الف: چون صبر نیست کز تو نظر بر توان گرفت	یک باره برمگیر ز بیچارگان نظر
ب: حرف آن حسن به سامان از من مجنون می رس	شوکت بزم سلیمان از من مجنون می رس
ج: ساقیا تا کی ز دوران شرح بد حالی کنیم	شیشه ای پر کن که یک ساعت دلی خالی کنیم
د: ز آه سرد پروا نیست عشاق بلاکش را	کند بر دود صبر آن کس که می افروزد آتش را
ه: جست و جو از بهر روزی باعث شرمندگی است	زین خجالت آسیا انگشت دارد در دهن
- (۱) «الف» - «ج» - «د» - «ه»
 - (۲) «ب» - «د» - «ه»
 - (۳) «الف» - «د» - «ه»
 - (۴) «ب» - «ج» - «ه»

- ۲۶- هر یک از ویژگی‌های زیر، به ترتیب، بیانگر کدام سده از تاریخ ادبیات ایران است؟
 - شاعران تخیلات سراینده‌گان پیشین را در نظر داشتند و نوآوری‌هایی در عرصه تخیل پدید آوردند.
 - تجدد و نوگرایی در ابعاد مختلف زندگی ایرانیان به وجود آمد و شعر و نثر فارسی نیز از آن بی‌نصیب نماند.
 - در این عصر نوآوری‌ها، اندیشه‌های باستان‌گرا و گاهی گرایش به شعرهای ترجمه‌ای مورد توجه قرار گرفت.
 - نثر فارسی، قیدوبندهای نثر مصنوع و فنی را کنار گذاشت و گزارشی و ساده شد.
- (۱) نهم و دهم - چهاردهم - سیزدهم - یازدهم و دوازدهم
 (۲) هشتم و نهم - یازدهم و دوازدهم - چهاردهم - سیزدهم
 (۳) دوازدهم و سیزدهم - چهاردهم - چهاردهم - دوازدهم و سیزدهم
 (۴) دوازدهم و سیزدهم - یازدهم و دوازدهم - سیزدهم - یازدهم و دوازدهم
- ۲۷- چند عبارت درباره ویژگی‌های ادبیات قرن یازدهم درست است؟
 - همراهی حکومت صفوی با آموزه‌های سنتی عرفانی - تبدیل موضوعات و تمثیلات کهن به مضامین تازه
 - از بین رفتن مدیحه‌سرایی درباری - رواج تاریخ‌نویسی به اسلوب ساده
 - بازنویسی کتب ساده به نثر فنی - پیدایش مکتب وقوع
- (۱) پنج (۲) چهار (۳) سه (۴) دو
- ۲۸- کدام ویژگی‌ها، به سراینده منظومه زیر اختصاص می‌یابد؟
 «ما در عصر احتمال به‌سرمی‌پریم / در عصر شک و شاید / از هر طرف که باد بیاید ...»
 (۱) شاعر و نویسنده انقلاب که جایگاه خویش را در شعر انقلاب تثبیت کرد. نثر وی ساده، اما عمیق و عاطفی است.
 (۲) از شاعران نواندیش و معروف شعر انقلاب و مجموعه شعر «دری به خانه خورشید» از سروده‌های اوست.
 (۳) معنی‌گریزی از ویژگی‌های شعری اوست و این ویژگی در «خواب ارغوانی» به چشم می‌خورد.
 (۴) از پیش‌تازان شعر مذهبی قبل از انقلاب است. اشعار سپید او نیز قابل توجه‌اند.
- ۲۹- کدام سروده «فاقد» مجاز است؟
 (۱) آن مرغ که در ابر سفر می‌کرد / آن بذر که در خاک چمن می‌شد / با هر نفسی مژده دیدار تو می‌آورد
 (۲) دشمنی دل‌ها را با کین خوگر کرد / دست‌ها با دشنه همدستان گشتند / و زمین از بدخواهی به ستوه آمد
 (۳) تا پیکر زمین و زمان شست‌وشو شود / در جویبار نغمه نغمه چکاوکی / از سنگ تا ستاره و از زهره تا زمین
 (۴) و اینک من که بر لب‌های رنگ‌افسوده خاموش / شکفت غنچه‌های خنده‌تان را دوست می‌دارم / چو شیرین خنده‌های باغ
- ۳۰- در کدام بیت «تشبیه» کمتری می‌توان یافت؟
 (۱) کرده چوگان از کمند زلف مشک‌افشان خویش
 (۲) عارضش غرق عرق از می ولی با رنگ و بوی
 (۳) در هوای آتش رخسار چون گلنار تو
 (۴) در دل ابن یمین مهر رخ چون ماه تو
- ۳۱- تعداد استعاره‌های کدام بیت در مقابل آن نادرست آمده است؟
 (۱) چو برزد بامدادان خازن چین
 (۲) بدان که بوی تو آورد صبحدم بادم
 (۳) لؤلؤ ز صدف خیزد وین طرفه که هر ساعت
 (۴) دو گل را به دو نرگس خواب‌دار
- به درج گوهرین بر قفل زرین (مصرحه ۳ تا)
 وگر نه از چه سبب دل به باد می‌دام (مکنیه ۲ تا)
 از لعل گهرپوشش لؤلؤی تر انگیزد (مصرحه ۴ تا)
 همی شست تا شد گلان آبدار (مصرحه ۳ تا)

۳۲- آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

«بوی تو چون شنید ز گل عندلیب مست چندان کشید ناله که آواز او گرفت»

(۱) حس آمیزی - استعاره مصرحه - ایهام تناسب - حسن تعلیل

(۲) استعاره مکنیه - جناس - کنایه - ایهام تناسب

(۳) حس آمیزی - مجاز - ایهام - حسن تعلیل

(۴) استعاره - جناس - ایهام - مجاز

۳۳- در کدام بیت آرایه «موازنه با مجاز، استعاره، تشبیه و کنایه» همراه شده است؟

(۱) هم سلسله بر گردن زان کاکل پیچانم هم غالیه در دامن زان سنبل پرچینم

(۲) از روی تو کی شد که بر آتش ننشستم وز نور تو کی بود که در نار نبودم

(۳) اگر آبم نرنی آتش خرمن سوزم ور خموشم نکنی شعله عالم گیرم

(۴) خسرو ملک جهانم من که در جنت غلامم خواجه آزادگانم من که در بندت اسیرم

۳۴- آرایه‌های مقابل همه ابیات «کاملاً» درست است، به جز:

(۱) دو چشم مست تو شهری به غمزه‌ای ببرند کرشمه تو جهانی به یک نظر گیرد (دو مجاز - واج‌آرایی)

(۲) تو را که این همه قول مخالف است رواست که یاد می‌کنی هیچ نوبت از عشاق (سه ایهام - یک ایهام تناسب)

(۳) چو آن مهوش نمی‌آرم پری‌روی به زیبایی چو آن لعبت نمی‌بینم گل‌اندازی به طنازی (موازنه - چهار تشبیه)

(۴) بوی پیراهن یوسف ز صبا می‌شنوم یا ز بستان ارم نفعه بوی سمنش (دو تلمیح - دو حس آمیزی)

۳۵- آرایه‌های «اسلوب معادله، جناس، استعاره و تشبیه» تماماً در کدام بیت یافت می‌شود؟

(۱) حسن را خط غبارش بی‌نیاز از زلف کرد احتیاج دام نبود خاک دامن‌گیر را

(۲) خلق دریا را نسازد گوهر شهباز تنگ نیست پروایی ز سنگ کودکان دیوانه را

(۳) کسی چو دار در این انجمن سرفراز است که کاسه از سر منصور کرد و جام کشید

(۴) به مرگ از دل نگردد محو یاد آن خط مشکین گداز این سکه را از سیم و زر بیرون نمی‌آرد

۳۶- آرایه‌های «لف‌ونشر، استعاره، اشتقاق، ایهام تناسب و اغراق» به ترتیب، در کدام ابیات یافت می‌شود؟

الف: بنفشه بر گل سوری به گرد چشمه نوشش چو دود عنبرافشان است کاندراخگر آویزد

ب: از لطافت می‌توان چون شمع در فانوس دید از زلال گسردن او شعله آواز را

ج: هر دمی حسن جهانگیر وی از ابرو و چشم ساخته تیر و کمان قلب دگر می‌شکند

د: رندان تشنه لب را آبی نمی‌دهد کس گویا ولی‌شناسان رفتند از این ولایت

ه: نقاش ازل نقش رخ و زلف تو می‌بست از روز و شب آمیخت سپیدی و سیاهی

(۱) «ج»، «الف»، «ه»، «ب» و «د» (۲) «ه»، «د»، «الف»، «ب» و «ج»

(۳) «ج»، «د»، «ه»، «الف» و «ب» (۴) «ه»، «الف»، «د»، «ج» و «ب»

۳۷- قاعده قافیه درونی در کدام بیت متفاوت است؟

(۱) چو نتوان ساخت بی‌رویت نباید ساخت با خویت که ما را از سر کویت سر دروا نمی‌باشد

(۲) مرو هر سوی و هر جا که مسکینان نیاند آگه نمی‌بیند کست ناگه که او شیدا نمی‌باشد

(۳) جهانی در پی‌ات مفتون به جای آب گریان خون عجب می‌دارم از هامون که چون دریا نمی‌باشد

(۴) دو چشم از ناز در پیش فراغ از حال درویش مگر کز خوبی خویش نگه در ما نمی‌باشد

۳۸- قافیه کدام بیت نادرست و وزن آن «مستفعل مفعولن» است؟

- (۱) آن دم که در باید باد از رخ تو پرده
(۲) چون عزم سفر کردم فی لطف امان الله
(۳) خاک غم را سرمه سازم بهر چشم
(۴) ای دل به کجایی تو آگاه هیی یا نه
- زنده شود بجنبید هر جا که هست مرده
پیروز تو واگردی فی لطف امان الله
تا ز گوهر پر شود دو بحر چشم
از سر تو برون کن هی سودای گدایانه

۳۹- وزن عروضی کدام مورد با سروده زیر یکسان است؟

«هنگام غروب تیره کز گردش آب / می غلتد موج روی موج نگران»

- (۱) عاشقا! گر سیه دوست داری / اینک او را دو چشم سیاهی است
(۲) گریه بس دار که هذیان داشت / خبر از وحشت دریای پر آب
(۳) هولی نشست و چیزی برخاست / دوشیزه‌ای به راه دگر شد
(۴) من با هوس بی‌ثمر تندروان / دیگر سروکاریم نخواهد بودن

۴۰- هجاهای کدام بیت به دو شیوه همسان و ناهمسان دسته‌بندی می‌شود؟

- (۱) بنگر ز هجرت چون شدم سرگشته چون گردون شدم
(۲) بر من مگیر اگر شدم آشفته دل ز عشق
(۳) در پای رقیبش چه کنم گر ننه‌م سر
(۴) دیوانگان خود را می‌بست در سلاسل
- وز ناوکت پر خون شدم از من چرا رنجیده‌ای
مانند این بسی ز قضا و قدر فتاد
محتاج ملک بوسه دهد دست غلامان
هر جا که عاقلی بود اینجا دم از جنون زد

۴۱- بحر «هزج - رجز - متقارب - رمل» به ترتیب، در کدام مصراع‌ها دیده می‌شود؟

- الف: بلی گوی عهدش بلا آزماید
ج: بالله که بیزار است ره زین هرزه‌گردان
ه: مرا چون رعد و طوفان خشمگین کن
- ب: آواز خوششت بوی دل سوخته دارد
د: سینه صافی گرفتم پیش چشم روزگار
و: سماع سرد بی‌غمان خمار ما نمی‌برد

- (۱) «ه» - «ج» - «الف» - «د»
(۲) «د» - «ج» - «ب» - «و»
(۳) «ه» - «د» - «الف» - «ب»
(۴) «ج» - «ه» - «و» - «الف»

۴۲- در کدام سروده اختیارات شاعری وزنی و زبانی «هر دو» یافت می‌شود؟

- (۱) پی نیلوفر زیبای خرد می‌گشتم
(۳) در دلم آرزوی آمدنت می‌میرد
- (۲) من به اندازه یک ابر دلم می‌گرید
(۴) من به هر حال که باشم به تو می‌اندیشم

۴۳- اختیارات شاعری در مقابل همه ابیات درست آمده است؛ به جز:

- (۱) دوستی کردگار معرفت آرد به بار / هر که از این تخم کشت حاصل از آن گرفت (ابدال - کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند)
(۲) مست شود نیک مست از می جام الس / پر کن از می پرست خانه خمار را (ابدال - بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه)
(۳) گه به فسوس او مرا گوید کنجی نشین / چونک نشینم به کنج خود به در آرد مرا (ابدال - حذف همزه)
(۴) او ره خوش می‌زند رقص بر آن می‌کنم / هر دم بازی نو عشق بر آرد مرا (ابدال - قلب)

۴۴- اوزان نوشته شده در مقابل همه مصراع‌ها «کاملاً» درست است؛ به جز:

- (۱) خلوتم چراغان کن ای چراغ روحانی (فاعلاتن مفعولن فاعلاتن مفعولن یا فاعلن مفاعیلن فاعلن مفاعیلن)
(۲) دوش گفتم عشق را ای شه عیار ما (فاعلاتن فاعلن فاعلاتن فاعلن یا فاعلن مستفعلن فاعلن مستفعلن)
(۳) گفتم جانم گفت بمیرار مردی (مفعولن مفعولن مفاعیلن فع یا مستفعل مفعولن مفاعیلن فعَل)
(۴) ای دوست بیا که طاقتم طاق شده (مستفعل فاعلاتن مستفعل فع یا مفعول مفاعیلن مفاعیلن فعَل)

۴۵- کدام مورد را نمی‌توان از ویژگی‌های ابیات زیر دانست؟

«کبک موری خورد و باز آمد قصاص از کبک خواست
تیر، صیادی برو انداخت جاناش کرد قبض
پس عقابی رفت و با باز آن عمل بنیاد کرد
دور گردون هم برآرد روزی از صیاد گرد»

- (۱) ابیات در بحر رمل مثنی‌م محذوف سروده شده است و دارای «ایهام تناسب، جناس و استعاره» است.
- (۲) قالب شعری ابیات مورد استقبال یکی از شعرای بنام عصر سربداران و پروین اعتصامی قرار گرفته است.
- (۳) قافیه براساس قاعده «۲» آمده است و اختیارات شاعری حذف همزه و کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند وجود دارد.
- (۴) با بیت: «چون نخواهی کت ز دیگر کس جگر خسته شود / دیگران را خیره خیره دل چرا باید خلیل» تناسب مفهومی دارد.

۴۶- معادل کنایه «عنان‌گسسته» در کدام بیت آمده است؟

- (۱) دو عاشق چون چنان تربت چشیدند
- (۲) من آنکه عنان بازپیچم ز راه
- (۳) جریده به هر سو عنان تاز کن
- (۴) من آن قیاس نکردم که زور بازوی عشق

۴۷- مفهوم همه ابیات یکسان است؛ به‌جز:

- (۱) دیده هرکه نشد باز در این عبرتگاه
- (۲) از اسب پیاده شو بر نطع زمین رخ نه
- (۳) چشم عبرت‌بین چرا در قصر شاهان ننگرد
- (۴) پرده‌داری می‌کند بر قصر کسری عنکبوت

۴۸- کدام گزینه مفهومی نظیر بیت زیر دارد؟

- «عالم سیه به چشم تو از خواب غفلت است
(۱) تو را چراغ بصیرت ز غفلت است خموش
(۲) لطف گل‌های چمن قسمت بینایان است
(۳) یارب از عرفان مرا پیمانه‌ای سرشار ده
(۴) آن چشم مست و غمزه هشیار را ببین

۴۹- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

- (۱) به قدر عقل هرکس گوی با وی
- (۲) چون که با کودک سر و کارت فتاد
- (۳) پست می‌گویم به اندازه عقول
- (۴) گردن و ریش و قد و پای دراز

۵۰- ابیات هم‌مفهوم کدام‌اند؟

- الف: هیچ‌اندیشه ز سوز دل ما نیست بلی
ب: چو آتش کنی زیر دامن درون
ج: روزها بر گرد گل می‌گرد و شب بر گرد شمع
د: اگر پر نیان است خود رشته‌ای
ه: دیدی که خون ناحق پروانه شمع را

(۲) «الف» - «ب» - «د»

(۱) «ب» - «ج» - «د»

(۴) «الف» - «ج» - «ه»

(۳) «ب» - «د» - «ه»

۵۱- در کنش افراط در استفاده از فضای مجازی، به ترتیب «پیامد ارادی وابسته به اراده کنشگر»، «پیامد غیرارادی» و «پیامد ارادی وابسته به اراده دیگری» کدام است؟

- ۱) ترک یا معتاد شدن به آن - آسیب و بیماری روانی - پنهان کردن کنش از دیگران
- ۲) کاهش استفاده از فضای مجازی - آسیب زدن به خود - مورد نکوهش دیگران قرار گرفتن
- ۳) دوری از آسیب‌های ناشی از آن - معتاد شدن به آن - توصیه به کاهش استفاده از فضای مجازی
- ۴) آسیب و بیماری جسمی و روانی - مورد نکوهش دیگران قرار گرفتن - فاصله گرفتن دیگران از فرد

۵۲- متفکران جهان غرب، طی قرن بیستم، از شکل‌گیری دوران پسامدرن چگونه سخن گفته‌اند؟

- ۱) بسیاری از متفکران، شکل‌گیری دوران پسامدرن را تحول هویت جهان متجدد می‌دانند و برخی آن را تغییری می‌دانند که درون این جهان اتفاق افتاده و پذیرفته شده است.
- ۲) دوران پسامدرن از نظر بسیاری از متفکران تغییری است که درون جهان متجدد اتفاق افتاده اما پذیرفته نشده است و برخی آن را تحول جهان متجدد می‌دانند.
- ۳) از دیدگاه بسیاری از متفکران، زمانی که تغییرات هویتی جهان متجدد مطابق با عقاید و ارزش‌های جامعه نباشد و فراتر از فرصت‌هایی باشد که در جهان مدرن وجود دارد، دوران پسامدرن شکل می‌گیرد.
- ۴) شکل‌گیری دوران پسامدرن از نظر بسیاری از متفکران زمانی اتفاق می‌افتد که شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی تداوم می‌یابد و جهان اجتماعی نمی‌تواند کنش‌های اجتماعی را براساس فرهنگ خود سامان دهد.

۵۳- نقش جمعیت در بسط هویت اجتماعی چیست؟

- ۱) بسط هویت جهان اجتماعی ← افزایش جمعیت ← گسترش فرهنگ و معانی آن ← افزایش تعداد حاملان و عاملان فرهنگ ← ایجاد زمینه بسط و تسلط جهان‌های اجتماعی دیگر
- ۲) شناخت، پذیرش و عمل کردن به فرهنگ ← گسترش فرهنگ و معانی آن ← افزایش تعداد عاملان و حاملان فرهنگ ← افزایش جمعیت ← بسط هویت جهان اجتماعی و تسلط جهان‌های اجتماعی دیگر
- ۳) افزایش جمعیت ← افزایش تعداد عاملان و حاملان فرهنگ ← شناخت، پذیرش و عمل کردن به فرهنگ ← گسترش فرهنگ و معانی آن ← بسط هویت جهان اجتماعی
- ۴) افزایش تعداد عاملان و حاملان فرهنگ ← گسترش فرهنگ و معانی آن ← شناخت، پذیرش و عمل کردن به فرهنگ ← عملکرد نهاد سیاست در جهت افزایش جمعیت ← بسط هویت جهان اجتماعی

۵۴- در متن زیر چند عبارت درست است؟

- در امپریالیسم فرهنگی، مقاومت فرهنگی منطقه‌ای که تحت تصرف اقتصادی یا نظامی جامعه دیگر قرار گرفته است، از بین می‌رود - قوم مغلوب، برتری نظامی جامعه مسلط را می‌پذیرد - استعمار نوعی جهان‌گشایی و امپراتوری است که از قرن پانزدهم توسط اروپائیان آغاز شد و در قرن نوزدهم به اوج رسید - در این مدت، تصرفات اروپائیان از ۲۵ درصد کره زمین به ۶۷ درصد رسید - استعمار اروپایی در سده هفدهم و هجدهم میلادی بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت را برپا کرد - آنها در یک دوره هفتادساله، پانزده میلیون سرخ‌پوست را نابود کردند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

- ۵۵- طی چه پروسه‌ای غرب، در چارچوب اهداف اقتصادی و سیاسی، مدیریت انتقال فرهنگ خود را به دست می‌گیرد؟
 (۱) در موضع ضعف قرار دادن جوامع غیرغربی به واسطه برخورد استعماری - ایجاد از خودبیگانگی فرهنگی - آسیب‌پذیری به خاطر فقر منابع و امکانات - تربیت نخبگان کشورهای غیرغربی از طریق رسانه
 (۲) درهم‌آمیختگی فرهنگ‌ها به سبب امپراتوری رسانه‌ای - ناخالص شدن فرهنگ‌ها و دستخوش تغییر شدن هویت‌ها - از خودبیگانگی فرهنگی - آموزش دانش‌های راهبردی
 (۳) انتقال صنایع وابسته به کشورهای استعمارزده - ایجاد فاصله و وابستگی کشورهای غربی و غیرغربی - در موضع ضعف قرار دادن جوامع غیرغربی از نظر اقتصادی و فرهنگی - دگرگونی و تحول هویت فرهنگی جوامع غیرغربی
 (۴) برخورد استعماری غرب و در موضع ضعف قرار دادن جوامع غیرغربی از نظر اقتصادی و سیاسی - ایجاد خودباختگی فرهنگی - از دست دادن حالت فعال و خلاق در گزینش عناصر فرهنگی دیگر - فراگیری عناصر فرهنگ دیگر بدون تحقیق و گزینش به گونه‌ای تقلیدی
- ۵۶- هر یک از موارد زیر، به ترتیب با چه موضوعی ارتباط دارند؟
 - قرار دادن جهان تا آستانه جنگ جهانی سوم
 - تأسیس رستوران‌های زنجیره‌ای مک‌دونالد در هند
 - نسبت دادن تاریخچه حرکت خود به تلاش‌های حضرت سلیمان برای ایجاد جامعه جهانی
 - مهار نیروی بخار و استقرار نظام کارخانه‌ای
- ۵۷- چرا علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیشتری برخوردار است؟
 (۱) بحران موشکی کوبا - فرایند جهانی شدن - تحولات اواسط قرن هجدهم در انگلستان
 (۲) جنگ سرد آمریکا و روسیه - پیوند قدرت با تجارت و سرمایه - آمیش‌ها - نوآوری‌های قرن نوزدهم در انگلستان
 (۳) جنگ کره - پدید آمدن شرکت‌های چندملیتی - حرکت‌های پروتستانی - تحولات قرن نوزدهم در اروپا و آمریکای شمالی
 (۴) جنگ ویتنام - خودباختگی فرهنگی - مبلغان مذهبی مسیحی - تبدیل چهره جامعه انگلستان از کشاورزی به صنعتی
- ۵۸- چرا رویکرد تفسیری، ملاک و معیاری برای داور علمی درباره همه لایه‌های قدرت، سیاست و ارزش‌های سیاسی به دست نمی‌دهد؟
 (۱) وقتی علوم اجتماعی برای مطالعه هر فرهنگ مجبور باشد آن فرهنگ را فقط از منظر مردمی که آن را پذیرفته‌اند ببیند، امکان مقایسه فرهنگ از دست می‌رود. همچنین با معنزدایی و ارزش‌زدایی از سیاست و قدرت و فروکاستن آنها به پدیده‌های مادی، از شناخت واقعی آنها بازمی‌ماند.
 (۲) زیرا با معنزدایی و ارزش‌زدایی از سیاست و قدرت و فروکاستن آنها به پدیده‌های مادی و فاقد معنا، از شناخت واقعی آنها بازمی‌ماند. همچنین صرفاً به توصیف ارزش‌های سیاسی مختلف بسنده می‌کند و نمی‌تواند برای مقایسه آنها ملاک و معیاری به دست آورد.
 (۳) با منحصر کردن علم به علوم تجربی که صرفاً موضوعات مادی و محسوس را مطالعه می‌کند، ارزش‌های انسانی از جمله ارزش‌های سیاسی را که تماماً مادی و محسوس نیستند قابل مطالعه علمی نمی‌داند. علاوه بر این، سیاست و قدرت، خارج از ذهن مردم، وجوهی محسوس دارد که رویکرد تفسیری، توان مطالعه و بررسی آن را ندارد.
 (۴) زیرا صرفاً به توصیف ارزش‌های سیاسی مختلف بسنده می‌کند و نمی‌تواند برای مقایسه آنها با یکدیگر ملاک و معیاری به دست آورد. علاوه بر این، سیاست و قدرت، خارج از ذهن مردم و مستقل از ادراک آنها، وجوهی محسوس و واقعی دارد که رویکرد تفسیری به علت تمرکز بر ذهنیت‌ها، توان مطالعه و بررسی آن را ندارد.

۵۹- در رابطه با موضوع قدرت، پاسخ درست کدام است؟

- چگونه مفهومی است؟

- رابطه قدرت با سیاست چگونه است؟

- با چه رویکردی به آن بنگریم تا شرعی، اخلاقی و قانونی بودن آن را دریابیم؟

- (۱) به قدرت بی طرفانه است - قدرت، وسیله و ابزاری برای تحقق اهداف و فضیلت های اخلاقی است - تفسیری
- (۲) با واکنشی بسیار تحسین آمیز یا نفرت انگیز روبه رو می شود - قدرت، مسئله اصلی سیاست و جوهر آن است - ارزشی و تفسیری
- (۳) مسئله برانگیز و به شکل اجتناب ناپذیری ارزشی است - قدرت وجه عینی و محسوس سیاست و جنبه الزام آور آن است - عالمانه و انتقادی
- (۴) پدیده ای نفرت انگیز تلقی می شود - برخی همه سیاست را قدرت می دانند و برخی بخش عمده ای از آن را قدرت می پندارند - تبیینی و عالمانه

۶۰- کدام یک از عبارات های زیر، در مورد «ابن خلدون» درست، اما درباره «طه عبدالرحمن» نادرست است؟

- (۱) در مطالعات خود به روش عقلی توجه داشت - کسانی چون «عابد الجابری» و «ابن رشد» را که در مواجهه با فلسفه یونان به نوآوری پرداخته اند مورد تمجید قرار می دهد.
- (۲) جامعه شناسی او در مقایسه با جامعه شناسی فارابی محافظه کارانه است - وی کسانی چون «ابن رشد» و «غزالی» را که در مواجهه با فلسفه یونان به نوآوری پرداخته اند مورد تمجید قرار می دهد.
- (۳) در نقل روایات محتاط بود و هر قولی را قبول و نقل نمی کرد - از مهم ترین نوآوری های این متفکر «نظریه نوگرایی اسلامی»، «نظریه کنش دینی» و «نظریه مقاومت» است.
- (۴) رویکرد وی انتقادی بود و بیشتر از روش حسی و تجربی استفاده می کرد - اهمیت امروزی او در به کارگیری روش انتقادی بود و تلاش می کرد علت عقیده مردم به یک باور و رسم را تبیین کند.

۶۱- به ترتیب، پاسخ پرسش های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- گاهی تأکید بر تنوع و تکثر هویت ها و اصالت بخشیدن به آنها به معنای چیست؟

- به دست آوردن قدرت پیش بینی، پیشگیری و کنترل جامعه، توسط جامعه شناسی با شناخت چه چیزی فراهم می شود؟

- چگونه یک جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می شود؟

- (۱) این مطلب که دانش جهان شمول نیست - قواعد اجتماعی - جهان اجتماعی نمی تواند کنش های اجتماعی را براساس فرهنگ خود سامان دهد و زمینه تبدیل یک جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر را فراهم می آورد.
- (۲) درگیر شدن در سیاست هویت و تحسین و تحقیر گروه های غیر خودی - پدیده های اجتماعی - عقاید و آرمان ها که سازنده هویت اجتماعی هستند، ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست می دهند.
- (۳) شکل گیری نظریه هایی که در زمینه فرهنگی و تاریخی دیگری شکل گرفته اند - مناسبات بیرونی - ناسازگاری از سطح هنجارها و رفتارها به سطوح عمیق تر یعنی عقاید و ارزش ها می رسد.
- (۴) انکار اشتراک و وحدت انسان ها و از بین رفتن فرصت گفت و گوی انسان ها و فرهنگ ها - نظم اجتماعی - تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی فراتر می روند و به صورت تحولات فرهنگی درمی آیند.

۶۲- هر یک از جنبش ها و حرکات های اعتراضی و گروه های زیر، در ارتباط با چه موضوعی شکل گرفتند؟

- انقلاب ۱۹۴۷ پاکستان

- پروتستانیسم

- آسیایی تبارها

- (۱) بیداری اسلامی - حرکات های اعتراض آمیز مذهبی در جهت اصلاح دینی - حل منازعات گروهی و قومی
- (۲) تقلیدی از انقلاب های مدرن - حرکات های اعتراض آمیز مذهبی در جهت اصلاح دینی - سیاست هویت
- (۳) هدف قرار دادن اصلاح شیوه زمامداری - حرکات های اعتراض آمیز مخالف با قدرت پاپ - سیاست هویت
- (۴) تحت تأثیر انقلاب مشروطه ایران - حرکات های اعتراض آمیز بدون همراهی با تحولات اجتماعی جهان غرب - تقسیم بندی های نژادی و قومی

- ۶۳- در بین عبارت‌های زیر، کدام یک بخش اول آن درست و بخش دوم آن نادرست است؟
- الف - انقلاب اسلامی ایران فقط یک انقلاب سیاسی نبود، بلکه هویتی فرهنگی و تمدنی داشت. این انقلاب درون قطب‌بندی سیاسی شرق و غرب، یک قطب‌بندی جدید فرهنگی به وجود آورد.
- ب - رابطه دوسویه نظم و آزادی از پیامدهای الزامی هر جهان اجتماعی است و برای جهان‌های اجتماعی امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود ندارد.
- ج - عقلانیت جهان اسلام در تولید دانش علمی درباره محیط فرهنگی و اجتماعی نقش محوری دارد ولی همه عرصه‌های علمی را به تنهایی سامان نمی‌دهد و در علوم اجتماعی جهان اسلام، تفسیر و تبیین در تقابل با هم قرار نمی‌گیرند.
- د - سوسیالیسم و کمونیسم، در مقابل فردگرایی لیبرال، دو رویکرد جامعه‌گرا هستند. سوسیالیسم به مالکیت خصوصی معتقد است ولی برخلاف سرمایه‌داری آن را مطلق نمی‌داند ولی کمونیسم به مالکیت خصوصی قائل نیست.
- ه - اگر مردمی مطابق با آرمان‌های خود عمل کنند، فاصله میان قلمرو واقعی و آرمانی جامعه خود را کاهش می‌دهند و واقعیت‌های هر جهان اجتماعی را می‌توان در پرتو آرمان‌های آن ارزیابی کرد.
- (۱) «الف» - «ب» (۲) «ب» - «ج» (۳) «ج» - «الف» (۴) «د» - «الف»
- ۶۴- به ترتیب، پاسخ درست کدام است؟
- کدام کشور در دوره استعمار، با تهدید کشورهای اروپایی مجبور به برقراری روابط تجاری، تحت شرایط موردنظر آنها شد؟
- در کدام فرهنگ‌ها، انسان‌ها فکر می‌کنند که با تسخیر طبیعت و تصرف آن، می‌توانند تمامی مسایل و مشکلات خود را حل کنند؟
- «اقتدار اجتماعی» چه نوع پدیده‌ای است؟
- برخی جامعه‌شناسان معتقدند که نابرابری اجتماعی برای بقای جامعه ضرورت دارد. از نظر آنان نابرابری اجتماعی از چه چیزی ناشی می‌شود؟
- (۱) چین - اساطیری - محسوس و کلان - نابرابری اسمی
(۲) ایران - جهانی - عینی و متوسط - قشربندی اجتماعی
(۳) عثمانی - سرمایه‌داری - نامحسوس و کلان - نابرابری طبیعی
(۴) ژاپن - مدرن - نامحسوس و کلان - تفاوت‌ها یا نابرابری‌های طبیعی
- ۶۵- پاسخ موارد زیر در ارتباط با اندیشمندان کدام است؟
- فراهم کردن بنیادی نظری، برای بیداری دینی
- طرح مسئله اعتباریات
- باورهای دینی هندوها
- توجیه عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت کشورهای غیرغربی
- (۱) نگرش طه عبدالرحمن - تعریف موضوع علوم اجتماعی توسط علامه طباطبایی - بیان علت وجود کاست‌ها در جامعه هند توسط ابوریحان بیرونی - طرح نظریه جنگ تمدن‌ها توسط هانتینگتون
- (۲) روش میرزا حسین نائینی - ایجاد پدیده‌هایی با قرارداد و اعتبار عقل نظری توسط علامه طباطبایی - شناخت سنت‌های الهی در جامعه توسط ابن خلدون - نظریه هانتینگتون
- (۳) سنت فکری و فلسفی طه عبدالرحمن - نگرش ابوریحان بیرونی در بررسی پدیده‌های اجتماعی - نظریه پردازی برای پاسخگویی به نیازهای جهان اسلام توسط طه عبدالرحمن - نظریه جنگ تمدن‌ها توسط هانتینگتون
- (۴) دیدگاه علامه طباطبایی - ایجاد پدیده‌هایی با قرارداد و اعتبار عقل عملی توسط علامه طباطبایی - علت تاریک ماندن عقاید و آرای هندیان بر ما توسط ابوریحان بیرونی - نظریه کنت در رابطه با جنگ‌های جهانی

- ۶۶- کدام یک از عبارت‌های زیر، در خصوص «روش تجربی در کسب معرفت و آگاهی» درست است؟
 الف - از روش‌های دقیق و قابل اندازه‌گیری برای بررسی موضوعات محسوس و نامحسوس استفاده می‌کند.
 ب - در صورتی که به درستی استفاده شود، منجر به آگاهی و معرفت یکسان در همه موضوعات می‌شود.
 ج - جنبه‌های مختلف آگاهی و معرفت حاصل از سایر منابع را تکمیل می‌کند.
 د - ملاک اعتبار و پذیرش گزاره‌های مطرح شده، بررسی از طریق مشاهده و تجربه است.
- (۱) «الف» - «ب» (۲) «ب» - «ج» (۳) «ب» - «د» (۴) «ج» - «د»
- ۶۷- از بین عبارت‌های زیر، کدام موارد نادرست است؟
 الف - دوقلوهای ناهمسان نیمی از ویژگی‌ها و صفات را از پدر و نیمی را از مادر به ارث می‌برند و ممکن است از لحاظ جنسیت، یکسان باشند.
 ب - رشد جسمانی از تولد تا ۱۲ سالگی به آرامی و یکنواخت صورت می‌گیرد ولی در دوره نوجوانی با جهش روبه‌رو می‌شود.
 ج - رشد دوره نوجوانی همراه با تغییرات متعدد و ناگهانی در جنبه‌های مختلف است که فرد نسبت به آن آگاهی دارد.
 د - بروز مهارت‌ها و توانایی‌های جسمانی و شناختی در دوسال اول زندگی، بیشتر نیازمند یادگیری است.
- (۱) «الف» - «ج» (۲) «ب» - «د» (۳) «ج» - «د» (۴) «ب» - «ج» - «د»
- ۶۸- کدام مورد در خصوص ایلای ۱۵ ساله و رادین ۸ ساله، درست است؟
 (۱) ایلای علی‌رغم نظارت بر روند تفکر خود، به نظرات دیگران حساس بوده و تحمل کمی در شنیدن انتقادها دارد.
 (۲) رادین معمولاً از لحاظ هیجانی و احساسی تحریک‌پذیر و بی‌ثبات است و از همه چیز انتقاد و عیب‌جویی می‌کند.
 (۳) ایلای در انجام فعالیت‌های روزمره‌اش، به دلیل توجه به احتمالات و شرایط پیش‌بینی نشده، دارای توجه پراکنده است.
 (۴) رادین این توانایی را دارد که اطلاعات را به صورت کلی و خلاصه‌شده، رمزگردانی کرده و در موقع لزوم آن را به کار گیرد.
- ۶۹- کدام مورد در خصوص «فرایندهای شناختی» درست است؟
 (۱) تعداد محرک‌هایی که در یک لحظه در محیط حاضر هستند از تعداد محرک‌هایی که مورد توجه قرار می‌گیرند، کمتر است.
 (۲) تعداد محرک‌های هدف که در تکالیف مهم ردیابی نمی‌شوند از تعداد محرک‌های انحرافی که ردیابی می‌شوند، بیشتر است.
 (۳) تعداد محرک‌هایی که در یک لحظه تعبیر و تفسیر می‌شوند از تعداد محرک‌هایی که احساس شده‌اند، کمتر است.
 (۴) تعداد محرک‌هایی که بدون احساس، ادراک می‌شوند از تعداد محرک‌هایی که با احساس، ادراک می‌شوند، بیشتر است.
- ۷۰- در ارتباط با نتایج آزمایش‌های فقدان حواس بر روی افراد، کدام مورد درست است؟
 (۱) شرکت‌کنندگان در شرایطی قرار می‌گرفتند که هیچ‌کدام از حواس آنها، به‌وسیله محرک‌های درونی تحریک نمی‌شد.
 (۲) شرکت‌کنندگان در تحمل وضعیت ایجادشده ناشی از عدم تحریک گیرنده‌های حسی، توانایی محدود داشتند.
 (۳) شرکت‌کنندگان سعی می‌کردند فقدان تحریک یک حس را از طریق احساس سایر محرک‌ها جبران نمایند.
 (۴) شرکت‌کنندگان با وجود قول دریافت پاداش، نتوانستند بیشتر از چند روز این شرایط را تحمل کنند.
- ۷۱- هر کدام از عبارت‌های زیر، به ترتیب، با کدام یک از نشانه‌های بازیابی، همخوانی بیشتری دارد؟
 - یادآوری آسان‌تر مطالب درسی، با حضور در همان کلاسی که مطالب تدریس شده
 - بیان تفاوت‌های حافظه معنایی و رویدادی در ثبت اطلاعات
 - به‌خاطر آوردن ضرب‌المثل‌هایی در مورد صرفه‌جویی
 - به‌خاطر آوردن نام همکلاسی‌های دوران ابتدایی که در کنارهم می‌نشستند.
- (۱) درونی - معنایی - بیرونی - حسی (۲) معنایی - بیرونی - حسی - درونی
 (۳) حسی - درونی - معنایی - بیرونی (۴) بیرونی - حسی - درونی - معنایی

۷۲- هر یک از فعالیت‌های زیر که توسط یک معلم در هنگام تدریس به کار گرفته می‌شود، به ترتیب، کدام عامل فراموشی را بیشتر کنترل می‌کند؟

- در شروع تدریس بر کاربردی و مهم بودن مباحث درس تأکید می‌کند.

- در هر جلسه، از مباحث جلسه قبل امتحان می‌گیرد.

- در ابتدای هر جلسه، مطالب تدریس شده جلسه قبل را به طور سریع مرور می‌کند.

- با ارائه اطلاعات ساماندهی شده و کامل تدریس کرده و از مثال‌های عینی و متعدد استفاده می‌کند.

(۱) تداخل - گذشت زمان - عوامل عاطفی - عدم رمزگردانی معنادار

(۲) گذشت زمان - تداخل - عدم نشانه‌های بازیابی کافی - عوامل عاطفی

(۳) عدم رمزگردانی - عدم نشانه‌های بازیابی کافی - تداخل - گذشت زمان

(۴) عوامل عاطفی - گذشت زمان - گذشت زمان - عدم نشانه‌های بازیابی کافی

۷۳- کدام عبارت زیر درست است؟

(۱) در فرایند حل مسئله موفق، فرد از دانش و تجربه قبلی بهره می‌برد و نسبت به شرایط و موقعیت فعلی آگاهی دارد.

(۲) حل مسئله از عالی‌ترین سطوح شناخت و مبتنی بر پردازش ادراکی و حسی بوده و از طریق آن مناسب‌ترین راه‌گزینی می‌شود.

(۳) مسائل علم روان‌شناسی عمدتاً تحت تأثیر عوامل چندگانه و متعددی قرار دارد و از نوع خوب تعریف شده است.

(۴) مسائل زندگی واقعی و روزمره به راحتی قابل تشخیص است اما فرایند حل آنها پیچیده و دشوار است.

۷۴- در فرایند حل مسئله توسط دانش‌آموزان زیر، به ترتیب، کدام ویژگی مسئله، بیشتر مورد غفلت قرار گرفته است؟

- به تازگی قصد یادگیری موسیقی دارد و در یک کلاس سطح پیشرفته موسیقی ثبت نام می‌کند.

- معمولاً یادگیری و کسب نمرات خوب اولویت او نیست و با روش‌های درست مطالعه، آشنایی ندارد.

- باور دارد استعداد بالایی داشته و با مطالعه محدود، می‌تواند نمره قبولی درس را کسب کند.

- به طور تصادفی، گزینه درست سؤال را انتخاب کرده ولی نمی‌تواند راه حل آن را تشریح کند.

(۱) مشخص بودن موقعیت مبدأ - هدفمندی - شناسایی امکانات و توانایی‌ها - تحت کنترل بودن

(۲) شناسایی امکانات و توانایی‌ها - تحت کنترل بودن - مشخص بودن موقعیت اولیه - هدفمندی

(۳) تحت کنترل بودن - هدفمندی - شناسایی امکانات و توانایی‌ها - مشخص بودن موقعیت مبدأ

(۴) مشخص بودن موقعیت فعلی - تحت کنترل بودن - شناسایی امکانات و توانایی‌ها - هدفمندی

۷۵- کدام عبارت در خصوص «تصمیم‌گیری» درست است؟

(۱) یکی از عالی‌ترین و پیچیده‌ترین فعالیت‌های شناختی است که در آن بهترین راه حل انتخاب می‌شود و سپس در

جریان حل مسئله، بهترین اولویت اجرا می‌شود.

(۲) اعتماد و اطمینان غیرواقعی و نامتناسب نسبت به توانمندی‌ها و امکانات خود، باعث می‌شود فرد نتواند به راه حل

رسیدن به هدف، دسترسی پیدا کند.

(۳) فرد با انتخاب‌ها و اولویت‌های مختلف روبه‌رو است و در فرایند آن، تعداد و ویژگی‌های اولویت‌ها، شناسایی و بررسی می‌شود.

(۴) یک مهارت ثابت و یکنواخت بوده که هر فرد متناسب با توانایی‌ها و ویژگی‌های خود از آن برخوردار است.

۷۶- کدام مورد در خصوص «سبک‌های تصمیم‌گیری» درست است؟

(۱) سبک اجتنابی، بیشتر در دوره نوجوانی که تحریک‌پذیری و بی‌ثباتی در احساسات و هیجانات مشاهده می‌شود، غالب است.

(۲) در سبک تکانشی، تصمیم‌گیری مرحله به مرحله پیش نمی‌رود و فرد بدون آمادگی و پیش‌زمینه قبلی، به طور

لحظه‌ای و یک‌دفعه‌ای تصمیم می‌گیرد.

(۳) سبک وابسته در افرادی که به توانمندی‌ها، امکانات و ادراکات درونی خود و دیگران اطمینان راسخ و کافی دارند،

مشاهده می‌شود.

(۴) در سبک منطقی، فرد در ارزیابی تمام گزینه‌ها، اولویت‌ها و منابع اطلاعاتی موجود، موارد و شواهدی را جست‌وجو

می‌کند که با باورهای او سازگار است.

۷۷- از بین عبارتهای زیر، کدام موارد درست است؟

- الف - احساس کنترل، تحت تأثیر یادگیری بوده و همواره با واقعیت‌های موجود هماهنگی دارد.
 ب - انگیزه درونی با نیازهای درونی افراد همخوانی داشته و رفتارهای ناشی از آن، شدت و ماندگاری بیشتری دارند.
 ج - نگرش‌ها در جریان تحول شکل گرفته و بعد از شکل‌گیری می‌توانند در اثر ناهماهنگی شناختی تغییر کنند.
 د - نسبت دادن شکست به عوامل ناپایدار مثل شانس و دشواری تکلیف، منجر به تکرار ناکامی در سایر موقعیت‌ها می‌گردد.
- (۱) «الف» - «ج» (۲) «ج» - «د» (۳) «الف» - «ب» (۴) «ب» - «ج»

۷۸- هر یک از عبارتهای زیر، به ترتیب، با کدام مفهوم، همخوانی بیشتری دارد؟

- علی ترافیک عصرگاهی شدید را موجب دیر رسیدن به تمرینات باشگاه می‌داند.
 - مینا (دختر بچه ۴ ساله) با دوستان خود در پارک محله، بازی و تفریح می‌کند.
 - معلم از دانش‌آموزان چرایی عدم حضور در مراسم صبحگاه مدرسه را سؤال می‌کند.
 - زهرا از بین دو رشته مورد علاقه، عکاسی را انتخاب کرده اما نسبت به آن تردید دارد.

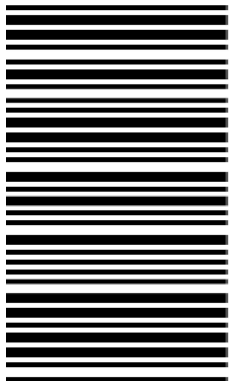
- (۱) اسناد درونی - بازی گروهی - نگرش - تعارض گرایش-گرایش
 (۲) نگرش - رشد اجتماعی - اسناد بیرونی - ناهماهنگی بعد از تصمیم
 (۳) اسناد بیرونی - انگیزه درونی - انگیزش - ناهماهنگی بعد از تصمیم
 (۴) ادراک کنترل - انگیزه بیرونی - اسناد درونی - ناهماهنگی شناختی

۷۹- فرد در جریان حذف یا قابل تحمل کردن فشارهای روانی، ابتدا کدام مورد را انجام می‌دهد؟

- (۱) موقعیت پیش‌آمده را کمتر از توانایی خویش ارزیابی نموده و به دنبال حذف یا کنترل تغییرات زندگی است.
 (۲) برای تغییر شرایط تهدیدکننده با ارزیابی امکانات و توانایی‌های نامحدود خود، از روش‌های حل مسئله استفاده می‌کند.
 (۳) تغییرات یا شرایط پیش‌آمده را آسیب‌زا تلقی کرده و امکانات و توانایی‌های خود، برای تغییر موقعیت را ارزیابی می‌کند.
 (۴) تغییرات زندگی را به عنوان چالش ارزیابی کرده و ضمن توجه به توانایی‌ها و امکانات خود به دنبال سازگاری با شرایط قبلی خود است.

۸۰- کدام عبارت در خصوص پیوستار سلامت، درست است؟

- (۱) عوامل روان‌شناختی در حفظ و ارتقای جایگاه افراد و عوامل جسمانی در کاهش جایگاه افراد، در پیوستار نقش دارند.
 (۲) افرادی که در بخش میانی پیوستار قرار دارند، شیوه زندگی سالمی داشته و نیازی به تغییر در الگوهای رفتاری و شناختی ندارند.
 (۳) پیشگیری، بیشتر در مورد افرادی که در سمت چپ و درمان، در مورد افرادی که در سمت راست پیوستار قرار دارند، مطرح می‌گردد.
 (۴) جایگاه افراد در پیوستار را می‌توان براساس مجموعه الگوهای رفتاری - شناختی که در زندگی خود به کار می‌برند، تعیین نمود.

322A

كد كنترل

322

A

دفترچه شماره ۲

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

آزمون اختصاصی (سراسری) ورودی دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی - نوبت اول سال ۱۴۰۴

گروه آزمایشی علوم انسانی

ملاحظات	مدت زمان پاسخ گویی	شماره سؤال		تعداد سؤال	ماده امتحانی	ردیف
		تا	از			
۸۰ سؤال ۷۵ دقیقه	۲۰ دقیقه	۱۰۰	۸۱	۲۰	زبان عربی	۱
	۲۰ دقیقه	۱۱۳	۱۰۱	۱۳	تاریخ	۲
		۱۲۵	۱۱۴	۱۲	جغرافیا	۳
	۲۰ دقیقه	۱۴۵	۱۲۶	۲۰	فلسفه و منطق	۴
	۱۵ دقیقه	۱۶۰	۱۴۶	۱۵	اقتصاد	۵

استفاده از ماشین حساب ممنوع می باشد

این آزمون نمره منفی دارد

حق چاپ، تکثیر و انتشار سؤالات به هر روش (الکترونیکی و.....) پس از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می شود

* داوطلب گرامی، عدم درج مشخصات و امضا در مندرجات جدول زیر، به منزله عدم حضور شما در جلسه آزمون است.

اینجانب با شماره داوطلبی با آگاهی کامل، یکسان بودن شماره صندلی خود را با شماره داوطلبی مندرج در بالای کارت ورود به جلسه، بالای پاسخ نامه و دفترچه سؤالات، نوع و کد کنترل درج شده بر روی دفترچه سؤالات تأیید می نمایم.

امضا:

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۸۱ - ۸۹)

۸۱- ﴿إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ﴾:

- (۱) تنها امت شما، امتی واحد است و من پروردگار شمایم، پس پرستش کنید!
 - (۲) بی گمان این امت شماست، امتی یگانه و من پروردگارتان هستم، پس مرا پرستید!
 - (۳) هر آینه این امت، امت شما می باشد، و من آفریدگار شما هستم، پس پرستنده من باشید!
 - (۴) همانا این امت، امتی واحد برای شماست، و تنها من، پروردگارتان می باشم پس مرا ستایش کنید!
- ۸۲- « لَا تَحْكُمُوا عَلَى الْآخِرِينَ لِمَا ضِيَهُمْ رِيَمَا بَعْدَ انْقِضَاءِ مَدَّةٍ كَانَتْ قَدْ أُحْدِثَتْ تَغْيِيرَاتٌ كَثِيرَةٌ كَالْأَلْمَاسِ الَّذِي لَمْ يَكُنْ إِلَّا حَجَرًا أَسْوَدَ فِيمَا قَبْلَ. »:

- (۱) نسبت به دیگران به خاطر گذشته آنان حکم نکنید چه بسا بعد از گذشت مدتی کوتاه تغییرات زیاد حادث شود، همچون الماس که گذشته اش فقط سنگ سیاهی بوده است!
 - (۲) نباید بر دیگران براساس گذشته آنها حکم کنید چه بسا بعد از گذشت مدتی تغییراتی صورت گرفته باشد، چون الماس که گذشته اش جز سنگی سیاه نبوده است!
 - (۳) دیگران را نسبت به گذشته شان قضاوت نکنید چه بسا بعد از گذشت مدت زمانی تغییرات زیادی را انجام دهد، مانند الماس که در گذشته چیزی جز سنگ سیاهی نبوده است!
 - (۴) دیگران را به خاطر گذشته شان داوری نکنید چه بسا بعد از گذشتن مدتی تغییرات زیادی ایجاد شده باشد، مانند الماسی که قبلاً فقط سنگ سیاهی بوده است!
- ۸۳- « يَا أُخْتِي الْعَزِيزَةُ يَاكَ وَ أَشْعَةُ الشَّمْسِ عِنْدَمَا تَشَاهِدُنِيهَا فِي السَّمَاءِ خَاصَّةً فِي فَصْلِ الصَّيْفِ لِأَنَّهَا بِاعْتِقَادِ الْأَطْبَاءِ تَضُرُّ الْعْيُونَ ضَرًّا. »: خواهر عزیزم

- (۱) از اشعه خورشید هنگامی که آن را در آسمان به ویژه در فصل تابستان می بینی بهره یز؛ زیرا اشعه خورشید به اعتقاد پزشکان قطعاً به چشم ها زیان می رساند!
- (۲) از نگرستن به اشعه خورشید در آسمان به ویژه در فصل تابستان بهره یز کن؛ زیرا به اعتقاد پزشکان این ویژگی برای چشم بسیار ضرر دارد!
- (۳) از نور خورشید زمانی که به آن در آسمان نگاه می کنی به خصوص در فصل تابستان دوری کن؛ زیرا طبیبان اعتقاد دارند که نور خورشید برای چشم ها مضر است!
- (۴) از مشاهده نور خورشید در آسمان به خصوص هنگامی که در فصل تابستان است بر حذر باش؛ زیرا که اطباء معتقدند که پرتو خورشید به دیدگان خیلی ضرر می رساند!

۸۴- « إِذَا عَرَفَ الْإِنْسَانُ الْحَقَائِقَ الَّتِي تَوْجَدُ حَوْلَهُ سَيَقْدِرُ أَنْ يَقَرَّرَ فِي كُلِّ صَعُوبَاتِ حَيَاتِهِ تَقْرِيراً صَحِيحاً! »: هرگاه انسان

- (۱) به شناخت حقیقت‌های پیرامون خود برسد، می‌تواند در دشواری زندگی خود به تصمیم درست برسد!
- (۲) حقایقی را که در اطرافش وجود دارد بشناسد، می‌تواند در دشواری‌های زندگی به تصمیم درستی برسد!
- (۳) حقایقی را که پیرامونش یافت می‌شود بشناسد، خواهد توانست که در همه سختی‌های زندگی به درستی تصمیم بگیرد!
- (۴) حقیقت‌های موجود اطرافش را شناسایی کند، قادر خواهد بود که در هر مشکلی از زندگی خود، تصمیم درستی را بگیرد!

۸۵- « إِنَّ الْوَالِدَيْنِ الَّذِينَ يُرَاقِبَانِ أَوْلَادَهُمَا مُرَاقَبَةً شَدِيدَةً حَتَّى لَا تَصِيبَهُمْ خَسَارَةٌ وَ إِن كَانَتْ جَزْئِيَّةً لَا يَسْمَحَانِ لَهُمْ أَنْ يُجَهِّزُوا أَنْفُسَهُمْ لِلْمُسْتَقْبَلِ! »:

- (۱) پدر و مادری که به شدت از فرزندانشان مراقبت می‌کنند تا زمانی هر چند جزئی به آنها نرسد، به آنها اجازه نمی‌دهند تا خودشان را برای آینده آماده کنند!
- (۲) والدینی که چنان با شدت از فرزندانشان مراقبت می‌کنند که دچار زیان هر چند جزئی نشوند، به آنها اجازه نمی‌دهند تا خویشتن را برای آینده مجهز سازند!
- (۳) والدینی که مراقبتشان از فرزندانشان شدید است به‌طوری که زمانی هر چند جزئی به آنها نرسد، اجازه نمی‌دهند تا آنها خود برای آینده آماده گردند!
- (۴) پدر و مادری که از فرزندانشان با شدت مراقبت می‌کنند تا هر چند جزئی دچار خسارت نشوند به آنها اجازه نمی‌دهند تا خودشان را برای آینده مجهز گردند!

۸۶- عَيْنَ الصَّحِيحِ:

- (۱) مَا أَجْمَلُ أَنْ يَضْحَكَ الْإِنْسَانُ وَ الْحُزْنُ فِي قَلْبِهِ: زیباست که انسان بخندد در حالی که اندوه در قلبش باشد!
- (۲) لَأَشْيَاءَ صَعِبٍ أَمَامَ مَنْ يُفَكِّرُ فِي الْمَسَائِلِ حَتَّى يَصِلَ إِلَى النَّتِيجَةِ: در مقابل کسی که در مسائل فکر می‌کند تا به نتیجه برسد هیچ چیز سختی نیست!
- (۳) تَتَحَقَّقُ السَّعَادَةُ عِنْدَمَا يَتَوَافَقُ الْفِكْرُ وَ الْقَوْلُ وَ الْفِعْلُ: خوشبختی هنگامی محقق می‌شود که تفکر، بیان، و کردار با یکدیگر موافق باشند!
- (۴) لَا تَقْلُ مِنْ وَجْعِكَ لِلنَّاسِ لِأَنَّهُمْ لَا يُدْرِكُونَهُ إِلَّا مِنْ أُصْبُعِهِ: به مردم از دردت نگو زیرا کسانی که به آن دچار نشده باشند درک نخواهند کرد!

۸۷- عَيْنَ الْخَطَأِ:

- (۱) لَا يَعَامِلُ الْإِنْسَانُ الْآخِرِينَ بِالْفِطْرَةِ، لِأَنَّ النَّاسَ يَنْفَضُّونَ مِنْ حَوْلِهِ: انسان نباید با دیگران با تندخویی رفتار کند، زیرا مردم از اطرافش پراکنده می‌شوند!
- (۲) مَا أَعْجَبَ أَعْمَالَ الْإِنْسَانِ الْحَسَنَةِ وَ هِيَ تُقَيِّدُ الْبَشَرِيَّةَ فِي الْمَجَالَاتِ السَّلْمِيَّةِ: کارهای انسان که خیرخواهانه است شگفت‌انگیز است، حال آنکه در زمینه‌های صلح‌آمیز به بشریت سود می‌رساند!
- (۳) تُكْتَبُ تَجَارِبُ الْأُمَمِ الْقِيَمَةُ فِي تَارِيخِهِمْ عَلَى مَرِّ الْعُصُورِ: تجربه‌های بارز امت‌ها در تاریخ آنان در گذر زمان نوشته می‌شود!
- (۴) يُحَاوِلُ الْقَاضِي الْعَادِلُ فِي الْمَحْكَمَةِ أَنْ يَحْكُمَ كَالْمِيزَانِ فِيمَا بَيْنَهُ وَ بَيْنَ رِيَّةٍ: قاضی عادل در دادگاه سعی می‌کند که مانند ترازویی میان خود و پروردگار خودش حکم کند!

۸۸- « باید بدانیم که تبادل واژگان بین زبان‌ها در جهان امری طبیعی است و زبان را در اسلوب و بیان غنی می‌گردانند. عین الصحیح:

- (۱) علينا أن ندرى أن تبادل المفردات بين اللغات أمر طبيعي في العالم جعلها غنية في الأسلوب و البيان.
 - (۲) يجب علينا أن نفهم تبادل المفردات بين اللغات في العالم موضوع طبيعي يجعلها غنية في أسلوبها و البيان.
 - (۳) واجب علينا أن ندرك أن تبادل المفردات بين اللغات في العالم مسألة طبيعية جعلها في الأسلوب و البيان غنية.
 - (۴) علينا أن نعلم أن تبادل المفردات بين اللغات في العالم أمر طبيعي يجعلها غنية في الأسلوب و البيان.
- ۸۹- « ارحم في الأرض يرحمك من في السماء » عین الأقرب لمفهوم العبارة:

- (۱) مِهْر محکم شود ز خوشخوئی دوستی کم کند ترش‌رویی
- (۲) این جهان کوه است و فعل ما، ندا بازگردد این ندادها را صدا
- (۳) با بدن، بد باش با نیکان، نکو جای گل، گل باش جای خار، خار
- (۴) نکویی با بدن کردن چنان است که بد کردن بجای نیک‌مردان

■ ■ ■ اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة (٩٠ - ٩٤) بما يناسب النص:

جلال‌الدین البلخی المعروف بالمولوي كتب العديد من الأشعار بالفارسية و هي قد نُقلت إلى لغاتٍ أخرى و واجهت انتشاراً واسعاً في العالم الإسلامي و خاصةً عند المسلمين في تركيا و فرنسا و له أشعارٌ مَلَمَّةٌ أيضاً. يعود إلى أصل فارسي حيث إنه وُلد في مدينة بلخ و لكنّه انتقل مع والدّه للعيش في بغداد لمدّة قصيرة عندما بلغ الرابعة من عمره. ثم رافق والدّه في السّفر إلى بلدانٍ كثيرةٍ إلى أن سَكَنّا في مدينة قونية و كان عمره تسعة عشر عاماً. و عند قدوم المغول خرجت أسرته على رغم رغبتها إلى نيسابور فالتقى هناك فريدالدّين عطار الذي أهداه ديوانه الشعريّ المسمّى «أسرارنامه» و قد أثر على نبوغه أدخله في الشعر و التصوّف. و له ديوانٌ شعرٍ يُسمّى بالديوان الكبير أنشده حينما قدّد شمس الدّين التبريزي و قد كان محزوناً عليه.

۹۰- عین ما لم يُذكر في النص: المولوي

- (۱) ينقسم عمره إلى مرحلتين: قبل لقاء التبريزي و بعده.
- (۲) تعرّف على العطار النيسابوري في شبابه.
- (۳) كان مع أبيه يُسافر إلى كثيرٍ من البلدان.
- (۴) قد قضى مدّة من عمره في العراق.

۹۱- عین الخطأ:

- (۱) إنّ المولوي وُلد في بلاد فارس فيعدّ من الشعراء الإيرانيين.
- (۲) للمولوي أشعارٌ متنوّعة و أبيات في اللّغتين الفارسيّة و العربيّة.
- (۳) أُجبر المولوي على الرّحلة إلى بلاد خراسان عند هجوم المغول.
- (۴) إنّ أشعار المولوي الفارسيّة يفهمها المخاطب في البلدان الأخرى كلّها.

۹۲- عین الصحيح:

- (۱) كان يُسافر المولوي مع والده إلى كثير من البلدان خلال السنوات الأولى بعد ولادته.
- (۲) إنَّ المولوي أنشد ديواناً كبيراً باسم «أسرارنامه» لإبراز حُزنه على فقدان التبريزي.
- (۳) إن الالتقاء بفريد الدين العطار أثر على المولوي أن يُنشد أشعاراً صوفيةً.
- (۴) أنشد المولوي أشعاره بلغات مختلفة واجهت انتشاراً واسعاً.

■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۹۳ و ۹۴)

۹۳- «انتشاراً - مُلَمَّعةً - انتقل - خرجت»:

- (۱) مُلَمَّعةً: اسم - مفرد مؤنث - اسم مفعول (مصدره: تلميع) - نكرة - معرب / صفت أو نعت و مرفوع بالتبعية للموصوف «أشعار»
- (۲) انتشاراً: اسم - مفرد مذکر - مصدر على وزن «انفعال» - نكرة - معرب / مفعول به و منصوب
- (۳) خرجت: فعل ماضٍ - للمؤنث الغائبة - مجرد ثلاثي - لازم - مبني للمعلوم / فعل و مع فاعله «أسرة» جملة فعلية
- (۴) انتقل: فعل ماضٍ - للمفرد الغائب - مزيد ثلاثي (من باب افتعال) - لازم - مبني للمعلوم / فعل و مع فاعله جملة فعلية و خبر

۹۴- «نُقلت - أثر - بلدان - المسلمين»:

- (۱) نُقلت: فعل ماضٍ - للمفرد المؤنث - مجرد ثلاثي - متعدٍ - مبني للمجهول / فعل و مع فاعله خبر
- (۲) أثر: فعل ماضٍ - للمفرد الغائب - مزيد ثلاثي (من باب تفعيل) - لازم - مبني للمعلوم / فعل و مع فاعله جملة فعلية
- (۳) بلدان: اسم - جمع تكسير (مفردة: بلد، مذکر) - نكرة - معرب / مجرور بحرف جر، إلى بلدان: جار و مجرور
- (۴) المسلمين: اسم - جمع سالم للمذكر - اسم فاعل (مصدره: إسلام) - معرّف بأل - معرب / مضاف إليه و مجرور بالياء

■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۹۵-۱۰۰)

۹۵- عین الخطأ في ضبط حركات الكلمات:

- (۱) يَتِمُّ التَّوَارُؤُ فِي الطَّبِيعَةِ مِنْ خِلَالِ وُجُودِ رَوَابِطٍ مُتَدَاخِلَةٍ بَيْنَ الكَائِنَاتِ الحَيَّةِ وَ بَيِّنَتِهَا.
- (۲) أَمَّا الْوَالِدُ فَلَمْ يَقْبَلْ بِنْتَهَا وَ لَمْ يُجْلِسْهَا عِنْدَهُ. فَانْزَعَجَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ.
- (۳) بَعْدَ شُهُورٍ شَاهَدَ الْمَزَارِعُ أَنَّ الْخَضِرَاوَاتِ بِالْمَرْعَةِ تَتَعَرَّضُ لِلْأَكْلِ وَ التَّلَفِ.
- (۴) غَرَسَ الْآخَرُونَ أَشْجَارًا فَتَحْنُ نَأكُلُ مِنْ ثَمَارِهَا.

۹۶- عَيْنُ الْخَطَا عَنْ الضَّمِيرِ:

- (۱) أَحَبُّ جَارِي لِأَخْلَاقِهِ الْحَسَنَةِ لَهُ بِنْتُ أَخْلَاقِهَا حَسَنَةٌ كَذَلِكَ وَهُوَ شَاكِرٌ لِرَبِّهِ.
- (۲) كَلَّمَا أَصَابَتْكَ مَصِيبَةٌ تَقَبَّلْهَا بِالصَّبْرِ وَالْإِيمَانِ. وَتَحَمَّلْهَا خَيْرٌ لَكَ إِنْ عَرَفْتَهَا.
- (۳) يُنْزَلُ الْعَامِلُ الْقَوِيُّ الْبِضَائِعِ مِنَ السَّيَّارَةِ وَهِيَ كَثِيرَةٌ بَدُونِ صَعُوبَةٍ لِأَنَّهُ شَابٌّ.
- (۴) النَّمْلَةُ مَخْلُوقَةٌ صَغِيرَةٌ وَزَنْهَا قَلِيلٌ وَلَكِنَّهَا تَحْمِلُ شَيْئًا وَزَنْهَا أَكْثَرُ مِنْهَا خَمْسِينَ مَرَّةً.

۹۷- عَيْنُ مَا يَدُلُّ عَلَى اسْمِ تَفْضِيلٍ فَقَطْ:

- (۱) إِنْ تَعْرِفِ الْخَيْرَ فَسْتَغْرَبُ فِيهِ بِلَاشِكٍ.
- (۲) غَشَاءُ السَّنَجَابِ الطَّائِرِ خَيْرٌ لَهُ لِأَنَّهُ كَالْمِظَلَّةِ.
- (۳) وَجَدْتُ خَيْرَ الْأَفْرَاسِ فِي بَلَدِكُمْ أُرِيدُ بَعْضَهَا لِلْمَسَابَقَةِ.
- (۴) الْخَيْرُ هُوَ الْخُلُقُ الْحَسَنُ لِلْحَصُولِ عَلَى أَصْدِقَاءَ صَادِقِينَ.

۹۸- عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ فِعْلٌ مُتَعَدٌّ:

- (۱) فَرَّحَ شَعْرُ الشَّاعِرِ الْمُسْتَمْعِينَ لِأَنَّ أَشْعَارَهُ جَمِيلَةٌ جَدًّا.
- (۲) إِطْلَعَ النَّاسُ عَلَى حُضُورِ الشَّاعِرِ فِي الصَّلَاةِ وَاجْتَمَعُوا هُنَاكَ.
- (۳) قَرَأَ الشَّاعِرُ أَشْعَارَهُ الْجَدِيدَةَ وَكَانَ الْحَاضِرُونَ سَكَتُوا لِاسْتِمَاعِ الْأَشْعَارِ.
- (۴) وَكَانُوا يَتَحَدَّثُونَ عَنِ الْأَشْعَارِ وَيُشَجِّعُونَ بَعْضَهُمْ بَعْضًا عَلَى تَكَرُّرِ الْأَبْيَاتِ.

۹۹- عَيْنُ مَا فِيهِ مِنَ الْكَلِمَاتِ الْمَنْصُوبَةِ أَكْثَرُ:

- (۱) يَعْلَمُنَا الدَّهْرُ أَنَّنَا نَسْتَطِيعُ أَنْ نَعِيشَ عَيْشًا أَفْضَلَ لَوْ اسْتَفَدْنَا مِنْ كُلِّ قَوَاتِنَا.
- (۲) إِنْ يَصْبِرِ الْإِنْسَانُ عَلَى الْمَشَاكِلِ صَبْرًا كَثِيرًا يَقْدَرُ أَنْ يَحْصِلَ عَلَى نَجَاحِهِ.
- (۳) يَدْرِكُ النَّجَاحَ بِالْجُهْدِ الْكَثِيرِ وَ عَلَى الْإِنْسَانِ أَنْ يَحَاوِلَ فِي طَرِيقِهِ مُطْمَئِنًّا.
- (۴) إِنْ الْإِنْسَانُ إِنْ يَلْتَزِمَ بِالصِّدْقِ يَتَخَلَّصَ مِنَ السَّيِّئَاتِ الَّتِي تَضُرُّهُ.

۱۰۰- عَيْنُ مَا فِيهِ مَفْعُولٌ مُطْلَقٌ لِلنَّوْعِ:

- (۱) لَقَدْ نَرَى فِي الصَّحَرَاوَاتِ الْحَارَّةِ عَدَدًا مِنَ الْحَشَرَاتِ الْعَجِيبَةِ كَثِيرًا.
- (۲) هَذِهِ الْكَلِمَاتُ الَّتِي تَجْرِي عَلَى لِسَانِي صَادِقَةٌ تَصَدِّقُ قَلْبًا يَحِبُّ الْخَيْرَ.
- (۳) لَيْلًا لَمَّا كُنْتُ فِي نَوْمٍ عَمِيقٍ، شَاهَدْتُ مَشَاهِدَ جَمِيلَةً مِنَ الْمَحِيطِ الْأَزْرَقِ.
- (۴) لَقَدْ انْتَشَرَتْ أَخْبَارُ مَفْرَحَةٍ عَنْ نَجَاحِ فَرِيقٍ مِنَ اللَّاعِبِينَ فِي الْعَالَمِ انْتِشَارًا وَاسِعًا.

- ۱۰۱- توالی پیامدهای انقلاب کشاورزی در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟
- (۱) پس از فراهم شدن زمینه آشنایی مردم با مهارت‌های یکدیگر، دادوستد رونق گرفت.
 - (۲) شکل‌گیری تجارت، زمینه تخصصی شدن کارها و افزایش تولید را فراهم ساخت.
 - (۳) تخصصی شدن کارها، تولید مازاد بر نیاز محصولات کشاورزی را در پی داشت.
 - (۴) تولید مازاد بر نیاز، به آغاز تدریجی دادوستد میان روستاها منجر شد.
- ۱۰۲- کدام مورد درباره «خدایان عهد باستان» درست است؟
- (۱) مردوک: خدای بزرگ دولت‌شهرهای سومری بود.
 - (۲) زئوس: خدای آسمان و آذرخش و محافظ خرد و دانایی بود.
 - (۳) شی‌هوانگ‌تی: لقب خدایان چینی و به معنی امپراتور اول بود.
 - (۴) اهوره: لقب خدایان آریایی مهاجر به ایران و به معنی بی‌مرگ بود.
- ۱۰۳- کدام مورد درباره مقایسه کتیبه‌های «داریوش اول هخامنشی در بیستون» و «شاپور اول ساسانی در نقش رستم» درست است؟
- (۱) به دوره تثبیت حکومت‌ها تعلق دارند.
 - (۲) موضوع آنها، سرکوب شورش‌ها و نافرمانی‌های داخلی است.
 - (۳) موضوع آنها، دفاع از استقلال ایران در مقابل دشمنان خارجی است.
 - (۴) دوره اوج و شکوفایی حکومت‌ها و مبارزه با دشمنان خارجی را توصیف کرده‌اند.
- ۱۰۴- محقق به پژوهش درباره ایران در دوره ساسانیان پرداخته است. کدام مورد از نتایج پژوهش او درست است؟
- (۱) زنجیره‌ای از شهرها با کارکرد دفاعی در مرزهای شمال شرقی ساخته شد.
 - (۲) کشاورزی در سیستان و خوزستان توسعه یافت.
 - (۳) نقش دبیران در تشکیلات قضایی افزایش یافت.
 - (۴) سکه طلای ایران از چین تا اروپا رایج بود.
- ۱۰۵- کدام موارد درباره تاریخ‌نگاری در ایران دوره اسلامی درست است؟
- الف - تاریخ طبری، یک تاریخ عمومی است که به روش روایی و در قالب موضوعی نوشته شده است.
- ب - هجوم مغول و روی کار آمدن ایلخانان، تاریخ‌نگاری را دچار رکود و زوال کرد.
- ج - بییهقی در نقد گزارش تاریخی، از معیار عقل بهره می‌برد و به تحلیل و تفسیر نتایج وقایع می‌پرداخت.
- د - طبری در تألیف بخش دوره ساسانیان در تاریخ خود، از ترجمه عربی خدای‌نامه‌ها استفاده کرده است.
- (۱) «الف» - «ب» (۲) «الف» - «د» (۳) «ب» - «ج» (۴) «ج» - «د»
- ۱۰۶- در کدام مقطع از تاریخ اسلام در فاصله سال‌های ۱۳ تا ۱۳۱ هـ. ق، نحوه توزیع عطایا متفاوت بود؟
- (۱) از سال ۱۳ تا ۳۵ ق
 - (۲) از سال ۳۵ تا ۴۰ ق
 - (۳) از سال ۱۳ تا ۴۰ ق
 - (۴) از سال ۴۱ تا ۱۳۱ ق
- ۱۰۷- کدام موارد درباره رشته علمی دانشمندان ایران دوران اسلامی درست است؟
- الف - جرجیس بن جبرائیل، سید اسماعیل جرجانی و محمد زکریای رازی: پزشکی
- ب - دینوری، حسن بیگ روملو و ابوالعباس لوکری: تاریخ‌نگاری
- ج - امام فخر رازی، میرداماد و محمدباقر مجلسی: فلسفه
- د - ابوریحان بیرونی، ابوالعباس لوکری و خیام نیشابوری: ریاضیات
- (۱) «ج» - «د» (۲) «ب» - «ج» (۳) «الف» - «د» (۴) «الف» - «ب»

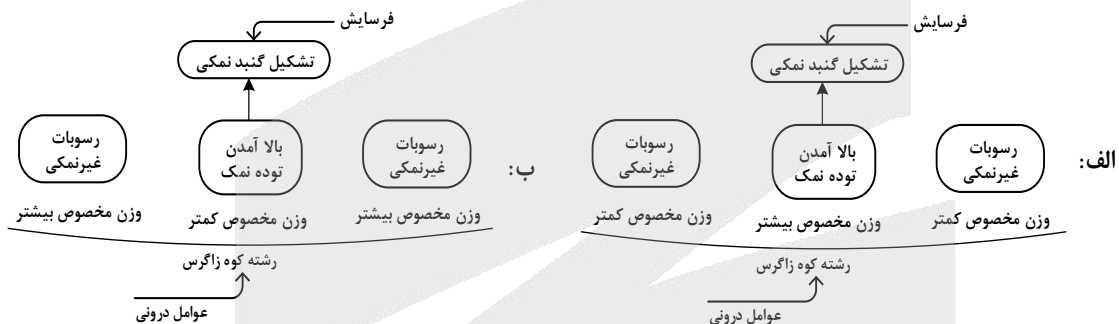

- ۱۰۸- کدام عوامل در توجه مسلمانان به علم کلام و گسترش آن «تأثیر ویژه» داشت؟
 الف - سفارش قرآن و پیامبر (ص) به علم آموزی و جست و جوی دانش
 ب - آشنایی مسلمانان با علوم و دستاوردهای تمدنی سرزمین های فتح شده
 ج - بروز اختلافات دینی در میان مسلمانان و شکل گیری فرقه ها و مذاهب مختلف اسلامی
 د - لزوم دفاع از باورهای دینی اسلام در برابر عقاید غیراسلامی
 (۱) «ج» - «د» (۲) «ب» - «ج» (۳) «الف» - «د» (۴) «الف» - «ب»
- ۱۰۹- کدام موارد درباره ساختار حکومت در پادشاهی شارلمانی، درست است؟
 الف - حکومت نیمه مستقل فئودال ها شبیه نظام ملوک طوایفی اشکانی بود.
 ب - در اداره مناطق مختلف، از الگوی امپراتوری روم استفاده می شد.
 ج - بخش نظارتی آن، شبیه الگوی ایران در دوره داریوش اول هخامنشی بود.
 د - بخش نظارتی آن، برگرفته از نظام اداری کومس در دوره جمهوری رُم بود.
 (۱) «الف» - «ج» (۲) «ب» - «ج» (۳) «ب» - «د» (۴) «الف» - «د»
- ۱۱۰- با توجه به زمان زندگی مورخان دوره قاجار، احتمال ثبت کدام اخبار توسط آنها وجود داشته است؟
 (۱) تأسیس مدرسه دوشیزگان: میرزا محمدجعفر خورموجی
 (۲) ماجرای موسیو نوز: محمد حسن خان اعتمادالسلطنه
 (۳) جنگ های ایران و روسیه: خاوری شیرازی
 (۴) قتل قائم مقام فراهانی: خاوری شیرازی
- ۱۱۱- «کاهش ورود کالاهای صنعتی اروپا به ایران» و «افزایش صادرات پنبه از ایران به روسیه» در دوره قاجار، به ترتیب، تحت تأثیر کدام وقایع به وجود آمد؟
 (۱) جنگ های ناپلئون - جنگ های آمریکا
 (۲) جنگ های ایران و روسیه - جنگ های آمریکا
 (۳) جنگ های ناپلئون - جنگ جهانی اول
 (۴) جنگ های ایران و روسیه - جنگ جهانی اول
- ۱۱۲- در کدام مورد، نقش نخست وزیر در وقایع دوره پهلوی درست بیان شده است؟
 (۱) واگذاری امتیاز نفت شمال به شوروی: وثوق الدوله
 (۲) کشتار مردم تهران در میدان ژاله (شهدا): غلامرضا ازهاری
 (۳) اصلاح قانون انتخابات انجمن های ایالتی و ولایتی: علی امینی
 (۴) اعلام حکومت نظامی در اصفهان در مرداد ۱۳۵۷: جمشید آموزگار
- ۱۱۳- هر یک از موارد زیر، به ترتیب مربوط به کدام حزب، سازمان یا گروه پس از پیروزی انقلاب اسلامی است؟
 الف - پس از کشف کودتا در سال ۱۳۶۰، سران آن دستگیر شدند.
 ب - رئیس ستاد ارتش را به شهادت رساند.
 ج - قصد بمباران مراکز مهم پایتخت را داشت.
 د - شمار زیادی از مردم عادی را به شهادت رساند.
 (۱) سازمان نقاب - سازمان مجاهدین خلق (منافقین) - حزب توده - گروه فرقان
 (۲) حزب توده - سازمان مجاهدین خلق (منافقین) - سازمان نقاب - گروه فرقان
 (۳) سازمان نقاب - گروه فرقان - حزب توده - سازمان مجاهدین خلق (منافقین)
 (۴) حزب توده - گروه فرقان - سازمان نقاب - سازمان مجاهدین خلق (منافقین)

۱۱۴- پژوهشگری با مطالعه بر روی عوامل مؤثر در افزایش جمعیت شهر کرج، اقدامات «الف» و «ب» را انجام داده است. بر این اساس کدام گزینه به درستی تنظیم شده است؟

- الف - میزان تغییرات جمعیت، در شهر کرج، با استفاده از روش‌های آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.
 ب - پژوهشگر به سالنامه آماری یک دهه، مراجعه نموده و روند تغییرات جمعیتی شهر کرج را بررسی کرده است.
 (۱) موارد «الف» و «ب» به ترتیب مطابق با مراحل پژوهش در جغرافیا، انجام شده است و بعد از هر دو گام، سابقه و نتایج پژوهش دیگران، بررسی می‌شوند.
 (۲) موارد «ب» و «الف» به ترتیب مطابق با مراحل پژوهش در جغرافیا، انجام شده است و در هر دو مرحله، اطلاعات غیرضروری حذف و اطلاعات مرتبط حفظ می‌شوند.
 (۳) هر دو اقدام، پس از تدوین فرضیه و پیش از تأیید یا رد آن، انجام می‌شود و پژوهشگر ممکن است علاوه بر مورد «ب»، ابزارهای سنجش خود را به مکان موردنظر ببرد.
 (۴) هر دو اقدام، پیش از تدوین فرضیه و پس از تأیید یا رد آن، انجام می‌شود و پژوهشگر بعد از انجام مورد «الف»، ابزارهای سنجش خود را به مکان موردنظر می‌برد.

۱۱۵- با توجه به تصاویر زیر، کدام مورد به مطالب درستی اشاره دارد؟

- (۱) شکل «ب» درست است و عوامل درونی و فرسایش به ترتیب در بالا آمدن و تغییر شکل گنبد نمکی مشارکت دارند.
 (۲) شکل «الف» درست است و فرسایش و عوامل درونی به ترتیب در تغییر شکل و بالا آمدن گنبد نمکی مشارکت دارند.
 (۳) شکل «ب» نادرست است، زیرا عوامل درونی همانند فرسایش در بالا آمدن و گنبدی شکل شدن توده نمک نقش دارند.
 (۴) شکل «الف» نادرست است، زیرا عوامل درونی همانند فرسایش در بالا آمدن و گنبدی شکل شدن توده نمک نقش دارند.

۱۱۶- دلیل اینکه وارونگی دما در شهرهای بزرگ کشور ما، موجب افزایش آلودگی هوا می‌شود، کدام است؟

- (۱) هوای مجاور سطح زمین گرم‌تر و سبک‌تر از لایه‌های بالایی است و در نتیجه حرکت صعودی هوا انجام نمی‌شود.
 (۲) هوای مجاور سطح زمین سردتر و سنگین‌تر از لایه‌های بالایی است و در نتیجه حرکت صعودی هوا انجام نمی‌شود.
 (۳) همزمان با پیشروی پرفشار جنب حاره‌ای به کشورمان، هوای مجاور سطح زمین، سردتر از لایه‌های بالایی می‌شود.
 (۴) همزمان با ورود مهم‌ترین سامانه بارشی به کشورمان، هوای مجاور سطح زمین، سبک‌تر از لایه‌های بالایی می‌شود.

۱۱۷- با توجه به موارد زیر، کدام گزینه مطالب درستی را مطرح نموده است؟

- الف - ایران از نظر موقعیت مطلق، در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه نیمکره شمالی قرار دارد.
 ب - راه‌ها و همچنین وسایل حمل‌ونقل کافی، امکان اتصال بین نواحی و تبادل کالاها را فراهم می‌کنند.
 ج - در ایران امکان کشت انواع گوناگون میوه‌های سردسیری، نیمه‌گرمسیری و گرمسیری وجود دارد.
 د - بخش باغداری در کشور ما از مهم‌ترین اقلام صادراتی است که سالانه ارز فراوانی را وارد کشور می‌کند.
 (۱) دستیابی به وضعیت «د» به ترتیب زمانی، وابسته به موارد «ب»، «الف» و «ج» است.
 (۲) دستیابی به شرایط «ب» تحت تأثیر مورد «ج» می‌باشد و شرایط «الف» منجر به «د» می‌شود.
 (۳) ویژگی‌های مطرح‌شده در «ج» به دلیل «الف» و رسیدن به وضعیت «د» وابسته به «ب» می‌باشد.
 (۴) ویژگی مطرح‌شده در «الف» زمینه‌ساز «د» و رسیدن به «ب» در صورت داشتن ویژگی‌های «ج» است.

۱۱۸- با توجه به موارد زیر، کدام شکل به درستی ترسیم شده است؟

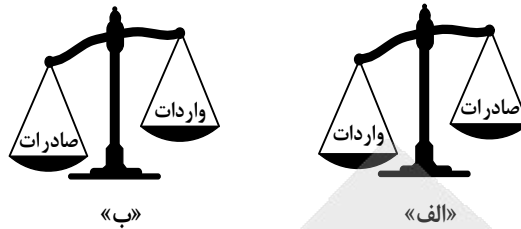
- الف - پیروان یک دین با توجه به باورها و اعتقادات خود، چشم‌اندازهای خاصی را در قالب معماری و ایجاد مکان‌های مقدس، به وجود می‌آورند.
 ب - دولت میانمار، مسلمانان را شهروند این کشور نمی‌داند و به همین دلیل ساخت مسجد در این کشور را ممنوع، اعلام کرده است.
 ج - نواحی تنها تحت تأثیر روابط معمول انسان‌ها با محیط طبیعی نیست بلکه تصمیم‌گیری حکومت‌ها، به شدت بر نواحی تأثیر می‌گذارد.
 د - انسان‌ها در محیط‌های طبیعی، تغییراتی به وجود می‌آورند و در نتیجه نواحی مختلفی را ایجاد می‌کنند یا آنها را تغییر می‌دهند.

- (۱) «الف» → مغایر با «ج» / «ب» → مطابق با «د» / «الف» ← مغایر با «الف»
 (۲) «ب» → مغایر با «ج» / «الف» ← مطابق با «الف» / «د» → مطابق با «د» / «ب» ← مغایر با «ب»
 (۳) «ب» → مغایر با «ج» / «الف» ← مطابق با «الف» / «د» → مطابق با «د» / «الف» ← مغایر با «الف»
 (۴) «الف» → مغایر با «ج» / «ب» ← مطابق با «ب» / «الف» → مطابق با «د» / «د» ← مغایر با «ب»

۱۱۹- در حرکت مداوم تلماسه‌ها در جهت وزش باد، که طی یک سال ممکن است

- (۱) حداقل ۱۰ متر و بیشتر از آن حرکت کنند، انتظار داریم ابتدا ماسه‌های دامنه رو به باد، در دامنه پشته‌ی فرود آمده و سپس به طرف قله، رانده و انباشته شوند.
 (۲) بیشتر از ۱۰ و کمتر از ۲۰ متر حرکت کنند، لازم است ابتدا ماسه‌های دامنه رو به باد، به طرف بالا رانده شده و سپس در دامنه پشته‌ی، فرود آمده و انباشته شوند.
 (۳) بیشتر از ۱۰ و کمتر از ۲۰ متر حرکت کنند، انتظار می‌رود ابتدا ماسه‌های دامنه رو به باد، در دامنه پشته‌ی فرود آمده و سپس به طرف قله، رانده و انباشته شوند.
 (۴) حداقل ۲۰ متر و کمتر از آن حرکت کنند، لازم است ابتدا ماسه‌های دامنه رو به باد، به طرف بالا و قله رانده شده و سپس در دامنه پشته‌ی، فرود آمده و انباشته شوند.

۱۲۰- با توجه به انواع موازنه تجاری در جهان، کدام عبارت به مفاهیم درستی اشاره دارد؟

- (۱) کشورهایی که با وضعیت «الف» مواجه هستند، علاوه بر ایجاد مناطق آزاد تجاری، انواع تعرفه‌های گمرکی و مالیات، بر کالاهای وارداتی خود وضع می‌کنند.
- (۲) کشورهایی که موازنه تجاری آنها با مورد «الف» مغایرت دارد، با ایجاد مناطق آزاد تجاری می‌توانند مانع از وضع تعرفه‌های گمرکی و مالیات بر کالاهای وارداتی شوند.
- (۳) کشورهایی که موازنه تجاری آنها با مورد «ب» مطابقت دارد، کسری تجاری خود را با ایجاد مناطق آزاد تجاری و ممنوع کردن واردات برخی کالاها جبران می‌کنند.
- (۴) کشورهایی که با وضعیت «ب» مواجه هستند، تلاش می‌کنند با شکل‌گیری اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری به محدود کردن واردات کالا و افزایش رفاه کشور خود بپردازند.

۱۲۱- کدام شکل براساس اطلاعات داده شده، به‌درستی ترسیم شده است؟

- الف - سرزمینی با نواحی کوهستانی
ب - وسعت زیاد سرزمینی
ج - شکل سیاسی فشرده یا جمع‌وجور
د - جمعیت فعال زیاد
ه - سرزمینی با نواحی هموار

۱۲۲- کدام مورد دلیل مناسبی برای متن زیر ارائه می‌دهد؟

«میزان رشد سالیانه شهرنشینی در کشورهای توسعه‌یافته ۰٫۴ درصد و در کشورهای آسیایی و آفریقایی، این رشد به ۱٫۵ درصد در سال می‌رسد.»

- (۱) با بروز تحولات صنعتی و ورود کشورهای توسعه‌یافته به عصر نوسازی، ارزش‌ها و مظاهر شهری میان روستانشینان رواج یافت.
- (۲) با بروز تحولات صنعتی و ورود کشورهای توسعه‌یافته به عصر نوسازی، نفوذ شهرها و شهرگرایی، در روستاها گسترش پیدا کرد.
- (۳) مهاجرت از روستاها به شهر در کشورهای آفریقایی و آسیایی، تدریجی، طولانی‌مدت و بدون توجه به تحولات صنعتی بوده است.
- (۴) مهاجرت از روستاها به شهر در کشورهای توسعه‌یافته تدریجی و طولانی‌مدت بوده و همگام با تحولات صنعتی شدن صورت گرفته است.

۱۲۳- با توجه به معیارهای «نوع و حجم محموله»، «سرعت و زمان» و «تقاضا» و موارد زیر، کدام گزینه به درستی تنظیم شده است؟

الف - کالاهایی مانند دارو و مواد غذایی

ب - کالاهایی مانند زغال سنگ و آهن

ج - استفاده از حمل و نقل دریایی

د - استفاده از حمل و نقل هوایی

هـ - ناحیه ای با آستانه جمعیتی نفوذ بالا

و - ناحیه ای با آستانه جمعیتی نفوذ پایین

- ۱) در مدیریت و برنامه ریزی حمل و نقل لازم است مورد «الف» با «د» و «ه» و مورد «ب» با «ج» همراه باشند.
- ۲) در مدیریت و برنامه ریزی حمل و نقل لازم است مورد «الف» با «و» و «د» و مورد «ج» با «ه» همراه باشند.
- ۳) در صورتی که «الف» و «ب» به ترتیب به «ه» و «و» ارسال شود، میزان تقاضا به درستی مدیریت شده است.
- ۴) در صورتی که «الف» و «ب» به ترتیب از طریق «ج» و «د» انجام شود، هزینه و سرعت حمل کالا، افزایش می یابد.

۱۲۴- کدام گزینه با توجه به موارد مطرح شده، عبارت زیر را به درستی کامل می کند؟

«خطرات «الف» از «ب» است. زیرا

الف - در این نواحی بارندگی نامنظم است و ممکن است در طی چند سال، هیچ بارشی صورت نگیرد.

ب - در یک ناحیه ممکن است میزان بارش، از حد میانگین بارندگی سالانه، کمتر ثبت شود.

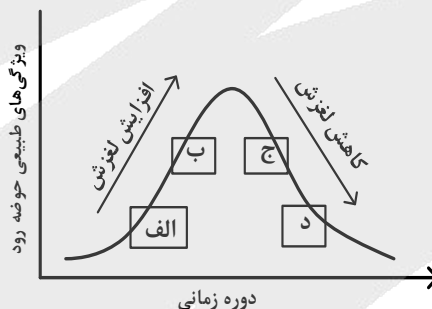
۱) بیشتر - نواحی خشک و نیمه خشک جهان همانند مرطوب، در برابر خشکسالی آسیب پذیر هستند.

۲) کمتر - در هر بوم سازگان یا بیوم، سرعت رشد پوشش گیاهی، با نوع آب و هوای آن، سازگار شده است.

۳) کمتر - در هر بوم سازگان، تولیدکنندگان و مصرف کنندگان با نوع آب و هوای آن ناحیه، سازگار شده اند.

۴) بیشتر - نواحی خشک و نیمه خشک جهان در مقابل پیامدهای خشکسالی، از سایر نواحی آسیب پذیرتر هستند.

۱۲۵- کدام عبارت مطابق با تصویر زیر، به مفاهیم درستی اشاره دارد؟

۱) در «ب»، ذوب تدریجی برف و بارش هایی با شدت بیشتر اما با مدت زمان و نفوذ کمتر مشارکت دارد.

۲) در «الف»، ذوب تدریجی برف و بارش هایی با شدت کمتر اما با مدت زمان و نفوذ بیشتر مشارکت دارد.

۳) در «د»، بارش های شدید و ذوب ناگهانی برف نقش دارد و موجب گسیختگی مواد منفصل دامنه ها می شود.

۴) در «ج»، بارش های شدید و ذوب تدریجی برف نقش دارد و موجب اشباع مواد رسوبی سطح دامنه ها می شود.

۱۲۶- کدام مورد از فواید بی‌واسطه به‌کارگیری دانش منطق شمرده نمی‌شود؟

(۱) اصلاح مبانی تفکر (۲) انسجام ساختار اندیشه

(۳) تشخیص مراحل استدلال (۴) افزایش توان مواجهه با خطا

۱۲۷- در کدام عبارت رابطه دو مفهوم به‌ترتیب، مانند «هوا با دارای بُعد» و «بی‌مهره با دوزیست» است؟

(۱) پنج‌ضلعی با دارای زاویه - شخصیه با موجیه (۲) پرند با پروازکننده - مستطیل با مربع

(۳) استدلال با قیاس - روح با ممکن‌الوجود (۴) اندیشه با استقرا - دایره با قطر

۱۲۸- اگر بدانیم که مفهوم A، همه مصادیق B و D را دربرمی‌گیرد و هر یک از مصادیق B و D به‌ترتیب، دارای ویژگی خاص b و d هستند، کدام عبارت را باید بپذیریم؟

(۱) به هر مصداق A می‌توان یکی از مفاهیم b یا d را نسبت داد.

(۲) با استفاده از مفاهیم A و b، یک تعریف جامع از B به‌دست می‌آید.

(۳) مجموع ویژگی‌های b و d، یک تعریف مفهومی از A به‌دست می‌دهد.

(۴) با استفاده از هر یک از مفاهیم b یا d، یک تعریف مانع از A به‌دست می‌آید.

۱۲۹- به‌ترتیب، محمول قضیه «الف» و موضوع قضایای «ب» و «ج» در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟

الف - هیچ‌وازر و زر غیر برنداشت.

ب - در دگرگونی روزگار گوهر آدمیان شناخته‌آید.

ج - نعمت بی‌اندازه بخشید.

(۱) بردارنده وزر غیر - گوهر آدمیان - نعمت (۲) وزر غیر - در دگرگونی روزگار - او

(۳) بردارنده وزر غیر - گوهر آدمیان - او (۴) وزر غیر - گوهر آدمیان - نعمت بی‌اندازه

۱۳۰- با توجه به مبحث قیاس اقترانی، کدام گزاره قابل پذیرش است؟

(۱) برای اینکه قیاسی معتبر باشد، باید مقدمات آن یکی از محصورات چهارگانه یا یک قضیه شرطیه باشد.

(۲) با استفاده از عکس دو مقدمه یک قیاس معتبر، می‌توان یک قیاس معتبر دیگر با شکلی متفاوت تشکیل داد.

(۳) اگر موضوع نتیجه را از مقدمه اول قیاس و محمول آن را از مقدمه دوم حذف کنیم، حد وسط معلوم می‌شود.

(۴) قانون نتیجه قیاس با صرف‌نظر از درستی انتاج، به ما نشان می‌دهد که چگونه می‌توانیم با نگاه به مقدمات، نتیجه را بنویسیم.

۱۳۱- اگر «الف یا غیرج» منفصله مانع‌الرفع و «ب یا غیرد» مانع‌الجمع باشد، به‌ترتیب کدام قضایای حملی را می‌توان از

آنها نتیجه گرفت؟

(۱) هیچ الف ج نیست. - بعضی ب غیر د نیست. (۲) بعضی الف غیر ج نیست. - بعضی غیر د ب است.

(۳) بعضی الف ج نیست. - بعضی ب غیر د نیست. (۴) بعضی الف غیر ج است. - بعضی ب غیر د است.

۱۳۲- از میان مغالطه‌هایی که عبارت‌های زیر می‌تواند بر آنها دلالت کند، کدام مورد متفاوت است؟

(۱) مادرم برای آزمایشگاه مدرسه نمونه‌ای که قرار است برای ثبت‌نام من برویم، یک میکروسکوپ عالی خریده است.

(۲) مؤسسه آموزشی منطقه‌مان اعلام کرد که همه دانش‌آموزان موفق محله، در کلاس‌های تابستانی ما شرکت می‌کنند.

(۳) گلدان عتیقه‌مان هنگام بازی برادر کوچکم شکست و وقتی مامان به خانه آمد، برادرم وانمود کرد که حالش خیلی بد است.

(۴) پس از آن که دوستم فهمید اسناد مالی مؤسسه دستکاری شده، معاون مالی او را دعوت به همکاری کرد.

۱۳۳- کدام احتجاج بت پرستان در مقابل پیامبر، بی بهره بودن آنان از تفکر فلسفی را به نحو روشن تری نشان می دهد؟

(۱) آیا دچار خواب و خیالات آشفته شده ای؟

(۲) چرا خدا فرشته ای را به عنوان رسول خود نفرستاد؟

(۳) چگونه ممکن است که خدا با بشری سخن بگوید؟

(۴) آیا کسی می تواند استخوان های پوسیده را به زندگی بازگرداند؟

۱۳۴- کدام عبارت به نحو مناسب تری دلیل بروز نظرات ضدونقیض در مورد سقراط را در جامعه آتن نشان می دهد؟

(۱) سخنان او در مورد حق و باطل، اخلاق، سیاست و خدای یگانه با نظرات بسیاری از آتینیان سازگار نبود.

(۲) مفاهیم مهم زندگی را مورد پرسش قرار می داد و به مردم می آموخت که هر چیزی را مورد سؤال قرار دهند.

(۳) درحالی که آرمان سوفسطائیان، پیروزی بر رقیب و کسب ثروت بود، او در پی احیای سادگی و تفکر عقلانی بود.

(۴) بحث های او به دل مشتاقان حقیقت می نشست و روش فلسفی اش نادانی قدرتمندان و متنفذان آتنی را آشکار می کرد.

۱۳۵- کدام عبارت درست است؟

(۱) فقط با تعالی بخشیدن به نفس و تهذیب آن است که هر نوع دریافت شهودی قابل تحقق می شود.

(۲) درک پدیده های درونی مانند دلهره، اضطراب و اثر آنها بر رفتار، نمونه ای از شناخت شهودی است.

(۳) نه تنها در شناخت طبیعت بلکه در فهم پدیده های نفسانی نیز، قواعد بنیادین عقل را به کار می بریم.

(۴) یکی از روش های فهم یافته های بنیادین عقلی، تجزیه و تحلیل عقلانی یافته های حسی و تجربی است.

۱۳۶- براساس معرفت شناسی کانت کدام عبارت را می توان پذیرفت؟

(۱) ذهن با استفاده از مفاهیم و تصورات قوای ادراکی میان یافته های حسی ارتباط برقرار می کند و به شناخت می رسد.

(۲) انسان مفاهیمی مانند علیت و تصوراتی مانند زمان را نزد خود دارد و آنها را در قالب یافته های حسی می ریزد.

(۳) عقل با تحلیل یافته های حسی می تواند تصوراتی مانند زمان و مکان و مفاهیمی مانند علیت را درک کند.

(۴) شناخت حسی با تجزیه و تحلیلی که عقل روی آن انجام می دهد، به شناخت تجربی منجر می شود.

۱۳۷- کدام عبارت قابل پذیرش است؟

(۱) یک فعل طبیعی قابلیت دارد که در شرایطی دیگر، فعلی اخلاقی شمرده شود.

(۲) همه مکتب های اخلاقی توافق دارند که عملی که برخلاف انسانیت باشد، ضد اخلاقی است.

(۳) آن جنبه عقل که تشخیص دهنده اصول اخلاقی است و انسان را به آن وامی دارد، عقل عملی است.

(۴) شباهت نظریه اخلاقی کانت با هابز این است که هر دو قاعده اخلاقی را قانون کلی و موجب خیر عمومی می دانند.

۱۳۸- تردید در تشخیص ذات و ماهیت یک موجود در عین اطمینان از وجود آن، مویّد کدام مطلب است؟

(۱) تشخیص ذاتیات یک موجود بدون تشخیص حقیقت آن ممکن نیست.

(۲) علم به هستی یک چیز مستلزم آگاهی از حقیقت آن نیست.

(۳) حمل وجود بر یک ماهیت به دلیل عقلی یا حسی نیاز دارد.

(۴) علم به وجود یک موجود، قبل از علم به حقیقت آن است.

۱۳۹- اگر در هر یک از سطرهای زیر، مفهوم دوم را به مفهوم اول نسبت داده و مفهوم چهارم را از مفهوم سوم سلب کنیم،

در کدام سطر، نسبت های یکسان نخواهیم داشت؟

(۲) مثلث و سه پاره خط - حیوان و حساس

(۱) مربع و 360° - تعریف و دارای نسبت

(۴) مضرب هفت و فرد - دارای حرکت و دارای علم

(۳) عقل فعال و زمانمند - دایره و خط منحنی

۱۴۰- کدام عبارت درست است؟

- (۱) به باور فیلسوفان مسلمان تنها قاعده‌ای که انسان از ابتدای حیاتش می‌شناسد، امتناع اجتماع نقیضین است.
- (۲) هیوم مانند همه تجربه‌گرایان معتقد است که برای تبیین اصل علیت، می‌بایست از شیوه تجربی بهره گرفت.
- (۳) فیلسوفان تجربه‌گرا برخلاف ابن‌سینا و دکارت، باور ندارند که انسان با ذهنی ساخته‌وپرداخته متولد می‌شود.
- (۴) همه تجربه‌گرایان به‌جز هیوم معتقدند که به‌طور کلی، هر علتی همواره و در همه‌جا معلول خاص خود را دارد.

۱۴۱- پذیرش کدام عبارت به معنای نفی علیت یا یکی از لوازم آن است؟

- (۱) رفتار بشر تأثیری در فرجام جهان ندارد.
 - (۲) حوادث جهان توسط نیرویی قهار مقدر شده است.
 - (۳) مقصد نهایی جهان برای بشر قابل پیش‌بینی نیست.
 - (۴) سرنوشت نهایی جهان با حوادث پیشین آن نسبتی ندارد.
- ۱۴۲- در کدام مورد همه ویژگی‌های ذکرشده برای خدا از نظر نیاز یا عدم نیاز به هستی دیگر موجودات، یکسان‌اند؟

- (۱) مثال خیر، صانع، پیوسته ثابت
- (۲) تغییرناپذیر، دارای حیات، خوبی مطلق
- (۳) شریف‌ترین موجود، جمال و زیبایی، نادیدنی
- (۴) محرک اول، دارای عالی‌ترین اندیشه، ضرورتاً موجود

۱۴۳- کدام عبارت قابل پذیرش است؟

- (۱) حکیمان ایران باستان مفهوم عقل را هم در معنای هستی‌شناسانه و هم در معنای معرفت‌شناسانه آن به‌کار می‌برده‌اند.
- (۲) فیلسوفان مسلمان از سخن کتاب‌های آسمانی نتیجه گرفته‌اند که عوالمی مانند عالم عقل با حواس قابل درک نیست.
- (۳) فارابی معتقد است عقل انسانی نیز جزئی از عالم عقول است و با تربیت می‌تواند حقایق موجودات را شهود نماید.
- (۴) کاربرد هراکلیتوس از «لوگوس» نشان می‌دهد که وی جهان را مانند سخن، ظهور افکار متعالی آدمی می‌داند.

۱۴۴- کدام عبارت، اساس ورود به فلسفه سیاسی را از نظر فارابی بیان می‌کند؟

- (۱) هدف اصلی شکل‌گیری جامعه، سعادت انسان است.
- (۲) رئیس جامعه باید به عالی‌ترین درجه عقل رسیده باشد.
- (۳) جایگاه افراد در مدینه فاضله، متناسب با توانایی‌های آنان است.
- (۴) انسان‌ها از آغاز پیدایش خود، به زندگی جمعی تمایل داشته‌اند.

۱۴۵- کدام عبارت با اصل وحدت حقیقت وجود ناسازگار است؟

- (۱) خارج از ذهن انسان، هیچ موجودی، چیزی جز وجود نیست.
- (۲) ذهن انسان از هر موجودی، بیش از یک مفهوم درک می‌کند.
- (۳) مفهوم وجود نسبت به موجودات گوناگون، معانی متفاوتی می‌یابد.
- (۴) موجودات جهان، هم ویژگی‌هایی مشترک و هم ویژگی‌هایی خاص خود را دارند.

۱۴۶- هر یک از موارد زیر، به ترتیب مربوط به کدام «سازمان تولید» است؟

- الف - افراد در این نوع کسب و کار با اقدامات جمعی، منفعت خود را بیشینه می کنند.
 ب - پذیرش و عمل به قوانین وضع شده برای این سازمان تولید، زمان بر و پرهزینه است.
 ج - بسیاری از کسب و کارها در ایران حتی در زمینه های تخصصی به این شکل اداره می شوند.
 د - کارآفرینی که برای تولید محصولی جدید تعدادی از دوستان خود را برای همکاری و مشارکت استخدام می کند.
- (۱) تعاونی - شرکت سهامی - شخصی - شخصی
 (۲) شرکت سهامی - غیرانتفاعی - تعاونی - شخصی
 (۳) تعاونی - شرکت سهامی - شخصی - شرکت سهامی
 (۴) شرکت سهامی - غیرانتفاعی - شرکت سهامی - تعاونی

۱۴۷- علی، ۲ میلیارد تومان سرمایه دارد، بین راه اندازی شرکت خدمات ساختمانی، سرمایه گذاری در سازمان بورس اوراق بهادار و بانک، می خواهد تصمیم گیری کند. اگر در سال، ۲۵۰ مشتری درخواست خدمات بکنند، (با فرض ثبات هزینه ها) هزینه فرصت سرمایه گذاری در سازمان بورس اوراق بهادار برای علی چند میلیون تومان است؟

- سود سالانه بانک ۲۰ درصد
- متوسط سود سهام اوراق بهادار ۱۵ درصد
- سود معاملاتی سهام به طور متوسط ۱۰ درصد
- قیمت خدمات ساختمانی در هر بار مراجعه مشتری، ۹۰۰ هزار تومان است.

(۱) ۲۲۵ (۲) ۴۰۰ (۳) ۵۰۰ (۴) ۶۲۵

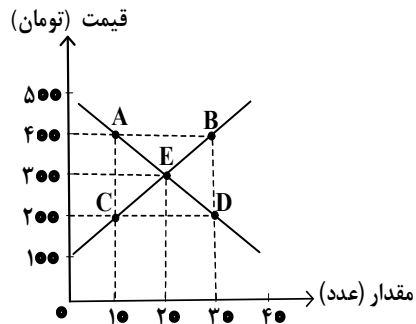
۱۴۸- کدام مورد درباره موضوع بهترین انتخاب با توجه به قوانین تصمیم گیری، درست است؟

- الف - همه عوامل یا منابع تولید در اقتصاد کمیاب اند. (مقایسه بین هزینه ها و منافع)
 ب - همیشه باید بین گزینه های انتخاب، «بده - بستان» کرد. (هزینه فرصت)
 ج - فهمیدن اینکه هزینه ها را چطور ارزیابی کرد، تنها بخشی از گرفتن یک تصمیم خوب است. (قید بودجه)
 د - دو نوع گسترده از انواع تصمیمات وجود دارد. انتخاب از میان گزینه های مختلف و انتخاب چه مقدار از هر چیز (مقایسه بین هزینه ها و منافع)

(۱) «الف» - «د» (۲) «الف» - «ج» (۳) «ب» - «ج» (۴) «ب» - «د»

۱۴۹- کدام مورد درباره تأثیرگذاری بر قیمت بازار برای یک شهر کوچک که فقط یک فروشگاه مواد پروتئینی دارد، درست است؟

- (۱) فروشنده، پذیرنده قیمت است.
 - (۲) خریداران، پذیرنده قیمت هستند.
 - (۳) هم خریداران و هم فروشنده، پذیرنده قیمت هستند.
 - (۴) خریداران و فروشنده به تنهایی در شکل‌گیری قیمت تأثیرگذار نیستند.
- ۱۵۰- با توجه به نمودار، پاسخ درست پرسش‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

الف - تغییر در آمد فروشندگان در نقطه B نسبت به نقطه تعادل

چند تومان است؟

ب - مازاد تقاضا در نقطه D نسبت به نقطه C چقدر است؟

(۲) ۶۰۰۰ - ۱۰

(۱) ۲۰۰۰ - ۱۰

(۴) ۶۰۰۰ - ۲۰

(۳) ۲۰۰۰ - ۲۰

۱۵۱- کدام یک از عبارات‌های زیر به وظایف دولت در بخش «بهبود عملکرد بازار» اشاره دارد؟

الف - تأیید کیفیت یا عدم کیفیت محصولات

ب - ارائه کالای عمومی

ج - تعریف و اجرای حقوق مالکیت

د - بهبود امنیت خرید و فروش و مبادلات

هـ - سرمایه‌گذاری در حوزه خدمات عمومی

(۲) «الف»، «ج» و «د»

(۱) «ب» و «ج»

(۴) «ج»، «د» و «هـ»

(۳) «الف»، «ب» و «هـ»

محل انجام محاسبات

۱۵۲- با توجه به اطلاعات زیر درباره تولید خرما و گندم در دو کشور A و B، کدام مورد با توجه به مفاهیم مزیت مطلق و نسبی درست است؟

- قیمت تمام شده هر واحد خرما و گندم در کشور A، به ترتیب، ۵۵۰ و ۴۷۰ واحد است.
- هر دو کشور به یک اندازه از نیروی کار، دانش فنی و سرمایه برخوردارند.
- قیمت تمام شده هر واحد خرما و گندم در کشور B، به ترتیب، ۶۸۰ و ۵۲۰ واحد است.
- (۱) کشور A، باید هر دو محصول را در کشور خود تولید کند.
- (۲) کشور A، خرما را در کشور خود تولید کند و گندم را از کشور B خریداری کند.
- (۳) کشور B، گندم را در کشور خود تولید کند و خرما را از کشور A خریداری کند.
- (۴) کشور B، باید در تولید خرما و گندم متمرکز شود و هر دو را در کشور خود تولید کند.

۱۵۳- کدام مورد جزو سیاست‌های فقرزدایی دولت‌ها نیست؟

- (۱) تثبیت قیمت‌ها
 - (۲) مبارزه با فساد
 - (۳) فعالیت‌های جهادی
 - (۴) ثبات قوانین و بهبود فضای کسب و کارها
- ۱۵۴- اگر درصد تغییر شاخص قیمت مصرف کننده در سال ۱۳۸۳ برابر ۳۰ و شاخص قیمت‌ها در ابتدای آن سال معادل ۳۶۰,۰۰۰ تومان باشد، مقدار شاخص قیمت‌ها در ابتدای سال ۱۳۸۴ چند تومان است؟

- (۱) ۴,۶۸۰,۰۰۰ (۲) ۳,۸۶۰,۰۰۰ (۳) ۴۶۸,۰۰۰ (۴) ۳۸۶,۰۰۰

۱۵۵- کدام مورد از دلایل اهمیت و بزرگی اقتصاد ایران در دوران باستان نیست؟

- (۱) تجارت با چین
 - (۲) جاده ابریشم
 - (۳) لشکرکشی‌ها و جنگ‌ها
 - (۴) صادرات محصولات کشاورزی به عثمانی
- ۱۵۶- مؤلفه‌های «دهک - CPI - HDI»، به ترتیب، کدام یک از موضوعات اقتصادی را اندازه‌گیری می‌کنند؟

- (۱) توزیع درآمد - توسعه انسانی - شاخص قیمت مصرف کننده
- (۲) توسعه انسانی - رشد اقتصادی - شاخص قیمت مصرف کننده
- (۳) توسعه انسانی - نرخ رشد قیمت - رشد اقتصادی
- (۴) توزیع درآمد - توسعه انسانی - رشد اقتصادی

۱۵۷- با توجه به جدول زیر، به ترتیب، «تولید ناخالص داخلی واقعی» و «تولید ناخالص داخلی اسمی» در سال ۱۳۹۹ کدام است؟ (واحد قیمت‌ها میلیارد ریال است و سال ۱۳۹۸ به عنوان سال پایه در نظر گرفته شده است.)

سال ۱۳۹۹		سال ۱۳۹۸		
مقدار	قیمت	مقدار	قیمت	کالا
۲۰۰	۷۰۰	۴۰۰	۵۰۰	A
۷۰۰	۱۶۰۰	۳۰۰	۱۲۰۰	B

(۱) ۸۶۰,۰۰۰ و ۱,۲۶۰,۰۰۰

(۲) ۹۴۰,۰۰۰ و ۱,۲۶۰,۰۰۰

(۳) ۱,۱۴۰,۰۰۰ و ۱,۱۶۰,۰۰۰

(۴) ۱,۰۶۰,۰۰۰ و ۱,۱۶۰,۰۰۰

۱۵۸- کدام مورد درباره موضوع «خرید هوشمندانه» درست است؟

(۱) همیشه اجناس ارزان تر می خرم اگرچه کیفیت پایین دارند.

(۲) هر روز در راه مدرسه حتی مبلغ اندکی با دوستانم خرید می کنم.

(۳) همیشه سعی می کنم در هنگام خرید، از تصمیم های آنی، پرهیز کنم.

(۴) همیشه اجناس مارک دار را ترجیح می دهم، چون کیفیت برایم مهم است.

۱۵۹- فردی ۷۵۰ برگه سهم را در عرضه اولیه یک شرکت تولیدی به مبلغ ۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان خریداری کرده است.

اگر قیمت بازاری هر سهم ۱۰ درصد بیشتر از قیمت اسمی آن باشد، به ترتیب، «قیمت بازاری هر برگه سهم» و

«ارزش اسمی هر برگه سهم» چند تومان است؟

(۲) ۳۱۲,۰۰۰ و ۲۶۰,۰۰۰

(۱) ۴۸۴,۰۰۰ و ۳۲۰,۰۰۰

(۴) ۲۲۰,۰۰۰ و ۲۰۰,۰۰۰

(۳) ۲۹۸,۰۰۰ و ۲۴۰,۰۰۰

۱۶۰- کدام مورد درباره ویژگی سرمایه گذاری از طریق خرید طلا، نادرست است؟

(۲) سود سالانه منظم ندارد.

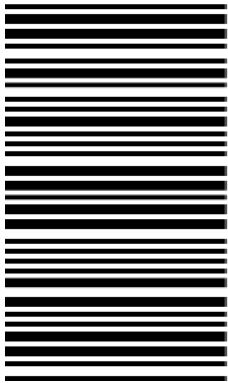
(۱) سود سالانه منظم دارد.

(۴) در هر زمان قابل خرید و فروش است.

(۳) حفظ ارزش خود در شرایط تورمی

محل انجام محاسبات

603A

کد کنترل

603

A

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

در زمینه مسائل علمی باید دنبال قله بود.
مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

دفترچه شماره ۳

آزمون اختصاصی (سراسری) ورودی دانشگاه‌ها
و مؤسسات آموزش عالی «نوبت اول - اردیبهشت ۱۴۰۴»

صبح پنج‌شنبه
۱۴۰۴/۰۲/۱۱

گروه آزمایشی علوم انسانی

«دفترچه ویژه داوطلبان دانشگاه فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجایی»

مدت زمان پاسخگویی: ۶۰

تعداد سؤال: ۴۰

ردیف	ماده امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		زمان پاسخ‌گویی
			از	تا	
۱	تعلیم و تربیت اسلامی	۲۰	۱۶۱	۱۸۰	۲۰ دقیقه
۲	هوش و استعداد معلمی	۲۰	۱۸۱	۲۰۰	۴۰ دقیقه

آزمون نمونه تستی داده‌ای

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

حق چاپ، تکثیر و انتشار سؤالات به هر روش (الکترونیکی و...) پس از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می‌باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می‌شود.

* داوطلب گرامی، عدم درج مشخصات و امضا در مندرجات جدول زیر، به منزله عدم حضور شما در جلسه آزمون است.

اینجانب با شماره داوطلبی با آگاهی کامل، یکسان بودن شماره صندلی خود را با شماره داوطلبی مندرج در بالای کارت ورود به جلسه، بالای پاسخنامه و دفترچه سؤالات، نوع و کد کنترل درج شده بر روی دفترچه سؤالات تأیید می‌نمایم.

امضا:

۱۶۱- کدام عبارت قرآنی، ویژگی کسانی است که در برابر حوادث تاب می‌آورند و سرنوشت خود را به دست حوادث نمی‌سپارند؟

(۱) ﴿و سارعوا إلى مغفرة﴾ (۲) ﴿و اصبر علی ما اصابک﴾

(۳) ﴿أو فوا بعهدکم﴾ (۴) ﴿إنّ ذلك من عزم الامور﴾

۱۶۲- «پیامبر گرامی اسلام(ص) در منزل اوقات خود را سه قسمت می‌کرد، قسمتی برای عبادت و قسمتی برای اهل خانه و قسمتی برای رسیدگی به کارهای شخصی» این حدیث چه درس و الگوی همیشگی برای ما به همراه دارد؟

(۱) برنامه‌ریزی و تقسیم زمان (۲) مشخص بودن زمان برای بندگی خدا

(۳) مشخص بودن زمان و رسیدگی به مردم (۴) برنامه‌ریزی برای رسیدگی به اهل خانه

۱۶۳- برخی می‌گویند: اگر قلب انسان با خدا باشد، کافی است و عمل به دستورات او ضرورتی ندارد، کدام مورد برای این افراد اهمیت دارد و با کدام آیه شریفه ناسازگاری دارد؟

(۱) شکل و ظاهر عمل - ﴿و من الناس من يتخذ من دون الله انداداً یحبونهم کحب الله﴾

(۲) درون و باطن انسان - ﴿و من الناس من يتخذ من دون الله انداداً یحبونهم کحب الله﴾

(۳) شکل و ظاهر عمل - ﴿قل إن کنتم تحبون الله فاتبعونی یحبکم الله﴾

(۴) درون و باطن انسان - ﴿قل إن کنتم تحبون الله فاتبعونی یحبکم الله﴾

۱۶۴- حفاظت و نگهداری معنای است و آن مهم‌ترین فایده است.

(۱) تقوا - نماز (۲) تزکیه - نماز (۳) تقوا - روزه (۴) تزکیه - روزه

۱۶۵- اگر کسی به علت بیماری نتواند روزه بگیرد و بعد از ماه رمضان عذر او برطرف شود و تا رمضان آینده عمداً قضای روزه را نگیرد، وظیفه‌اش کدام است؟

(۱) فقط روزه آن روز را باید قضا کند.

(۲) باید هم روزه را قضا کند و هم برای هر روز یک کفاره بدهد.

(۳) باید روزه را قضا کند و برای تأخیر به درگاه خداوند استغفار کند.

(۴) باید هم روزه را قضا کند و هم برای هر روز، یک مد طعام بدهد.

۱۶۶- میان عفاف و نوع آراستگی انسان کدام رابطه برقرار است؟

(۱) مستقیم، آراستگی از جلوه‌های عفاف است. (۲) معکوس، آراستگی از جلوه‌های عفاف است.

(۳) مستقیم، عفاف از جلوه‌های آراستگی است. (۴) معکوس، عفاف از جلوه‌های آراستگی است.

۱۶۷- کدام آیه شریفه ناظر بر عاملی است، که سبب تقویت اراده و عزم می‌شود؟

(۱) ﴿قل إن کنتم تحبون الله﴾ (۲) ﴿ألیس الله بکاف عبده﴾

(۳) ﴿یحبونهم کحب الله﴾ (۴) ﴿إن الله بالغ أمره﴾

۱۶۸- آیه شریفه ﴿و عسی ان تکرهوا شیئاً و هو خیر لکم﴾ به کدام مفهوم اشاره دارد؟

(۱) انسان متوکل می‌داند در صورت انجام وظیفه هر نتیجه‌ای که به دست آید، به مصلحت اوست.

(۲) انسان مؤمن می‌داند اگر اعتماد به خداوند کند، خداوند مهربان برای انسان همه خیرات را می‌خواهد.

(۳) انسان متوکل با گفتن جمله «خدا یا، بر تو توکل می‌کنم» خداوند کارهای او را به بهترین وجه چاره می‌کند.

(۴) انسان مؤمن با گفتن جمله «خدا یا، بر تو توکل می‌کنم» خداوند آنچه را که به نفع او است پیش خواهد آورد.

۱۶۹- از عبارت قرآنی ﴿وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً﴾ کدام پیام دریافت می‌شود؟

- (۱) خداوند همسرانی که متخلق به مودت و رحمت هستند برای شما آفرید.
- (۲) مودت و رحمت معلول آرامش درونی زن و مرد است.
- (۳) مودت و رحمت علت آرامش درونی زن و مرد است.
- (۴) مودت و رحمت بین همسران از اهداف ازدواج است.

۱۷۰- با توجه به اینکه «زوجین لباس یکدیگرند» عامل پایداری و قوام خانواده کدام است؟

- (۱) شناخت ویژگی‌های فطری یکسان و هدف مشترکی که خداوند در وجود آنها قرار داده است.
- (۲) شناخت تفاوت‌های میان زوجین که خالق حکیم به عهده هر یک قرار داده است.
- (۳) درک درست از زوجیت و مکمل هم بودن زن و مرد و عمل به این درک است.
- (۴) زن و مرد، هر دو به یکدیگر نیازمند هستند تا نیازهای هم را برطرف کنند.

۱۷۱- بیشترین توصیفی که قرآن برای کار انبیاء به کار برده، کدام است؟

- (۱) هادی، شاهد و الگو بودن
- (۲) تعلیم کتاب، حکمت و تزکیه
- (۳) هادی، حکمت و الگو بودن
- (۴) تعلیم کتاب، شاهد و مبشر

۱۷۲- حضرت ابراهیم (ع) از خداوند چه درخواستی داشت که در تاریخ ماندگار شد؟

- (۱) به من فرزند صالحی عطا فرما.
- (۲) خانه کعبه را قبله‌گاه مسلمانان قرار بده.
- (۳) در میان آیندگان نام نیکی برای من قرار بده.
- (۴) موسم حج را پایگاه وحدت مسلمین قرار بده.

۱۷۳- منشأ «اعتماد به نفس» چیست؟

- (۱) ایمان به خدا، داشتن هدف الهی و بصیرت کامل
- (۲) معرفت به خدا، برنامه‌ریزی دقیق و بصیرت کامل
- (۳) ایمان به خدا، عمل خالصانه و سعه صدر
- (۴) معرفت به خدا، برنامه‌ریزی دقیق و سعه صدر

۱۷۴- از آیه شریفه ﴿وَلَوْ كُنْتَ فَظًا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ﴾ به کدام صفت معلمی پی می‌بریم؟

- (۱) مردمی بودن
- (۲) با اخلاص بودن
- (۳) صراحت لهجه داشتن
- (۴) اخلاق خوب داشتن

۱۷۵- آیه شریفه ﴿وَلَا تَمَشْ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا﴾ در مذمت کدام رذیله اخلاقی از انسان است؟

- (۱) حسد
- (۲) کبر و غرور
- (۳) دروغگویی
- (۴) خشم و عصبانیت

۱۷۶- آیه شریفه ﴿الْم يَجِدُكَ يَتِيمًا فَآوَىٰ وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَىٰ﴾ بیانگر کدام صفت از صفات معلمی است؟

- (۱) درد آشنا باشد.
- (۲) تکلیف‌گرا باشد.
- (۳) مردمی باشد.
- (۴) دلسوز شاگردان باشد.

۱۷۷- آیه شریفه ﴿أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ﴾ به کدام موضوع اشاره دارد؟

- (۱) امر به معروف در هر شرایطی واجب است.
- (۲) در تعلیم دیگران باید با نیکی سخن گفت.
- (۳) مردم را به نیکی و عمل صالح سفارش کنید.
- (۴) قبل از تعلیم دیگران به تعلیم خود بپردازید.

۱۷۸- از آیه شریفه ﴿يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ﴾ کدام مفهوم دریافت می‌شود؟

- (۱) مؤمنان، هرگاه به شما گفته شود در مجالس برای عالمان جا باز کنید، پس جا باز کنید.
- (۲) خداوند در قرآن برای انبیاء، مجاهدان و مؤمنان درجات مخصوصی قرار داده است.
- (۳) علما و دانشمندان در جایگاه اجتماعی از ارزش بالاتری برخوردارند.
- (۴) دستور به احترام بلند شدن، به هنگام ورود مؤمنان و دانشمندان است.

۱۷۹- با توجه به آیه شریفه ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا...﴾ بر کات کلام محکم و سدید کدام است؟

- (۱) ایجاد انگیزه و بخشش گناه
- (۲) اصلاح عمل و بخشش گناه
- (۳) ایجاد انگیزه و قاطعیت در راه حق
- (۴) اصلاح عمل و قاطعیت در راه حق

۱۸۰- آیه شریفه ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بَطَانَةً مِنْ دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا﴾ به کدام موضوع اشاره دارد؟

- (۱) نترسیدن از سرزنش‌ها
- (۲) قاطعیت در راه حق
- (۳) دشمن‌شناسی
- (۴) توطئه‌شناسی

راهنمایی: در این بخش از آزمون، یک متن داده شده است. این متن را به دقت بخوانید و پاسخ سؤال‌های ۱۸۱ تا ۱۸۳ را با توجه به آنچه می‌توان از متن استنتاج یا استنباط کرد، انتخاب کنید و در پاسخنامه علامت بزنید.

علوم انسانی در پی فلسفه و علوم غیرانسانی و با الهام‌گیری از روش‌شناسی رایج در آنها شکل گرفت. در واقع، علوم انسانی متعلق به عصر مدرن است و زمانی شکل گرفت که پس از انقلاب صنعتی، زندگی شهری در اثر گسترش صنعت و توسعه شهرها، نیاز به علوم برای توصیف، تبیین و پیش‌بینی پدیده‌ها و وقایع اجتماعی را هویدا کرد. علوم انسانی ابتدا چندان وسیع نبود و مرزبندی دقیقی با سایر علوم نداشت، اما اندک‌اندک هم توسعه یافت و هم مرزهای آن با سایر علوم پررنگ شد. در عین حال، نباید از نظر دور داشت که امروز هیچ‌یک از علوم، چه برای پیشرفت خود در یک روند منطبق با شرایط اجتماعی و چه در چارچوب حکمرانی علمی و چه در جهت اثربخشی خود برای جامعه، بی‌نیاز از علوم انسانی نیستند. علوم انسانی با هر عنصری که نسبتی با جامعه دارد، مرتبط است. در این میان، دولت به‌خاطر وظیفه خطیری که در اداره جامعه دارد، می‌تواند ارتباط معنادارتر و باارزش‌تری با علوم انسانی برقرار کند. علاوه بر این، علوم انسانی با توده مردم نیز بی‌ارتباط نیست، به این معنا که برداشت‌های گوناگونی که علوم انسانی از جامعه ارائه می‌دهد، دو ارتباط عمده با توده مردم دارد: یک، این برداشت‌ها به زبان قابل فهم برای توده مردم ترجمه می‌شود و روی بینش‌ها و نگرش‌های آنها تأثیر می‌گذارد؛ دو، برداشت‌های علوم انسانی از جامعه، نقش مهمی در شکل‌گیری گفتمان‌های اجتماعی که توده مردم تحت تأثیر آن هستند، ایفا می‌کند.

۱۸۱- کدام مورد در خصوص علوم انسانی در پاراگراف اول متن ذکر نشده است؟

- (۱) یکی از کارکردهای آن
(۲) یک دلیل نیاز سایر علوم به آن
(۳) یک فاکتور مؤثر بر شکل‌گیری آن
(۴) یک عامل پررنگ‌تر شدن مرزهای آن با سایر علوم

۱۸۲- طبق متن، کدام‌یک از گزاره‌های زیر صحیح نیست؟

- (۱) مشخص‌تر شدن قلمرو علوم انسانی همزمان بود با محدودتر شدن حوزه آن.
(۲) به‌جز علوم انسانی، علوم دیگری نیز توانایی تاثیرگذاری بر جامعه را دارند.
(۳) درک برخی مباحث علوم انسانی برای عموم مردم چندان آسان نیست.
(۴) پیشرفت علوم به‌نوعی متأثر از وضعیت اجتماعی است.

۱۸۳- متن حاضر، اطلاعات کافی برای پاسخ دادن به کدام پرسش‌های زیر را دارد؟

- (الف) نام یکی از علوم غیرانسانی که تحت تأثیر علوم انسانی قرار گرفت؟
(ب) یک مسئولیت جامعه در قبال دولت چیست؟

(ج) آیا تأثیر علوم انسانی بر توده مردم همواره به صورت مستقیم است؟

- (۱) «الف» و «ب» (۲) «الف» و «ج» (۳) فقط «ج» (۴) فقط «ب»

راهنمایی: برای پاسخگویی به سؤال‌های ۱۸۴ تا ۱۸۷، لازم است موقعیتی را که در هر سؤال مطرح شده، مورد تجزیه و تحلیل قرار دهید و سپس گزینه‌ای را که فکر می‌کنید پاسخ مناسب‌تری برای آن سؤال است، انتخاب کنید. هر سؤال را با دقت بخوانید و با توجه به مطالب مطرح‌شده در هر سؤال و نتایجی که بیان شده و بیان نشده ولی قابل استنتاج است، پاسخی را که صحیح‌تر به نظر می‌رسد، انتخاب و در پاسخنامه علامت بزنید.

۱۸۴- همه فضایی قرون سوم و چهارم هجری طرفداران دانش یونانی بودند. ابوریحان بیرونی نیز در آغاز جوانی به تحصیل دانش یونانی پرداخت، اما دانش یونانی که دیگران را سیراب می‌کرد تشنگی او را فرونشانده و در جست‌وجوی سرچشمه دیگری گام نهاد. تمامی بزرگی بیرونی و امتیاز جاویدان او از هم‌عصرانش در این است که توانست تصور کند جز یونانیان ملتی دیگر هم در جهان وجود داشته که دارای فرهنگ اصیل باشد و آن کشور هندوستان است و پس از فارغ‌التحصیلی در دانش یونانی،

کدام مورد، جای خالی متن را، به منطقی‌ترین شکل، کامل می‌کند؟

- (۱) از نو مانند طفلی نوآموز به دبستان هند پا گذاشت
(۲) برای ترویج آنچه آموخته بود، رهسپار دیار هند شد
(۳) به جست‌وجو در سرچشمه‌های فلسفه یونانی پرداخت
(۴) برای کسب تجربه بیشتر، یونان را برای سکونت برگزید

۱۸۵- از زمانی که بشر توانست با رسم نشانه و علامت روی سنگ، چوب، استخوان و ... پیامی را انتقال دهد، پدیده‌ای به نام نامه پای به جهان هستی گذاشت؛ مثلاً، کسی می‌خواست برای شریک تجاری‌اش از این شهر به آن شهر پنج کیسه گندم بفرستد، اما مطمئن نبود که بی‌کم‌وکاست به دست او می‌رسد. از این رو، پنج سنگ‌ریزه را به تعداد کیسه‌های گندم، درون مشتی گل جاسازی می‌کرد و آن را به نحوی شکل می‌داد و می‌گذاشت تا خشک شود. وقتی بار به مقصد می‌رسید، شریک تجاری‌اش هنگام دریافت محموله، طبق قرار قبلی، آن قطعه گل خشک شده را می‌شکست و سنگ‌ریزه‌های درونش را می‌شمرد تا از امانت‌داری آورنده اطمینان یابد.

کدام مورد زیر را می‌توان به درستی از متن حاضر استنباط کرد؟

- (۱) در گذشته‌های دور، توانایی انتقال پیام در بشر همزمان با ظهور نامه بوجود آمد.
 - (۲) توانایی بشر در شکل دادن و خشک کردن گل پس از ابداع روش‌های ابتدایی انتقال پیام بوجود آمد.
 - (۳) نامه در اشکال ابتدایی آن در نتیجه گسترش تجارت و نیاز به برقراری ارتباط با مقاصد دوردست ظهور پیدا کرد.
 - (۴) شیوه مذکور در مثال متن، در واقع کارکرد نامه را داشت زیرا در آن پیامی به وسیله چیزی به کسی منتقل می‌شد.
- ۱۸۶- هرچند شاهان دوره «الف» در ترویج و نفوذ زبان ترکی در ایران نقش بسزایی داشتند؛ اما کم و بیش به زبان فارسی نیز کتاب نوشته یا شعر گفته‌اند و به نوعی علاقه نشان داده‌اند. افزون بر آن، برخی از ایشان مقام شیخی و رهبری طریقت برای خود قائل بودند و از این رو لازم می‌دانستند خود را در چنین مقام فرهنگی نگاه دارند؛ علاوه بر این، با رؤسای مذاهب در تماس نزدیک بودند و از طرف دیگر، رقاباتی چون شاهان عثمانی و هندی داشتند که آنها نیز به مسائل فرهنگی توجه نشان می‌دادند. این عوامل باعث شده بود که به طور کلی انواع هنر در این دوره مورد توجه قرار گیرد.

- کدام مورد، در صورتی که صحیح فرض شود، نتیجه‌گیری پایانی متن را، به بهترین شکل، زیر سوال می‌برد؟
- (۱) در برخی دوره‌های تاریخی، گونه‌های مختلف هنر بدون دلایلی آشکار، ظهور می‌یابند و افول می‌کنند.
 - (۲) بی‌کفایتی پادشاهان دوره مذکور در اداره امور کشور مانع از آن شد که در تاریخ، نام و شهرتی نیک از آنها باقی بماند.
 - (۳) در دوره مذکور، هنر خاستگاهی مردمی داشت و تحت تأثیر حمایت‌های طبقه فرودست رشد یافت و جایگاهی برجسته پیدا کرد.
 - (۴) در دوره مذکور، سردمداران کشورهای دیگر نیز علاقه فراوانی به حفظ و گسترش سنت‌های هنری کشورهای خود نشان می‌دادند.

۱۸۷- یک کاربرد عقل در فلسفه در ارتباط با موجوداتی است که از ماده و جسم مجردند و در قید زمان و مکان نیستند. در مواردی، از خدایان نیز به عنوان «عقل کل» یاد شده است. بسیاری از فلاسفه معتقدند که علاوه بر عالم طبیعت، عوالم دیگری هم وجود دارد که با حواس ظاهری نمی‌توان آنها را درک کرد. یکی از این عوالم «عالم عقل» است. فیلسوفان الهی می‌گویند: بسیاری از فرشتگان که در کتاب‌های آسمانی، از جمله قرآن کریم، از آنها یاد شده، همین موجودات عقلانی، یعنی موجودات مجرد از ماده و جسم‌اند که در عالم عقل به سر می‌برند. آنان معتقدند که علم این قبیل موجودات، از طریق استدلال و کنار هم گذاشتن مفاهیم نیست بلکه این موجودات (فرشتگان) حقایق اشیا را «شهود» می‌کنند و به مفاهیم و استدلال مفهومی نیازی ندارند.

- کدام مورد، رابطه بین دو بخشی که زیر آنها خط کشیده شده است را، به منطقی‌ترین شکل، نشان می‌دهد؟
- (۱) اولی به کاربرد عقل در ارتباط با گروهی از موجودات اشاره کرده، و دومی اطلاعاتی درباره مکانیزم درک حقیقت اشیا در موجوداتی دیگر ارائه می‌کند.
 - (۲) اولی ادعای متن درباره گروهی از موجودات با ویژگی‌های خاص است، و دومی اطلاعات بیشتری درباره نحوه درک در آن موجودات ارائه می‌کند.
 - (۳) اولی استدلالی درباره باور نویسنده به وجود موجوداتی با ماهیتی مشخص است، و دومی ادعایی است درباره چگونگی درک همان موجودات.
 - (۴) اولی پیشفرض متن درباره خاستگاه عقل در حوزه فلسفه است، و دومی استدلالی است که درستی آن پیشفرض را به نوعی اثبات می‌کند.

راهنمایی: اطلاعات زیر را بخوانید و با توجه به آن، پاسخ سؤال‌های ۱۸۸ تا ۱۹۰ را در پاسخنامه علامت بزنید.

امین ۴ مهره یکسان با رنگ‌های «آبی»، «سبز» و «قرمز» دارد. او می‌خواهد این مهره‌ها را در ۴ جایگاه به شماره‌های ۱ تا ۴ طوری قرار دهد که هیچ دو مهره با رنگ مشابه کنار هم قرار نگیرند. محدودیت زیر، درخصوص نحوه قرارگیری مهره‌ها، وجود دارد:

• مهره سبز دقیقاً بین دو مهره با رنگ‌های متفاوت قرار دارد.

۱۸۸- اگر مهره اول آبی باشد، رنگ مهره چهارم کدام است؟

(۱) آبی (۲) سبز (۳) قرمز (۴) نمی‌توان تعیین کرد.

۱۸۹- اگر رنگ دو مهره قرمز باشد، جایگاه این دو مهره کدام است؟

(۱) ۱ و ۳ (۲) ۱ و ۴ (۳) ۲ و ۴ (۴) نمی‌توان تعیین کرد.

۱۹۰- اگر مهره سوم، سبز باشد، کدام مورد به‌طور قطع صحیح است؟

(۱) رنگ دو مهره مشابه آبی است. (۲) رنگ دو مهره مشابه قرمز است.
(۳) جایگاه دو مهره مشابه ۲ و ۴ است. (۴) جایگاه دو مهره مشابه ۱ و ۴ است.

راهنمایی: سؤال‌های ۱۹۱ تا ۱۹۴ را به دقت بخوانید و جواب هر سؤال را در پاسخنامه علامت بزنید.

۱۹۱- به جای علامت سؤال، کدام عدد باید قرار گیرد؟

۸	۳	۴
۱	۵	?
۶	۷	۲

(۱) ۵

(۲) ۶

(۳) ۹

(۴) ۸

۱۹۲- یک زنگ هر ۸ دقیقه و یک بوق هر ۱۲ دقیقه به صدا درمی‌آیند. اگر هر دو همزمان در ساعت ۱۶ به صدا درآیند، در کدام یک از زمان‌های زیر، هر دو همزمان به صدا درمی‌آیند؟

(۱) ۱۸:۰۰ (۲) ۱۸:۲۰ (۳) ۱۹:۰۰ (۴) ۱۹:۳۰

۱۹۳- نیلوفر پس از ۴ روز دست از کار می‌کشد و بقیه کار را مهسا در ۹ روز انجام می‌دهد. اگر ۱۵ روز طول می‌کشد که مهسا این کار را به تنهایی انجام دهد، نیلوفر و مهسا با هم این کار را در چند روز انجام می‌دهند؟

(۱) ۶ (۲) ۷ (۳) ۸ (۴) ۹

۱۹۴- سن امین در ۸ سال قبل، ۴ برابر سن پسرش بوده و بعد از ۸ سال سن امین ۲ برابر سن پسرش خواهد شد. مجموع سن امین و پسرش چند سال است؟

(۱) ۶۶ (۲) ۵۶ (۳) ۴۶ (۴) ۳۶

راهنمایی: سؤال ۱۹۵ شامل دو مقدار است، یکی در ستون «الف» و دیگری در ستون «ب». مقادیر دو ستون را با هم مقایسه نموده و با توجه به دستورالعمل زیر، پاسخ صحیح را تعیین کنید:

- اگر مقدار ستون «الف» بزرگتر است، در پاسخنامه گزینه ۱ را علامت بزنید.
- اگر مقدار ستون «ب» بزرگتر است، در پاسخنامه گزینه ۲ را علامت بزنید.
- اگر مقادیر دو ستون «الف» و «ب» با هم برابر هستند، در پاسخنامه گزینه ۳ را علامت بزنید.
- اگر نتوان رابطه‌ای بین مقادیر دو ستون «الف» و «ب» تعیین نمود، در پاسخنامه گزینه ۴ را علامت بزنید.

۱۹۵- اعداد مثبت دو رقمی a و b را در اختیار داریم. عدد n را به هر دو عدد اضافه می‌کنیم.

$$\frac{\text{«ب»}}{b + n}$$

$$\frac{\text{«الف»}}{a + n}$$

راهنمایی: این بخش از آزمون، سؤال‌هایی از نوع تجسمی را شامل می‌شود. هریک از سؤال‌های ۱۹۶ تا ۲۰۰ را به‌دقت بررسی نموده و جواب صحیح را در پاسخنامه علامت بزنید.

۱۹۶- کدام شکل، تقارن یافته شکل روبه‌رو نسبت به نقطه داده شده است؟

(۴)

(۳)

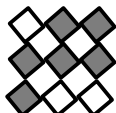
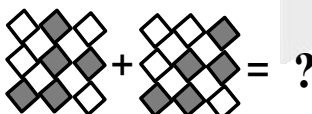
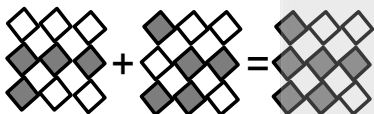

(۲)

(۱)

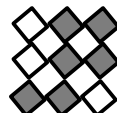
۱۹۷- در تساوی دوم، همان ارتباطی برقرار است که در تساوی اول برقرار است. به جای علامت سؤال، کدام مورد باید قرار گیرد؟

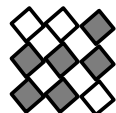
(۴)

(۳)

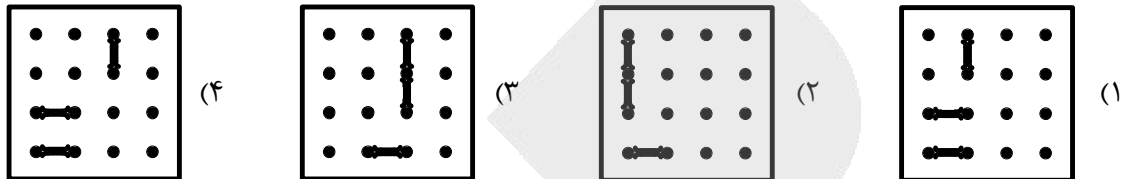
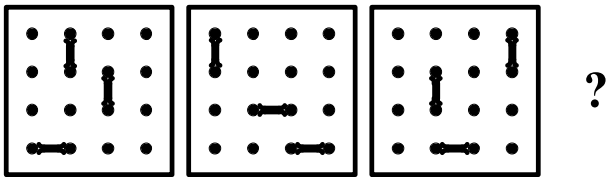
(۲)

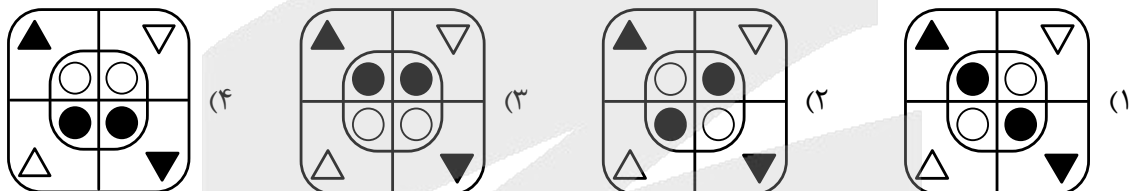
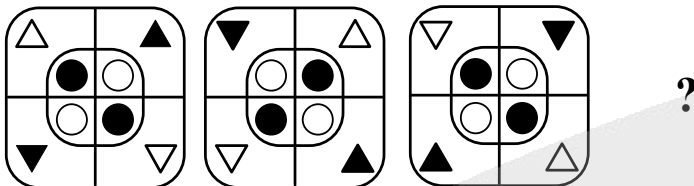
(۱)

۱۹۸- از چپ به راست، الگوها با قاعده خاصی تغییر می کنند. کدام مورد به جای علامت سؤال قرار گیرد تا این قاعده حفظ شود؟

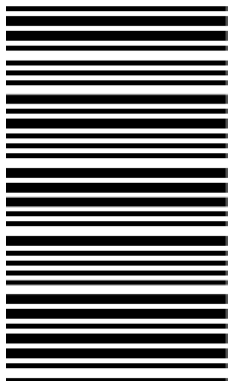

۱۹۹- از چپ به راست، الگوها با قاعده مشترکی تغییر می کنند. کدام مورد به جای علامت سؤال قرار گیرد تا این قاعده حفظ شود؟

۲۰۰- کدام الگو باید به جای علامت سؤال قرار گیرد؟

323E

کد کنترل

323

E

دفترچه شماره ۲

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

آزمون اختصاصی (سراسری) ورودی دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی - نوبت اول سال ۱۴۰۴

گروه آزمایشی علوم انسانی (ویژه دارندگان مدرک علوم و معارف اسلامی)

ملاحظات	مدت زمان پاسخ گویی	شماره سؤال		تعداد سؤال	ماده امتحانی	ردیف
		تا	از			
۸۰ سؤال ۷۵ دقیقه	۲۰ دقیقه	۱۰۰	۸۱	۲۰	زبان عربی	۱
	۲۰ دقیقه	۱۱۳	۱۰۱	۱۳	تاریخ	۲
		۱۲۵	۱۱۴	۱۲	جغرافیا	۳
	۲۰ دقیقه	۱۴۵	۱۲۶	۲۰	فلسفه و منطق	۴
	۱۵ دقیقه	۱۶۰	۱۴۶	۱۵	اقتصاد	۵

استفاده از ماشین حساب ممنوع می باشد

این آزمون نمره منفی دارد

حق جاب، تکثیر و انتشار سؤالات به هر روش (الکترونیکی و.....) پس از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می شود

آزمون

کارنامه رتبه‌های برتر

رتبه‌های ۱ تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

[www.
arefonline.ir](http://www.arefonline.ir)

مرکز مشاوره عارف

* داوطلب گرامی، عدم درج مشخصات و امضا در مندرجات جدول زیر، به منزله عدم حضور شما در جلسه آزمون است.

اینجانب با شماره داوطلبی با آگاهی کامل، یکسان بودن شماره صندلی خود را با شماره داوطلبی مندرج در بالای کارت ورود به جلسه، بالای پاسخ نامه و دفترچه سؤالات، نوع و کد کنترل درج شده بر روی دفترچه سؤالات تأیید می نمایم.

امضا:

■ ■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۸۱ - ۸۹)

۸۱- ﴿ إِنَّمَا أَشْكُو بَثِّي وَحُزْنِي إِلَى اللَّهِ وَ أَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴾:

- (۱) تنها از اندوه جانکاه و غم خویش به خداوند شکایت می کنم و از خداوند آنچه را شما نمی دانید، می دانم!
- (۲) من از غم سنگین و اندوهم فقط به خداوند شکایت می برم و آنچه شما نمی دانید پروردگارم به آن عالم تر است!
- (۳) از غم سنگین خود و ناراحتی ام فقط نزد الله شکایت می کنم، و از سوی او نسبت به چیزی که شما نمی دانید آگاهم!
- (۴) از اندوه و حزن خویش به تنهایی نزد خداوند شکوه می کنم و من از جانب خداوند نسبت به آنچه شما علم ندارید، آگاه ترم!

۸۲- « التَّبَسُّمُ فِي وَجْهِ أَخِيكَ، فَهُوَ أَمْرٌ رَائِعٌ وَ الْأَرُوعُ أَنْ تَسْأَلَ حَالَهُ فَقَدْ يَكُونُ فِي ضَيْقٍ وَ يَحْتَاجُ إِلَى مَنْ يَسَاعِدُهُ! »:

- (۱) به چهره برادرت لبخند بزن چون آن کار جالبی است و جالب تر آنکه حالش را جويا شوی؛ چون قطعاً در تنگنا می باشد و نیاز دارد که کسی یاریش کند!
- (۲) لبخند زدن به چهره برادرت کار جالبی است و جالب تر اینکه حالش را در تنگنا بپرسی، زیرا گاه به کسی نیاز دارد که به او کمک کند!
- (۳) ملزم باش که به چهره برادرت لبخند بزنی چون آن کار جالبی است و جالب تر آنکه ممکن است در تنگنا باشد و تو حالش را جويا شوی؛ چون کسی است که حتماً به کمک نیاز دارد!
- (۴) به لبخند زدن به چهره برادرت مقید باش زیرا آن کار جالبی است و جالب تر این است که حالش را بپرسی؛ چه، گاه ممکن است در تنگنا باشد و نیاز داشته باشد کسی به او کمک کند!

۸۳- « لَا أَقْسُ نَفْسِي بِأَيِّ شَخْصٍ آخَرَ وَ لَيْسَ صَحِيحًا أَنْ أَهْتَمَّ بِأَنْ أَكُونَ أَفْضَلَ مِنْ غَيْرِي بَلِ الْمَهْمُ أَنْ يَكُونَ يَوْمِي أَفْضَلَ مِنْ الْأَمْسِ! »:

- (۱) خودم را با هر شخص دیگری قیاس نمی کنم و درست نیست که تلاش کنم تا از غیر خودم برتر باشم بلکه این مهم است که روزم برتر از روز گذشته باشد!
- (۲) نباید خودم را با هیچ شخص دیگری مقایسه کنم و درست نیست که اهتمام بورزم به اینکه از غیر خودم برتر باشم بلکه مهم این است که امروزم بهتر از دیروز باشد!
- (۳) خودم را با شخص دیگری مقایسه نمی کنم و اینکه تلاش کنم تا از غیر خودم بهتر باشم درست نیست بلکه این مهم است که این روزم بهتر از دیروز باشد!
- (۴) نباید با هیچ شخص دیگری قیاس شوم و اینکه توجهم به این باشد که از غیر خودم بهتر باشم درست نیست بلکه مهم این است که امروزم برتر از روز گذشته باشد!

۸۴- « ما من أحدٍ يُسيء إلى الآخرين إلّا و هو في البداية يُسيء إلى نفسه و الإنسان إن لم يغفر نفسه لن يقدر أن يغفر الآخرين و يُحسن إليهم! »:

(۱) هیچکس نیست به دیگران بدی کند، درحالی که به خودش بدی می کند و انسانی که خودش را نبخشد نمی تواند از دیگران درگذرد و به آنها احسان کند!

(۲) فقط کسی به دیگران بدی می کند که به خودش بدی کند و انسانی که نفس خود را نبخشد، هرگز نخواهد توانست دیگران را بخشیده و به آنها نیکی کند!

(۳) هیچکس نیست که به دیگران بدی کند، مگر اینکه ابتدا به خودش بدی می کند و انسان اگر خودش را نبخشد نخواهد توانست دیگران را ببخشد و به آنها نیکی کند!

(۴) فقط کسی به دیگران بدی می کند که ابتدا به خودش بدی کرده باشد درحالی که این انسان که خودش را نبخشیده هرگز نمی تواند از دیگران بگذرد و به آنها احسان نماید!

۸۵- « إن أبطالنا المقاتلين هزموا الأعداء الذين قد فرضوا الحرب و احتلوا أراضينا و دمروها، فانسحبوا خاسرين نهائياً! »:

(۱) قطعاً دلاوران جنگاور ما، دشمنانی را که جنگ را بر ما تحمیل کردند و سرزمین هایمان را اشغال و ویران نمودند شکست دادند، و در نهایت بازنده، عقب نشینی کردند!

(۲) قهرمانان رزمنده مان، دشمنان را که نبرد را بر ما تحمیل کردند و سرزمین های ما را اشغال و نابود کرده بودند را به شکست واداشتند، در نهایت درحالی که بازنده بودند، عقب کشیدند!

(۳) رزمندگان شجاعمان، دشمنانی که ما را به جنگ واداشتند و قلمرو ما را به اشغال درآورده ویران ساختند، شکست داده و در آخر عقب نشستند!

(۴) قطعاً دلاوران رزم آور ما، دشمنان را در جنگ تحمیلی شکست دادند زیرا زمین هایمان را اشغال و خراب کردند و در آخر خسران دیده، عقب نشینی کردند!

۸۶- عَيْن الصَّحِيح:

(۱) من أراد أن يبقی عندك أو أن يرحل من عندك فابسط له الطريق: کسی که خواست نزدت بماند یا از نزدت برود راهی برایش هموار کن!

(۲) أ لم ترَ إنساناً ناجحاً في حياته حتى الآن إلّا و كان له من برّ الوالدين نصيبٌ: آیا تاکنون انسان موفق در زندگی را ندیده بودی که بهره ای از نیکی به پدر و مادرش داشته است!

(۳) بعض الناس تحسبهم جبلاً شامخاً و هم في الحقيقة ليسوا كذلك بل هم أوانٍ فارغة: برخی از مردم را پنداشته ای کوه های بلندی اند حال آنکه در حقیقت این چنین نیستند بلکه چون ظرف های توخالی هستند!

(۴) من أحسن الأعمال هو، مهنة التدريس لأنّ المعلم هو الذي يتخرج على يده جميع الطلاب: از بهترین کارها حرفه تدریس است زیرا معلم همان کسی است که همه دانش آموزان به دست او دانش آموخته می شوند!

۸۷- عین الخطأ:

- (۱) أصبحت مُعجبةً بأساتنتي العارفين حينما بدأتُ أتعلّم اللّغة العربيّة فهما لحقائق الإسلام: هنگامی که در شرف آموختن زبان عربی برای درک حقایق اسلام بودم، از شناخت و عرفان استادان خویش متعجب گشتم!
- (۲) سُجّلت معالمُ أثريةً خلّابةً للسياحة في إيران تتاسب قضاء العطلات للسّائحين: آثار باستانی جذابی برای جهانگردی در ایران ثبت گردیده که برای گذراندن تعطیلات گردشگران مناسب می‌باشد!
- (۳) قال العالم: إياكم و أصدقاء السوء فاجتنبوهم إجتنباً فهم ليسوا مستكملي فضائلهم: دانشمند گفت: از یاران بد برحذر باشید و حتماً از آنان دوری کنید زیرا ایشان خواهان کامل کردن فضایل خویش نیستند!
- (۴) إنّ قائد الجيش أخبر الجنودَ بمؤامرة الأعداء فاضطّروا أن يَمَكروا بهم دون أن يَشعر الأعداء: رهبر سپاه، سپاهیان را از توطئه دشمنان باخبر ساخت پس ناگزیر شدند بدون اینکه دشمنان بفهمند به آنان نیرنگ بزنند!

۸۸- «عدم اطلاع مردم از مشکلات خشکسالی و جهل آنان نسبت به شیوه‌های صحیح استفاده از آب باعث

افزایش مصرف آب‌ها شده است». عین الصّحیح:

- (۱) عدمُ اطلاع النَّاسِ على مشكلات الجفاف و الجهل بالأسلوب الصّحيح لاستفادتهم من الماء، هما سببان أساسيان لارتفاع استهلاك المياه!
- (۲) لايطّلع النَّاسُ على مشاكل الجفاف و جهلهم بأساليب صحيحة للاستفادة من الماء سبب أن يرتفع استهلاك المياه!
- (۳) إنّ عدم اطلاع النَّاسِ على مشاكل الجفاف و جهلهم بالأساليب الصّحيحة للاستفادة من الماء، سببا لارتفاع استهلاك المياه!
- (۴) عدم اطلاع النَّاسِ على مشكلات الجفاف و الجهل بالأسلوب الصّحيح لاستفادة من الماء، ارتفع استهلاك المياه!

۸۹- عین ما هو بعيد عن مفهوم البيت التالي:

- «يا خادمَ الجسم كم تسعى لخدمته»
- (۱) اگر لذت ترک لذت، بدانی
- (۲) به رنج اندر است ای خردمند گنج
- (۳) راحت‌طلبی ز کام دندان بر کن
- (۴) مرو در پی هر چه دل خواهدت
- أطلب الرّيح ممّا فيه خسارُ»
- دگر لذت نفس، لذت نخوانی
- نیابد کسی گنج نابرده رنج
- عمری ز پی کام دل و راحت تن
- که تمکین تن نور جان کاهدت

■ ■ اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة (٩٠ - ٩٤) بما يناسب النص:

المهنة و العمل سرٌّ من أسرار الحياة لأنَّ الإنسان بمهنته يشعر بقيمته و العمل أحد أسرارهِ الذي يدفعه للقيام في كلِّ يومٍ لتحقيق ما يريده و يسبِّب نموَّ ربح الفرد و المجتمع و زيادة الإنتاج المحلي و يساعد الدولة على أن تكون دولةً مُنتجةً بدل أن تكون مستهلكةً و يؤثر كذلك في تحسين الصحة النفسية للإنسان تأثيراً طاهراً لأنَّه يجعل حياته منظَّمةً تسيّر على برنامجٍ ثابت كما يساعد العملُ في أن يحدّد الإنسان هدفه بوضوح كي يرتقي بعمله من جميع النواحي و الحصول على أعظم فوائد منه، فينبغي على كلِّ من يؤدّي أيَّ عمل، صغيراً كان أو كبيراً أن يحرص على جودة العمل و لا يترك شيئاً من الجهد، فكلَّ عملٍ يقوم به الإنسان بمنزلة أمانةٍ عنده لأنَّه يكتسب أجراً مقابلهُ.

٩٠- ما المقصود من العمل في النص: الذي

- (١) يستهلك به الفرد قوّته الجسميّة ليمنع ازدياد وزنه!
- (٢) يشتغل به الفرد حيث يستلم نقوداً مقابلهُ، يقضي بها أمورَ حياته!
- (٣) يتحصّر به كلُّ فرد بشكلٍ خاصٍّ و يكون أثراً خالداً يثبت باسمه في التاريخ!
- (٤) يبحث عنه في علم الفيزياء و هو إدخالُ القوّة على الأجسام و تحريكها عن مكانها!

٩١- عين ما ليس من فوائد العمل: (في النص)

- (١) يُسبِّب العملُ أن يرغب الإنسان في الحياة و يُحسّ بقيمة نفسه!
- (٢) يُعين العملُ الأفراد حتى يجعلوا لأنفسهم قائمةً منظَّمةً للأعمال اليومية!
- (٣) ينتفع اقتصاد البلاد من عمل الإنسان و هو نافعٌ جداً في نموِّ الاقتصاد!
- (٤) للعمل فائدةٌ عظيمةٌ في جودة نوم الإنسان، فمادام الإنسان يعمل فربّما يتمتّع بنومٍ مناسب!

٩٢- عين ما لم يذكر في النص:

- (١) من يبدأ يومه بالعمل و يُحسّ بأنَّه مفيد فيتّكئ على نفسه!
- (٢) لو فقد الإنسان عمله فلا عامل له أن يدفعه كلُّ يومٍ للقيام بواجباته!
- (٣) إنّ الإنسان الذي يهتمّ بسلامته و ارتقاء حياته لا ينفصل عن العمل!
- (٤) على الإنسان أن يحاول في أن يكون ملتزماً مقابل ما يكتسب من النقود!

■ عَيْنُ الْخَطَا فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٩٣ و ٩٤)

٩٣- «يُؤَدِّي - يَرْتَقِي - ثَابِت - أَعْظَم»:

(١) يَرْتَقِي: فعل مضارع - للمفرد الغائب - مزيد ثلاثي (من باب افتعال) - معتل و ناقص - لازم - مبني للمعلوم - معرب / فعل و مع فاعله جملة فعلية

(٢) يُؤَدِّي: فعل مضارع - للمفرد الغائب - مزيد ثلاثي (من باب تفعيل) - صحيح و مضاعف (مَادَّته «أ د د») - متعدّد - مبني للمعلوم - معرب / فعل و مع فاعله جملة فعلية و صلة

(٣) أَعْظَم: اسم - مفرد مذكّر - مشتق و اسم تفضيل - نكرة - معرب - ممنوع من الصرف / مجرور بحرف جر، «على أعظم» جار و مجرور

(٤) ثَابِت: اسم - مفرد مذكّر - مشتق و اسم فاعل (مصدره: ثبوت) - نكرة - معرب - منصرف / صفة أو نعت و مجرور بالتبعية للموصوف «برنامج»

٩٤- «أَسْرَار - مُنْتَجَة - تَسِير - يَكْتَسِب»:

(١) تَسِير: فعل مضارع - للمؤنث الغائبة - مجرد ثلاثي - معتل و أجوف - لازم - مبني للمعلوم - معرب / فعل و مع فاعله جملة فعلية و حالية

(٢) أَسْرَار: اسم - جمع مكسّر (مفردة: سرّ، مذكّر) - جامد - معرّف بالإضافة - معرب - منصرف / مجرور بحرف جر، «من أسرار»: جار و مجرور

(٣) مُنْتَجَة: اسم - مفرد مؤنث - مشتق و اسم مفعول (مصدره: إنتاج) - نكرة - معرب - منصرف / صفة أو نعت و منصوب بالتبعية للموصوف «دولة»

(٤) يَكْتَسِب: فعل مضارع - للمفرد الغائب - مزيد ثلاثي (من باب افتعال) - صحيح و سالم - متعدّد - مبني للمعلوم - معرب / فعل و مع فاعله جملة فعلية و خبر «أنّ»

■ عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (٩٥-١٠٠)

٩٥- عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ حُرُوفِ الْكَلِمَاتِ:

(١) قَدْ جَفَّ الْكَثِيرُ مِنَ الْعُيُونِ وَ الْمُسْتَنْقِعَاتِ وَ الْبُحَيْرَاتِ!

(٢) الْوَالِدُ لَمْ يَقْبَلْ بَنَتَهُ وَ لَمْ يُجْلِسْهَا عِنْدَهُ فَانْزَعَجَ رَسُولُ اللَّهِ!

(٣) مِنْ أَوْجَبِ الْوَاجِبَاتِ فِي عَصْرِنَا الْحَاضِرِ ضَرُورَةُ الْحِفَاطِ عَلَى الْبَيِّنَةِ!

(٤) يَعْتَقِدُ الْبَعْضُ أَنَّ الْجَفَافَ عَامِلٌ رَئِيسِيٌّ فِي بَعْضِ الْحَرَائِقِ فِي غَابَاتِ الْبِلَادِ!

۹۶- عَيْن الخطأ: (في العدد أو المعداد)

- (۱) أنا في السنة الحادية و الأربعين من عمري، و قد كتبت حتّى الآن ستّ مقالات في مَوَضعين أدبيين.
- (۲) قبل يوم واحد من الضيافة ذهبت إلى السّوق و اشتريت أربعة كيلوغرامات من الفواكه الطازجة.
- (۳) يبدأ التّلاميذ سنّهم الدّراسية في اليوم الأوّل من الشهر الأوّل من فصل الخريف.
- (۴) دارنا الجديدة ذات ثلاثة باب لا يُمكن للسيّارة الدّخول من اثنين بابين منها.

۹۷- عَيْن ما فيه المصدر الصناعي:

- (۱) يَحْتَاج النّاس إلى نكات تعليميّة طولَ حياتهم!
- (۲) إن نبتسم ابتسامةً إلى من نراه تَحَدُثُ بيننا صداقةً ابتدائيةً!
- (۳) لي صفٌّ في هذه السّنة أكثريةً تلاميذه من المجتهدين الموقّفين!
- (۴) كرهنّا المعركة كراهةً شديدةً لأنّ فيها القتلَ و الدّمار و الانهدام!

۹۸- عَيْن عبارة تبيّن نوع الفعل:

- (۱) يَجْزِي الله أعمالَ عبده الحسنّة بثوابٍ جزيّلٍ جزاءً و إن كانت قليلة!
- (۲) يَحْمِي الوالدانِ أولادهما حمايةً تدفع الضّررَ عنهم في حياتهم القادمة!
- (۳) إنّ المُحسنين يُحِبُّهم الله حُبًّا لأنّ إحسانهم يُفيد النّاسَ طولَ حياتهم!
- (۴) شَجَعَنَا الإسلام على أن نُعين الضّعفاء تشجيعاً و هو عملٌ مقبولٌ!

۹۹- عَيْن الخطأ في صياغة التعجب:

- (۱) لله درّها والدةٌ تشْتَاقُ إلى تَعَلَّمَ الأمور الّتي تَحْتَاج إليها أولادها!
- (۲) يا لها من حسرةٍ لا تُدرِكُ أنتَ دورَكَ الأساسيَّ في المجتمع!
- (۳) ما أسوأَت الغيبةُ تسبّب أن يفقد الإنسان سكينته!
- (۴) كم معلّمي إنسانٌ لأنّه قادرٌ على تقليل آلامه!

۱۰۰- عَيْن ما ليس فيه كلمة لرفع الإبهام:

- (۱) كم مسألةً صعبةً شَغَلت فِكرَكَ و أنا لم أقدرُ أن أجِد طريقةً لحلّها!
- (۲) كم إحساسٍ مؤلم، نشاهد مساكين قُرْبنا يحتاجون إلى المساعدة!
- (۳) اللّيل الأوّل من ليالي الشّتاء أطول دقيقةً من اللّيالي الأخرى!
- (۴) إن يشأ الله يملأ قلوب الناس بالفرح الدائم و السّرور!

- ۱۰۱- هر یک از موارد زیر، به ترتیب، مربوط به کدام دولت باستانی در شبه جزیره عربستان است؟
 الف - قصر غمدان از بقایای حکومت آنها است.
 ب - داستان ملکه آن، در قرآن آمده است.
 ج - دست‌نشانده رومیان در شمال بود.
 د - فرمانروای آن، مسیحیان را با افکندن در آتش مجازات کرد.
- (۱) حمیریان - حضرموت - معینیان - حمیریان
 (۲) سبئیان - حضرموت - بترا - سبئیان
 (۳) حمیریان - سبئیان - غسانیان - حمیریان
 (۴) سبئیان - معینیان - قتبان - سبئیان
- ۱۰۲- هر یک از موارد زیر، به ترتیب، به کدام اقدام پیامبر اسلام (ص) مربوط است؟
 الف - ترکیب قبیله‌ای مدینه
 ب - شکل‌گیری و تثبیت حکومت اسلامی
 ج - تغییر فرهنگ جاهلی مبتنی بر حلف‌های قبیله‌ای
 (۱) پیمان برادری - بنای مسجد نبوی - پیمان‌نامه عمومی
 (۲) پیمان‌نامه عمومی - تشکیل نیروی نظامی - عقد مؤاخات
 (۳) عقد مؤاخات - تشکیل نیروی نظامی - شرکت در حلف‌الفضول
 (۴) پیمان‌نامه عمومی - بنای مسجد نبوی - شرکت در حلف‌الفضول
- ۱۰۳- در کدام موارد، زمان وقوع رویدادهای تاریخ اسلام در عصر پیامبر (ص)، درست ذکر شده است؟
 الف - فتح قلعه قموص و بازگشت جعفر بن ابی‌طالب از حبشه (۸ هجری)
 ب - فتح مکه و نبرد موتة (۸ هجری)
 ج - ابلاغ فرمان برائت و حجة‌الوداع (۱۰ هجری)
 د - غزوه تبوک و ابلاغ فرمان برائت (۹ هجری)
- (۱) «الف» - «ج» (۲) «الف» - «د» (۳) «ب» - «ج» (۴) «ب» - «د»
- ۱۰۴- کدام گزینه، موضع و رفتار معاویه و عایشه در برابر حکومت حضرت علی (ع) را نشان می‌دهد؟
 (۱) عهدشکنی کردند و پیمان خود با آن حضرت را از یاد بردند.
 (۲) جنگ را تنها راه حل اختلاف خود با امام (ع) می‌دانستند.
 (۳) از گفت‌وگو و مکاتبه با آن حضرت خودداری کردند.
 (۴) خواستار تحویل قاتلان خلیفه سوم شدند.
- ۱۰۵- کدام مورد درباره جریان‌های فکری و اوضاع فرهنگی دوره امام محمد باقر (ع) درست است؟
 (۱) با برقراری آرامش نسبی، فعالیت جریان‌های فکری منحرف در جامعه شدت گرفت.
 (۲) حضور پراکنده پیروان سایر ادیان در میان مسلمانان، به منازعات سیاسی منجر شد.
 (۳) در نتیجه منازعات و تنش‌های سیاسی، فعالیت علما و فقها با سختی و محدودیت روبه‌رو شد.
 (۴) ممنوعیت طولانی کتابت حدیث، شروع جعل حدیث برای مشروعیت بنی‌امیه را در پی داشت.
- ۱۰۶- کدام موارد درباره «سیاست‌های خلفای عباسی» درست است؟
 الف - با استحکام پایه‌های قدرت خود، به سرکوب شورش‌ها و قیام‌ها پرداختند.
 ب - با اعمال سیاست فشار و تهدید علیه مخالفان، حکومت خود را تثبیت کردند.
 ج - با سرکوب شورش‌ها و قیام‌ها، پایه‌های قدرت خود را مستحکم کردند.
 د - پس از تثبیت حکومت خود، سیاست فشار و تهدید را علیه مخالفان به کار گرفتند.
- (۱) «الف» - «ب» (۲) «الف» - «د» (۳) «ج» - «د» (۴) «ب» - «ج»

۱۰۷- کدام مورد دربارهٔ مناظرهٔ افراد زیر با امام جواد(ع) و امام هادی(ع) درست است؟

الف - ابی داود

ب - یحیی ابن اکثم

ج - ابن سکیت

۱) «الف» با امام جواد(ع)، «ج» با امام هادی(ع) و «ب» با هر دو امام مناظره کرد.

۲) «الف» با امام هادی(ع)، «ج» با امام جواد(ع) و «ب» با هر دو امام مناظره کرد.

۳) «ب» با امام هادی(ع)، «ج» با امام جواد(ع) و «الف» با هر دو امام مناظره کرد.

۴) «ب» با امام جواد(ع)، «ج» با امام هادی(ع) و «الف» با هر دو امام مناظره کرد.

۱۰۸- کدام موارد دربارهٔ نهضت ترجمه در دوره عباسیان درست است؟

الف - بیت‌الحکمه مکان اختصاصی ترجمه کتاب‌های دیگر ملل بود.

ب - اندیشمندان سایر ادیان در بیت‌الحکمه برای ترجمه کتاب حضور داشتند.

ج - فعالیت بیت‌الحکمه باعث رونق کتابخانه‌ها در جهان اسلام شد.

د - آثار ترجمه‌شده، مربوط به رشته‌های مختلف علمی مانند پزشکی، نجوم، ادبیات و تاریخ بود.

۱) «ج» - «د» ۲) «ب» - «ج» ۳) «الف» - «د» ۴) «الف» - «ب»

۱۰۹- کدام مورد دربارهٔ اقدام شاه عباس اول صفوی در تشکیل سپاه جدید، درست است؟

۱) بیشتر اعضای آن گرجی‌ها و چرکس‌های غیرمسلمان اما وفادار به شاه بودند.

۲) این سپاه دائمی و حرفه‌ای برای کاهش توان سیاسی و نظامی قزلباش‌ها تشکیل شد.

۳) اعضای آن تازه‌مسلمان بودند و ساختار آن محدود به دو دسته تفنگچی و توپخانه بود.

۴) سپاهی دائمی و حرفه‌ای بود و اعضای آن را گرجی‌ها، ارامنه و چرکس‌های غیرمسلمان تشکیل می‌دادند.

۱۱۰- هر یک از توصیفات زیر، به ترتیب مربوط به کدام شهر یا ولایت ایران است؟

الف - از مهم‌ترین کانون‌های تولید پارچه زری‌بافت در دوره صفوی بود.

ب - از مهم‌ترین مراکز قالببافی ایران در دوره قاجار بود.

ج - از مراکز ایالتی ایران دوره قاجار و محل استقرار ولیعهد بود.

۱) اصفهان - همدان - تبریز ۲) یزد - کاشان - اصفهان

۳) کاشان - کرمانشاه - تبریز ۴) کرمان - اراک - اصفهان

۱۱۱- کدام موارد دربارهٔ «موسیو نوز و عاقبت کار وی»، درست است؟

الف - اهل بلژیک بود و مجلس شورای ملی او را استخدام کرده بود.

ب - طبق قرارداد ۱۲۸۰ ش، کارگزار روس‌ها در گمرک ایران بود.

ج - مجلس شورای ملی او را از ایران اخراج کرد.

د - مجلس شورای ملی دوم، او را که صاحب پست مهم مالی ایران بود، اخراج کرد.

۱) «الف» - «د» ۲) «الف» - «ج» ۳) «ب» - «ج» ۴) «ب» - «د»

۱۱۲- کدام مورد دربارهٔ زمان وقوع رویدادها در فاصله جنگ‌های جهانی اول و دوم درست است؟

الف - حمله نظامی ایتالیا به اتیوپی

ب - امضای پیمان عدم تجاوز میان آلمان و شوروی

ج - رسیدن هیتلر به مقام صدراعظمی آلمان

د - پایان بحران و رکود اقتصادی آمریکا

۱) «ج» بر «د»، و «ب» بر «الف» مقدم است. ۲) «الف» بر «ج»، و «د» بر «ب» مقدم است.

۳) «الف» بر «د»، و «ج» بر «ب» مقدم است. ۴) «د» بر «ج»، و «الف» بر «ب» مقدم است.

۱۱۳- در فاصله زمانی میان پذیرش قطعنامه ۵۹۸ توسط امام خمینی(ره) و قبول آن از سوی صدام، کدام رویدادها اتفاق افتاد؟

الف - ارائه گزارش و نظر مشورتی فرماندهان نظامی و مسئولان سیاسی کشور به امام خمینی(ره)

ب - شکست گروهک تروریستی مجاهدین خلق (منافقین) از نیروهای مسلح و مردمی ایران

ج - دستور صدام به ارتش عراق برای حمله به خوزستان و برخی نواحی مرزی ایران

د - برقراری آتش‌بس و آغاز مذاکرات دوجانبه میان وزرای خارجه ایران و عراق

۱) «ب» - «د» ۲) «ب» - «ج» ۳) «الف» - «د» ۴) «الف» - «ج»

۱۱۴- پژوهشگری با مطالعه بر روی عوامل مؤثر در افزایش جمعیت شهر کرج، اقدامات «الف» و «ب» را انجام داده است. بر این اساس کدام گزینه به درستی تنظیم شده است؟

- الف - میزان تغییرات جمعیت، در شهر کرج، با استفاده از روش‌های آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.
 ب - پژوهشگر به سالنامه آماری یک دهه، مراجعه نموده و روند تغییرات جمعیتی شهر کرج را بررسی کرده است.
 (۱) موارد «الف» و «ب» به ترتیب مطابق با مراحل پژوهش در جغرافیا، انجام شده است و بعد از هر دو گام، سابقه و نتایج پژوهش دیگران، بررسی می‌شوند.
 (۲) موارد «ب» و «الف» به ترتیب مطابق با مراحل پژوهش در جغرافیا، انجام شده است و در هر دو مرحله، اطلاعات غیرضروری حذف و اطلاعات مرتبط حفظ می‌شوند.
 (۳) هر دو اقدام، پس از تدوین فرضیه و پیش از تأیید یا رد آن، انجام می‌شود و پژوهشگر ممکن است علاوه بر مورد «ب»، ابزارهای سنجش خود را به مکان موردنظر ببرد.
 (۴) هر دو اقدام، پیش از تدوین فرضیه و پس از تأیید یا رد آن، انجام می‌شود و پژوهشگر بعد از انجام مورد «الف»، ابزارهای سنجش خود را به مکان موردنظر می‌برد.

۱۱۵- با توجه به تصاویر زیر، کدام مورد به مطالب درستی اشاره دارد؟

- (۱) شکل «ب» درست است و عوامل درونی و فرسایش به ترتیب در بالا آمدن و تغییر شکل گنبد نمکی مشارکت دارند.
 (۲) شکل «الف» درست است و فرسایش و عوامل درونی به ترتیب در تغییر شکل و بالا آمدن گنبد نمکی مشارکت دارند.
 (۳) شکل «ب» نادرست است، زیرا عوامل درونی همانند فرسایش در بالا آمدن و گنبدی شکل شدن توده نمک نقش دارند.
 (۴) شکل «الف» نادرست است، زیرا عوامل درونی همانند فرسایش در بالا آمدن و گنبدی شکل شدن توده نمک نقش دارند.

۱۱۶- دلیل اینکه وارونگی دما در شهرهای بزرگ کشور ما، موجب افزایش آلودگی هوا می‌شود، کدام است؟

- (۱) هوای مجاور سطح زمین گرم‌تر و سبک‌تر از لایه‌های بالایی است و در نتیجه حرکت صعودی هوا انجام نمی‌شود.
 (۲) هوای مجاور سطح زمین سردتر و سنگین‌تر از لایه‌های بالایی است و در نتیجه حرکت صعودی هوا انجام نمی‌شود.
 (۳) همزمان با پیشروی پرفشار جنب حاره‌ای به کشورمان، هوای مجاور سطح زمین، سردتر از لایه‌های بالایی می‌شود.
 (۴) همزمان با ورود مهم‌ترین سامانه بارشی به کشورمان، هوای مجاور سطح زمین، سبک‌تر از لایه‌های بالایی می‌شود.

۱۱۷- با توجه به موارد زیر، کدام گزینه مطالب درستی را مطرح نموده است؟

- الف - ایران از نظر موقعیت مطلق، در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه نیمکره شمالی قرار دارد.
 ب - راه‌ها و همچنین وسایل حمل‌ونقل کافی، امکان اتصال بین نواحی و تبادل کالاها را فراهم می‌کنند.
 ج - در ایران امکان کشت انواع گوناگون میوه‌های سردسیری، نیمه‌گرمسیری و گرمسیری وجود دارد.
 د - بخش باغداری در کشور ما از مهم‌ترین اقلام صادراتی است که سالانه ارز فراوانی را وارد کشور می‌کند.
- (۱) دستیابی به وضعیت «د» به ترتیب زمانی، وابسته به موارد «ب»، «الف» و «ج» است.
 (۲) دستیابی به شرایط «ب» تحت تأثیر مورد «ج» می‌باشد و شرایط «الف» منجر به «د» می‌شود.
 (۳) ویژگی‌های مطرح‌شده در «ج» به دلیل «الف» و رسیدن به وضعیت «د» وابسته به «ب» می‌باشد.
 (۴) ویژگی مطرح‌شده در «الف» زمینه‌ساز «د» و رسیدن به «ب» در صورت داشتن ویژگی‌های «ج» است.

۱۱۸- با توجه به موارد زیر، کدام شکل به درستی ترسیم شده است؟

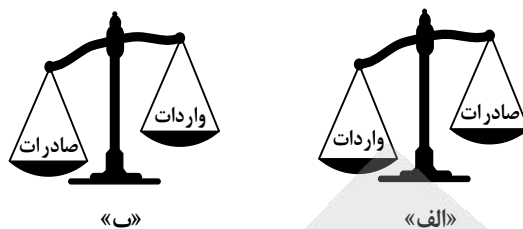
- الف - پیروان یک دین با توجه به باورها و اعتقادات خود، چشم‌اندازهای خاصی را در قالب معماری و ایجاد مکان‌های مقدس، به وجود می‌آورند.
 ب - دولت میانمار، مسلمانان را شهروند این کشور نمی‌داند و به همین دلیل ساخت مسجد در این کشور را ممنوع، اعلام کرده است.
 ج - نواحی تنها تحت تأثیر روابط معمول انسان‌ها با محیط طبیعی نیست بلکه تصمیم‌گیری حکومت‌ها، به شدت بر نواحی تأثیر می‌گذارد.
 د - انسان‌ها در محیط‌های طبیعی، تغییراتی به وجود می‌آورند و در نتیجه نواحی مختلفی را ایجاد می‌کنند یا آنها را تغییر می‌دهند.

- (۱) «الف» → مغایر با «ج» / «ب» → مطابق با «د» → مغایر با «الف»
 (۲) «ب» → مغایر با «ج» / «الف» → مطابق با «د» → مغایر با «ب»
 (۳) «ب» → مغایر با «ج» / «الف» → مطابق با «د» → مغایر با «الف»
 (۴) «الف» → مغایر با «ج» / «ب» → مطابق با «د» → مغایر با «ب»

۱۱۹- در حرکت مداوم تلماسه‌ها در جهت وزش باد، که طی یک سال ممکن است

- (۱) حداقل ۱۰ متر و بیشتر از آن حرکت کنند، انتظار داریم ابتدا ماسه‌های دامنه رو به باد، در دامنه پستی فرود آمده و سپس به طرف قله، رانده و انباشته شوند.
 (۲) بیشتر از ۱۰ و کمتر از ۲۰ متر حرکت کنند، لازم است ابتدا ماسه‌های دامنه رو به باد، به طرف بالا رانده شده و سپس در دامنه پستی، فرود آمده و انباشته شوند.
 (۳) بیشتر از ۱۰ و کمتر از ۲۰ متر حرکت کنند، انتظار می‌رود ابتدا ماسه‌های دامنه رو به باد، در دامنه پستی فرود آمده و سپس به طرف قله، رانده و انباشته شوند.
 (۴) حداقل ۲۰ متر و کمتر از آن حرکت کنند، لازم است ابتدا ماسه‌های دامنه رو به باد، به طرف بالا و قله رانده شده و سپس در دامنه پستی، فرود آمده و انباشته شوند.

۱۲۰- با توجه به انواع موازنه تجاری در جهان، کدام عبارت به مفاهیم درستی اشاره دارد؟

- ۱) کشورهایی که با وضعیت «الف» مواجه هستند، علاوه بر ایجاد مناطق آزاد تجاری، انواع تعرفه‌های گمرکی و مالیات، بر کالاهای وارداتی خود وضع می‌کنند.
- ۲) کشورهایی که موازنه تجاری آنها با مورد «الف» مغایرت دارد، با ایجاد مناطق آزاد تجاری می‌توانند مانع از وضع تعرفه‌های گمرکی و مالیات بر کالاهای وارداتی شوند.
- ۳) کشورهایی که موازنه تجاری آنها با مورد «ب» مطابقت دارد، کسری تجاری خود را با ایجاد مناطق آزاد تجاری و ممنوع کردن واردات برخی کالاها جبران می‌کنند.
- ۴) کشورهایی که با وضعیت «ب» مواجه هستند، تلاش می‌کنند با شکل‌گیری اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری به محدود کردن واردات کالا و افزایش رفاه کشور خود بپردازند.

۱۲۱- کدام شکل براساس اطلاعات داده شده، به درستی ترسیم شده است؟

ب - وسعت زیاد سرزمینی
د - جمعیت فعال زیاد

الف - سرزمینی با نواحی کوهستانی
ج - شکل سیاسی فشرده یا جمع‌وجور
ه - سرزمینی با نواحی هموار

افزایش قابلیت دفاعی قابلیت توسعه راهها

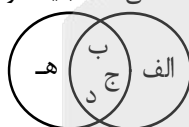
(۲)

افزایش قابلیت دفاعی قابلیت توسعه راهها

(۱)

افزایش قابلیت دفاعی قابلیت توسعه راهها

(۴)

افزایش قابلیت دفاعی قابلیت توسعه راهها

(۳)

۱۲۲- کدام مورد دلیل مناسبی برای متن زیر ارائه می‌دهد؟

«میزان رشد سالیانه شهرنشینی در کشورهای توسعه‌یافته ۰٫۴ درصد و در کشورهای آسیایی و آفریقایی، این رشد به ۱٫۵ درصد در سال می‌رسد.»

- ۱) با بروز تحولات صنعتی و ورود کشورهای توسعه‌یافته به عصر نوسازی، ارزش‌ها و مظاهر شهری میان روستانشینان رواج یافت.
- ۲) با بروز تحولات صنعتی و ورود کشورهای توسعه‌یافته به عصر نوسازی، نفوذ شهرها و شهرگرایی، در روستاها گسترش پیدا کرد.
- ۳) مهاجرت از روستاها به شهر در کشورهای آفریقایی و آسیایی، تدریجی، طولانی‌مدت و بدون توجه به تحولات صنعتی بوده است.
- ۴) مهاجرت از روستاها به شهر در کشورهای توسعه‌یافته تدریجی و طولانی‌مدت بوده و همگام با تحولات صنعتی شدن صورت گرفته است.

۱۲۳- با توجه به معیارهای «نوع و حجم محموله»، «سرعت و زمان» و «تقاضا» و موارد زیر، کدام گزینه به درستی تنظیم شده است؟

الف - کالاهایی مانند دارو و مواد غذایی

ب - کالاهایی مانند زغال سنگ و آهن

ج - استفاده از حمل و نقل دریایی

د - استفاده از حمل و نقل هوایی

هـ - ناحیه ای با آستانه جمعیتی نفوذ بالا

و - ناحیه ای با آستانه جمعیتی نفوذ پایین

- ۱) در مدیریت و برنامه ریزی حمل و نقل لازم است مورد «الف» با «د» و «ه» و مورد «ب» با «ج» همراه باشند.
- ۲) در مدیریت و برنامه ریزی حمل و نقل لازم است مورد «الف» با «و» و «د» و مورد «ج» با «ه» همراه باشند.
- ۳) در صورتی که «الف» و «ب» به ترتیب به «ه» و «و» ارسال شود، میزان تقاضا به درستی مدیریت شده است.
- ۴) در صورتی که «الف» و «ب» به ترتیب از طریق «ج» و «د» انجام شود، هزینه و سرعت حمل کالا، افزایش می یابد.

۱۲۴- کدام گزینه با توجه به موارد مطرح شده، عبارت زیر را به درستی کامل می کند؟

«خطرات «الف» از «ب» است. زیرا

الف - در این نواحی بارندگی نامنظم است و ممکن است در طی چند سال، هیچ بارشی صورت نگیرد.

ب - در یک ناحیه ممکن است میزان بارش، از حد میانگین بارندگی سالانه، کمتر ثبت شود.

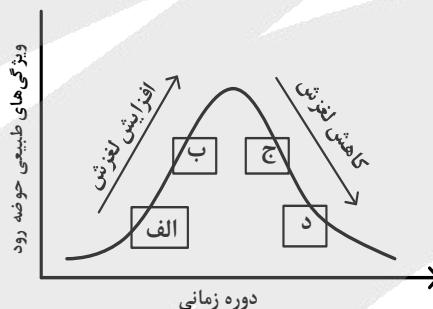
۱) بیشتر - نواحی خشک و نیمه خشک جهان همانند مرطوب، در برابر خشکسالی آسیب پذیر هستند.

۲) کمتر - در هر بوم سازگان یا بیوم، سرعت رشد پوشش گیاهی، با نوع آب و هوای آن، سازگار شده است.

۳) کمتر - در هر بوم سازگان، تولیدکنندگان و مصرف کنندگان با نوع آب و هوای آن ناحیه، سازگار شده اند.

۴) بیشتر - نواحی خشک و نیمه خشک جهان در مقابل پیامدهای خشکسالی، از سایر نواحی آسیب پذیرتر هستند.

۱۲۵- کدام عبارت مطابق با تصویر زیر، به مفاهیم درستی اشاره دارد؟

۱) در «ب»، ذوب تدریجی برف و بارش هایی با شدت بیشتر اما با مدت زمان و نفوذ کمتر مشارکت دارد.

۲) در «الف»، ذوب تدریجی برف و بارش هایی با شدت کمتر اما با مدت زمان و نفوذ بیشتر مشارکت دارد.

۳) در «د»، بارش های شدید و ذوب ناگهانی برف نقش دارد و موجب گسیختگی مواد منفصل دامنه ها می شود.

۴) در «ج»، بارش های شدید و ذوب تدریجی برف نقش دارد و موجب اشباع مواد رسوبی سطح دامنه ها می شود.

۱۲۶- کدام مورد از فواید بی‌واسطه به‌کارگیری دانش منطق شمرده نمی‌شود؟

- (۱) اصلاح مبانی تفکر
 - (۲) انسجام ساختار اندیشه
 - (۳) تشخیص مراحل استدلال
 - (۴) افزایش توان مواجهه با خطا
- ۱۲۷- در کدام عبارت رابطه دو مفهوم به‌ترتیب، مانند «هوا با دارای بُعد» و «بی‌مهره با دوزیست» است؟
- (۱) پنج‌ضلعی با دارای زاویه - شخصیه با موجیه
 - (۲) پرند با پروازکننده - مستطیل با مربع
 - (۳) استدلال با قیاس - روح با ممکن‌الوجود
 - (۴) اندیشه با استقرا - دایره با قطر

۱۲۸- اگر بدانیم که مفهوم A، همه مصادیق B و D را دربرمی‌گیرد و هر یک از مصادیق B و D به‌ترتیب، دارای ویژگی خاص b و d هستند، کدام عبارت را باید بپذیریم؟

- (۱) به هر مصداق A می‌توان یکی از مفاهیم b یا d را نسبت داد.
 - (۲) با استفاده از مفاهیم A و b، یک تعریف جامع از B به‌دست می‌آید.
 - (۳) مجموع ویژگی‌های b و d، یک تعریف مفهومی از A به‌دست می‌دهد.
 - (۴) با استفاده از هر یک از مفاهیم b یا d، یک تعریف مانع از A به‌دست می‌آید.
- ۱۲۹- به‌ترتیب، محمول قضیه «الف» و موضوع قضایای «ب» و «ج» در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟

- الف - هیچ‌وازر و زر غیری بر نداشت.
 - ب - در دگرگونی روزگار گوهر آدمیان شناخته آید.
 - ج - نعمت بی‌اندازه بخشید.
 - (۱) بردارنده زر غیری - گوهر آدمیان - نعمت
 - (۲) وزر غیری - در دگرگونی روزگار - او
 - (۳) بردارنده زر غیری - گوهر آدمیان - او
 - (۴) وزر غیری - گوهر آدمیان - نعمت بی‌اندازه
- ۱۳۰- با توجه به مبحث قیاس اقترانی، کدام گزاره قابل پذیرش است؟

- (۱) برای اینکه قیاسی معتبر باشد، باید مقدمات آن یکی از محصورات چهارگانه یا یک قضیه شرطیه باشد.
 - (۲) با استفاده از عکس دو مقدمه یک قیاس معتبر، می‌توان یک قیاس معتبر دیگر با شکلی متفاوت تشکیل داد.
 - (۳) اگر موضوع نتیجه را از مقدمه اول قیاس و محمول آن را از مقدمه دوم حذف کنیم، حد وسط معلوم می‌شود.
 - (۴) قانون نتیجه قیاس با صرف‌نظر از درستی انتاج، به ما نشان می‌دهد که چگونه می‌توانیم با نگاه به مقدمات، نتیجه را بنویسیم.
- ۱۳۱- اگر «الف یا غیرج» منفصله مانع‌الرفع و «ب یا غیرد» مانع‌الجمع باشد، به‌ترتیب کدام قضایای حملی را می‌توان از آنها نتیجه گرفت؟

- (۱) هیچ الف ج نیست. - بعضی ب غیرد نیست.
- (۲) بعضی الف غیرج نیست. - بعضی ب غیرد است.
- (۳) بعضی الف ج نیست. - بعضی ب غیرد نیست.
- (۴) بعضی الف غیرج است. - بعضی ب غیرد است.

۱۳۲- از میان مغالطه‌هایی که عبارت‌های زیر می‌تواند بر آنها دلالت کند، کدام مورد متفاوت است؟

- (۱) مادرم برای آزمایشگاه مدرسه نمونه‌ای که قرار است برای ثبت‌نام من برویم، یک میکروسکوپ عالی خریده است.
- (۲) مؤسسه آموزشی منطقه‌مان اعلام کرد که همه دانش‌آموزان موفق محله، در کلاس‌های تابستانی ما شرکت می‌کنند.
- (۳) گلدان عتیقه‌مان هنگام بازی برادر کوچکم شکست و وقتی مامان به خانه آمد، برادرم وانمود کرد که حالش خیلی بد است.
- (۴) پس از آن که دوستم فهمید اسناد مالی مؤسسه دستکاری شده، معاون مالی او را دعوت به همکاری کرد.

۱۳۳- کدام احتجاج بت پرستان در مقابل پیامبر، بی بهره بودن آنان از تفکر فلسفی را به نحو روشن تری نشان می دهد؟

(۱) آیا دچار خواب و خیالات آشفته شده ای؟

(۲) چرا خدا فرشته ای را به عنوان رسول خود نفرستاد؟

(۳) چگونه ممکن است که خدا با بشری سخن بگوید؟

(۴) آیا کسی می تواند استخوان های پوسیده را به زندگی بازگرداند؟

۱۳۴- کدام عبارت به نحو مناسب تری دلیل بروز نظرات ضدونقیض در مورد سقراط را در جامعه آتن نشان می دهد؟

(۱) سخنان او در مورد حق و باطل، اخلاق، سیاست و خدای یگانه با نظرات بسیاری از آتینیان سازگار نبود.

(۲) مفاهیم مهم زندگی را مورد پرسش قرار می داد و به مردم می آموخت که هر چیزی را مورد سؤال قرار دهند.

(۳) درحالی که آرمان سوفسطائیان، پیروزی بر رقیب و کسب ثروت بود، او در پی احیای سادگی و تفکر عقلانی بود.

(۴) بحث های او به دل مشتاقان حقیقت می نشست و روش فلسفی اش نادانی قدرتمندان و متنفذان آتنی را آشکار می کرد.

۱۳۵- کدام عبارت درست است؟

(۱) فقط با تعالی بخشیدن به نفس و تهذیب آن است که هر نوع دریافت شهودی قابل تحقق می شود.

(۲) درک پدیده های درونی مانند دلهره، اضطراب و اثر آنها بر رفتار، نمونه ای از شناخت شهودی است.

(۳) نه تنها در شناخت طبیعت بلکه در فهم پدیده های نفسانی نیز، قواعد بنیادین عقل را به کار می بریم.

(۴) یکی از روش های فهم یافته های بنیادین عقلی، تجزیه و تحلیل عقلانی یافته های حسی و تجربی است.

۱۳۶- براساس معرفت شناسی کانت کدام عبارت را می توان پذیرفت؟

(۱) ذهن با استفاده از مفاهیم و تصورات قوای ادراکی میان یافته های حسی ارتباط برقرار می کند و به شناخت می رسد.

(۲) انسان مفاهیمی مانند علیت و تصوراتی مانند زمان را نزد خود دارد و آنها را در قالب یافته های حسی می ریزد.

(۳) عقل با تحلیل یافته های حسی می تواند تصوراتی مانند زمان و مکان و مفاهیمی مانند علیت را درک کند.

(۴) شناخت حسی با تجزیه و تحلیلی که عقل روی آن انجام می دهد، به شناخت تجربی منجر می شود.

۱۳۷- کدام عبارت قابل پذیرش است؟

(۱) یک فعل طبیعی قابلیت دارد که در شرایطی دیگر، فعلی اخلاقی شمرده شود.

(۲) همه مکتب های اخلاقی توافق دارند که عملی که برخلاف انسانیت باشد، ضد اخلاقی است.

(۳) آن جنبه عقل که تشخیص دهنده اصول اخلاقی است و انسان را به آن وامی دارد، عقل عملی است.

(۴) شباهت نظریه اخلاقی کانت با هابز این است که هر دو قاعده اخلاقی را قانون کلی و موجب خیر عمومی می دانند.

۱۳۸- تردید در تشخیص ذات و ماهیت یک موجود در عین اطمینان از وجود آن، مویّد کدام مطلب است؟

(۱) تشخیص ذاتیات یک موجود بدون تشخیص حقیقت آن ممکن نیست.

(۲) علم به هستی یک چیز مستلزم آگاهی از حقیقت آن نیست.

(۳) حمل وجود بر یک ماهیت به دلیل عقلی یا حسی نیاز دارد.

(۴) علم به وجود یک موجود، قبل از علم به حقیقت آن است.

۱۳۹- اگر در هر یک از سطرهای زیر، مفهوم دوم را به مفهوم اول نسبت داده و مفهوم چهارم را از مفهوم سوم سلب کنیم،

در کدام سطر، نسبت های یکسان نخواهیم داشت؟

(۲) مثلث و سه پاره خط - حیوان و حساس

(۱) مربع و 360° - تعریف و دارای نسبت

(۴) مضرب هفت و فرد - دارای حرکت و دارای علم

(۳) عقل فعال و زمانمند - دایره و خط منحنی

۱۴۰- کدام عبارت درست است؟

- (۱) به باور فیلسوفان مسلمان تنها قاعده‌ای که انسان از ابتدای حیاتش می‌شناسد، امتناع اجتماع نقیضین است.
- (۲) هیوم مانند همه تجربه‌گرایان معتقد است که برای تبیین اصل علیت، می‌بایست از شیوه تجربی بهره گرفت.
- (۳) فیلسوفان تجربه‌گرا برخلاف ابن‌سینا و دکارت، باور ندارند که انسان با ذهنی ساخته‌وپرداخته متولد می‌شود.
- (۴) همه تجربه‌گرایان به‌جز هیوم معتقدند که به‌طور کلی، هر علتی همواره و در همه‌جا معلول خاص خود را دارد.

۱۴۱- پذیرش کدام عبارت به معنای نفی علیت یا یکی از لوازم آن است؟

- (۱) رفتار بشر تأثیری در فرجام جهان ندارد.
 - (۲) حوادث جهان توسط نیرویی قهار مقدر شده است.
 - (۳) مقصد نهایی جهان برای بشر قابل پیش‌بینی نیست.
 - (۴) سرنوشت نهایی جهان با حوادث پیشین آن نسبتی ندارد.
- ۱۴۲- در کدام مورد همه ویژگی‌های ذکرشده برای خدا از نظر نیاز یا عدم نیاز به هستی دیگر موجودات، یکسان‌اند؟

- (۱) مثال خیر، صانع، پیوسته ثابت
- (۲) تغییرناپذیر، دارای حیات، خوبی مطلق
- (۳) شریف‌ترین موجود، جمال و زیبایی، نادیدنی
- (۴) محرک اول، دارای عالی‌ترین اندیشه، ضرورتاً موجود

۱۴۳- کدام عبارت قابل پذیرش است؟

- (۱) حکیمان ایران باستان مفهوم عقل را هم در معنای هستی‌شناسانه و هم در معنای معرفت‌شناسانه آن به‌کار می‌برده‌اند.
- (۲) فیلسوفان مسلمان از سخن کتاب‌های آسمانی نتیجه گرفته‌اند که عوالمی مانند عالم عقل با حواس قابل درک نیست.
- (۳) فارابی معتقد است عقل انسانی نیز جزئی از عالم عقول است و با تربیت می‌تواند حقایق موجودات را شهود نماید.
- (۴) کاربرد هراکلیتوس از «لوگوس» نشان می‌دهد که وی جهان را مانند سخن، ظهور افکار متعالی آدمی می‌داند.

۱۴۴- کدام عبارت، اساس ورود به فلسفه سیاسی را از نظر فارابی بیان می‌کند؟

- (۱) هدف اصلی شکل‌گیری جامعه، سعادت انسان است.
- (۲) رئیس جامعه باید به عالی‌ترین درجه عقل رسیده باشد.
- (۳) جایگاه افراد در مدینه فاضله، متناسب با توانایی‌های آنان است.
- (۴) انسان‌ها از آغاز پیدایش خود، به زندگی جمعی تمایل داشته‌اند.

۱۴۵- کدام عبارت با اصل وحدت حقیقت وجود ناسازگار است؟

- (۱) خارج از ذهن انسان، هیچ موجودی، چیزی جز وجود نیست.
- (۲) ذهن انسان از هر موجودی، بیش از یک مفهوم درک می‌کند.
- (۳) مفهوم وجود نسبت به موجودات گوناگون، معانی متفاوتی می‌یابد.
- (۴) موجودات جهان، هم ویژگی‌هایی مشترک و هم ویژگی‌هایی خاص خود را دارند.

۱۴۶- هر یک از موارد زیر، به ترتیب مربوط به کدام «سازمان تولید» است؟

- الف - افراد در این نوع کسب و کار با اقدامات جمعی، منفعت خود را بیشینه می کنند.
 ب - پذیرش و عمل به قوانین وضع شده برای این سازمان تولید، زمان بر و پرهزینه است.
 ج - بسیاری از کسب و کارها در ایران حتی در زمینه های تخصصی به این شکل اداره می شوند.
 د - کارآفرینی که برای تولید محصولی جدید تعدادی از دوستان خود را برای همکاری و مشارکت استخدام می کند.
- (۱) تعاونی - شرکت سهامی - شخصی - شخصی
 (۲) شرکت سهامی - غیرانتفاعی - تعاونی - شخصی
 (۳) تعاونی - شرکت سهامی - شخصی - شرکت سهامی
 (۴) شرکت سهامی - غیرانتفاعی - شرکت سهامی - تعاونی

۱۴۷- علی، ۲ میلیارد تومان سرمایه دارد، بین راه اندازی شرکت خدمات ساختمانی، سرمایه گذاری در سازمان بورس اوراق بهادار و بانک، می خواهد تصمیم گیری کند. اگر در سال، ۲۵۰ مشتری درخواست خدمات بکنند، (با فرض ثبات هزینه ها) هزینه فرصت سرمایه گذاری در سازمان بورس اوراق بهادار برای علی چند میلیون تومان است؟

- سود سالانه بانک ۲۰ درصد
- متوسط سود سهام اوراق بهادار ۱۵ درصد
- سود معاملاتی سهام به طور متوسط ۱۰ درصد
- قیمت خدمات ساختمانی در هر بار مراجعه مشتری، ۹۰۰ هزار تومان است.

(۱) ۲۲۵ (۲) ۴۰۰ (۳) ۵۰۰ (۴) ۶۲۵

۱۴۸- کدام مورد درباره موضوع بهترین انتخاب با توجه به قوانین تصمیم گیری، درست است؟

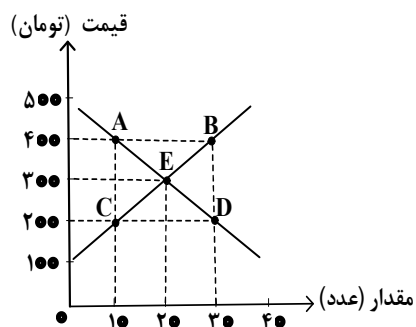
- الف - همه عوامل یا منابع تولید در اقتصاد کمیاب اند. (مقایسه بین هزینه ها و منافع)
 ب - همیشه باید بین گزینه های انتخاب، «بده - بستان» کرد. (هزینه فرصت)
 ج - فهمیدن اینکه هزینه ها را چطور ارزیابی کرد، تنها بخشی از گرفتن یک تصمیم خوب است. (قید بودجه)
 د - دو نوع گسترده از انواع تصمیمات وجود دارد. انتخاب از میان گزینه های مختلف و انتخاب چه مقدار از هر چیز (مقایسه بین هزینه ها و منافع)

(۱) «الف» - «د» (۲) «الف» - «ج» (۳) «ب» - «ج» (۴) «ب» - «د»

۱۴۹- کدام مورد دربارهٔ تأثیرگذاری بر قیمت بازار برای یک شهر کوچک که فقط یک فروشگاه مواد پروتئینی دارد، درست است؟

- (۱) فروشنده، پذیرنده قیمت است.
- (۲) خریداران، پذیرنده قیمت هستند.
- (۳) هم خریداران و هم فروشنده، پذیرنده قیمت هستند.
- (۴) خریداران و فروشنده به تنهایی در شکل‌گیری قیمت تأثیرگذار نیستند.

۱۵۰- با توجه به نمودار، پاسخ درست پرسش‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

الف - تغییر در آمد فروشندگان در نقطه B نسبت به نقطه تعادل

چند تومان است؟

ب - مازاد تقاضا در نقطه D نسبت به نقطه C چقدر است؟

(۲) ۶۰۰۰ - ۱۰

(۱) ۲۰۰۰ - ۱۰

(۴) ۶۰۰۰ - ۲۰

(۳) ۲۰۰۰ - ۲۰

۱۵۱- کدام یک از عبارات‌های زیر به وظایف دولت در بخش «بهبود عملکرد بازار» اشاره دارد؟

الف - تأیید کیفیت یا عدم کیفیت محصولات

ب - ارائه کالای عمومی

ج - تعریف و اجرای حقوق مالکیت

د - بهبود امنیت خرید و فروش و مبادلات

هـ - سرمایه‌گذاری در حوزه خدمات عمومی

(۲) «الف»، «ج» و «د»

(۱) «ب» و «ج»

(۴) «ج»، «د» و «هـ»

(۳) «الف»، «ب» و «هـ»

محل انجام محاسبات

۱۵۲- با توجه به اطلاعات زیر درباره تولید خرما و گندم در دو کشور A و B، کدام مورد با توجه به مفاهیم مزیت مطلق و نسبی درست است؟

- قیمت تمام شده هر واحد خرما و گندم در کشور A، به ترتیب، ۵۵۰ و ۴۷۰ واحد است.
- هر دو کشور به یک اندازه از نیروی کار، دانش فنی و سرمایه برخوردارند.
- قیمت تمام شده هر واحد خرما و گندم در کشور B، به ترتیب، ۶۸۰ و ۵۲۰ واحد است.
- (۱) کشور A، باید هر دو محصول را در کشور خود تولید کند.
- (۲) کشور A، خرما را در کشور خود تولید کند و گندم را از کشور B خریداری کند.
- (۳) کشور B، گندم را در کشور خود تولید کند و خرما را از کشور A خریداری کند.
- (۴) کشور B، باید در تولید خرما و گندم متمرکز شود و هر دو را در کشور خود تولید کند.

۱۵۳- کدام مورد جزو سیاست‌های فقرزدایی دولت‌ها نیست؟

- (۱) تثبیت قیمت‌ها
 - (۲) مبارزه با فساد
 - (۳) فعالیت‌های جهادی
 - (۴) ثبات قوانین و بهبود فضای کسب و کارها
- ۱۵۴- اگر درصد تغییر شاخص قیمت مصرف کننده در سال ۱۳۸۳ برابر ۳۰ و شاخص قیمت‌ها در ابتدای آن سال معادل ۳۶۰,۰۰۰ تومان باشد، مقدار شاخص قیمت‌ها در ابتدای سال ۱۳۸۴ چند تومان است؟

- (۱) ۴,۶۸۰,۰۰۰ (۲) ۳,۸۶۰,۰۰۰ (۳) ۴۶۸,۰۰۰ (۴) ۳۸۶,۰۰۰

۱۵۵- کدام مورد از دلایل اهمیت و بزرگی اقتصاد ایران در دوران باستان نیست؟

- (۱) تجارت با چین
 - (۲) جاده ابریشم
 - (۳) لشکرکشی‌ها و جنگ‌ها
 - (۴) صادرات محصولات کشاورزی به عثمانی
- ۱۵۶- مؤلفه‌های «دهک - CPI - HDI»، به ترتیب، کدام یک از موضوعات اقتصادی را اندازه‌گیری می‌کنند؟

- (۱) توزیع درآمد - توسعه انسانی - شاخص قیمت مصرف کننده
- (۲) توسعه انسانی - رشد اقتصادی - شاخص قیمت مصرف کننده
- (۳) توسعه انسانی - نرخ رشد قیمت - رشد اقتصادی
- (۴) توزیع درآمد - توسعه انسانی - رشد اقتصادی

۱۵۷- با توجه به جدول زیر، به ترتیب، «تولید ناخالص داخلی واقعی» و «تولید ناخالص داخلی اسمی» در سال ۱۳۹۹ کدام است؟ (واحد قیمت‌ها میلیارد ریال است و سال ۱۳۹۸ به عنوان سال پایه در نظر گرفته شده است.)

سال ۱۳۹۹		سال ۱۳۹۸		
مقدار	قیمت	مقدار	قیمت	کالا
۲۰۰	۷۰۰	۴۰۰	۵۰۰	A
۷۰۰	۱۶۰۰	۳۰۰	۱۲۰۰	B

(۱) ۸۶۰,۰۰۰ و ۱,۲۶۰,۰۰۰

(۲) ۹۴۰,۰۰۰ و ۱,۲۶۰,۰۰۰

(۳) ۱,۱۴۰,۰۰۰ و ۱,۱۶۰,۰۰۰

(۴) ۱,۰۶۰,۰۰۰ و ۱,۱۶۰,۰۰۰

۱۵۸- کدام مورد درباره موضوع «خرید هوشمندانه» درست است؟

(۱) همیشه اجناس ارزان‌تر می‌خرم اگرچه کیفیت پایین دارند.

(۲) هر روز در راه مدرسه حتی مبلغ اندکی با دوستانم خرید می‌کنم.

(۳) همیشه سعی می‌کنم در هنگام خرید، از تصمیم‌های آنی، پرهیز کنم.

(۴) همیشه اجناس مارک‌دار را ترجیح می‌دهم، چون کیفیت برایم مهم است.

۱۵۹- فردی ۷۵۰ برگه سهم را در عرضه اولیه یک شرکت تولیدی به مبلغ ۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان خریداری کرده است.

اگر قیمت بازاری هر سهم ۱۰ درصد بیشتر از قیمت اسمی آن باشد، به ترتیب، «قیمت بازاری هر برگه سهم» و

«ارزش اسمی هر برگه سهم» چند تومان است؟

(۲) ۳۱۲,۰۰۰ و ۲۶۰,۰۰۰

(۱) ۴۸۴,۰۰۰ و ۳۲۰,۰۰۰

(۴) ۲۲۰,۰۰۰ و ۲۰۰,۰۰۰

(۳) ۲۹۸,۰۰۰ و ۲۴۰,۰۰۰

۱۶۰- کدام مورد درباره ویژگی سرمایه‌گذاری از طریق خرید طلا، نادرست است؟

(۲) سود سالانه منظم ندارد.

(۱) سود سالانه منظم دارد.

(۴) در هر زمان قابل خرید و فروش است.

(۳) حفظ ارزش خود در شرایط تورمی

محل انجام محاسبات

نام دفترچه					گروه آزمایشی				
شماره ۱ - شماره ۲ - ویژه فرهنگیان					علوم انسانی				
کد دفترچه									
۳۲۱A - ۳۲۲A - ۶۰۳A									
شماره سوال	گزینه صحیح	شماره سوال	گزینه صحیح	شماره سوال	گزینه صحیح	شماره سوال	گزینه صحیح	شماره سوال	گزینه صحیح
۱	۴	۴۱	۱	۸۱	۲	۱۲۱	۴	۱۶۱	۲
۲	۳	۴۲	۳	۸۲	۴	۱۲۲	۴	۱۶۲	۱
۳	۲	۴۳	۴	۸۳	۱	۱۲۳	۱	۱۶۳	۴
۴	۴	۴۴	۳	۸۴	۳	۱۲۴	۳	۱۶۴	۳
۵	۱	۴۵	۱	۸۵	۱	۱۲۵	۲	۱۶۵	۴
۶	۲	۴۶	۳	۸۶	۳	۱۲۶	۱	۱۶۶	۱
۷	۳	۴۷	۱	۸۷	۲	۱۲۷	۴	۱۶۷	۲
۸	۲	۴۸	۲	۸۸	۴	۱۲۸	۲	۱۶۸	۱
۹	۱	۴۹	۴	۸۹	۲	۱۲۹	۳	۱۶۹	۳
۱۰	۳	۵۰	۳	۹۰	۱	۱۳۰	۴	۱۷۰	۳
۱۱	۴	۵۱	۲	۹۱	۴	۱۳۱	۳	۱۷۱	۲
۱۲	۱	۵۲	۱	۹۲	۳	۱۳۲	۲	۱۷۲	۳
۱۳	۴	۵۳	۳	۹۳	۲	۱۳۳	۱	۱۷۳	۱
۱۴	۳	۵۴	۳	۹۴	۱	۱۳۴	۴	۱۷۴	۴
۱۵	۲	۵۵	۴	۹۵	۳	۱۳۵	۳	۱۷۵	۲
۱۶	۲	۵۶	۱	۹۶	۴	۱۳۶	۱	۱۷۶	۱
۱۷	۱	۵۷	۲	۹۷	۳	۱۳۷	۱	۱۷۷	۴
۱۸	۳	۵۸	۴	۹۸	۲	۱۳۸	۲	۱۷۸	۴
۱۹	۴	۵۹	۳	۹۹	۱	۱۳۹	۳	۱۷۹	۲
۲۰	۱	۶۰	۲	۱۰۰	۴	۱۴۰	۲	۱۸۰	۳
۲۱	۳	۶۱	۴	۱۰۱	۴	۱۴۱	۴	۱۸۱	۴
۲۲	۴	۶۲	۲	۱۰۲	۳	۱۴۲	۲	۱۸۲	۱
۲۳	۱	۶۳	۱	۱۰۳	۱	۱۴۳	۱	۱۸۳	۳
۲۴	۲	۶۴	۴	۱۰۴	۲	۱۴۴	۴	۱۸۴	۱
۲۵	۲	۶۵	۱	۱۰۵	۴	۱۴۵	۳	۱۸۵	۴
۲۶	۳	۶۶	۴	۱۰۶	۲	۱۴۶	۱	۱۸۶	۳
۲۷	۴	۶۷	۲	۱۰۷	۳	۱۴۷	۲	۱۸۷	۲
۲۸	۱	۶۸	۱	۱۰۸	۱	۱۴۸	۴	۱۸۸	۱
۲۹	۴	۶۹	۳	۱۰۹	۲	۱۴۹	۲	۱۸۹	۲
۳۰	۲	۷۰	۲	۱۱۰	۳	۱۵۰	۳	۱۹۰	۴
۳۱	۳	۷۱	۳	۱۱۱	۱	۱۵۱	۲	۱۹۱	۳
۳۲	۴	۷۲	۴	۱۱۲	۴	۱۵۲	۱	۱۹۲	۱
۳۳	۱	۷۳	۱	۱۱۳	۴	۱۵۳	۳	۱۹۳	۳
۳۴	۳	۷۴	۱	۱۱۴	۳	۱۵۴	۳	۱۹۴	۲
۳۵	۲	۷۵	۳	۱۱۵	۱	۱۵۵	۴	۱۹۵	۴
۳۶	۴	۷۶	۲	۱۱۶	۲	۱۵۶	۱	۱۹۶	۳
۳۷	۱	۷۷	۴	۱۱۷	۳	۱۵۷	۲	۱۹۷	۲
۳۸	۲	۷۸	۳	۱۱۸	۴	۱۵۸	۳	۱۹۸	۴
۳۹	۴	۷۹	۳	۱۱۹	۲	۱۵۹	۴	۱۹۹	۲
۴۰	۳	۸۰	۴	۱۲۰	۱	۱۶۰	۱	۲۰۰	۱

پاسخ تشریحی

آزمون سراسری سال ۱۴۰۴

(اردیبهشت ماه ۱۴۰۴)

گروه آزمایشی علوم انسانی

(داخل کشور)

ریاضی

۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۱، درس ۲)

نکته ۱: معادله درجه دوم $ax^2 + c = 0$ را یک معادله درجه دوم ناقص می‌نامند. اگر a و c هم‌علامت نباشند، آنگاه ریشه‌های معادله قرینه

یکدیگر و برابر با $x_1 = \sqrt{\frac{-c}{a}}$ و $x_2 = -\sqrt{\frac{-c}{a}}$ هستند.

نکته ۲: در دایره‌ای به شعاع r ، مساحت دایره برابر با πr^2 و محیط دایره برابر با $2\pi r$ است.

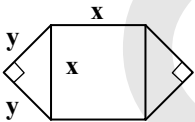
نکته ۳: برای هر $n \geq 2$ ، داریم:

$$\sqrt[n]{a^n} = \begin{cases} |a| & \text{n زوج است.} \\ a & \text{n فرد است.} \end{cases}$$

نکته ۴: برای هر عدد طبیعی $n \geq 2$ ، توان $\frac{1}{n}$ عدد حقیقی مثبت a را چنین تعریف می‌کنیم:

$$a^{\frac{1}{n}} = \sqrt[n]{a}$$

شکل داده شده از یک مربع به ضلع x و دو مثلث قائم‌الزاویه متساوی‌الساقین با وتر x تشکیل شده است. مساحت مربع برابر x^2 است. حال فرض می‌کنیم ضلع قائمه مثلث‌ها برابر y باشد، با توجه به رابطه فیثاغورس، ابتدا مقدار y را بر حسب x و سپس مساحت یک مثلث را بر حسب x به دست می‌آوریم:

$$x^2 = y^2 + y^2 \Rightarrow x^2 = 2y^2 \Rightarrow y^2 = \frac{x^2}{2}$$

$$\text{مساحت مثلث قائم‌الزاویه} = \frac{y \times y}{2} = \frac{y^2}{2} \xrightarrow{y^2 = \frac{x^2}{2}} S_{\text{مثلث}} = \frac{\frac{x^2}{2}}{2} = \frac{x^2}{4}$$

$$\text{مساحت دایره} = \pi \left(\frac{1}{\sqrt{2}\pi} x \right)^2 = \pi \times \frac{x^2}{2\pi} = \frac{x^2}{2}$$

$$\text{مساحت کل} = \underbrace{2 \left(\frac{x^2}{4} \right)}_{\text{مساحت دو مثلث}} + \underbrace{x^2}_{\text{مساحت مربع}} + \underbrace{\pi r^2}_{\text{مساحت دایره}}$$

$$\Rightarrow \text{مساحت کل} = \frac{x^2}{2} + x^2 + \frac{x^2}{2} = 2x^2 \xrightarrow{\text{طبق فرض}} 2x^2 = 16 \Rightarrow x^2 = 8 \Rightarrow \begin{cases} x = \sqrt{8} \\ x = -\sqrt{8} \end{cases} \begin{matrix} \checkmark \\ \text{غ ق} \end{matrix}$$

$$\text{محیط دایره} = 2\pi r = 2\pi \left(\frac{1}{\sqrt{2}\pi} \times \sqrt{8} \right) = 4\sqrt{\pi}$$

۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۳ (فصل ۱، درس ۲)

نکته ۱ (اعمال روی پیشامدها): هرگاه A و B دو پیشامد در فضای نمونه S باشند:

(الف) پیشامد $A \cap B$ وقتی رخ می‌دهد که پیشامدهای A و B هر دو رخ دهند.

(ب) پیشامد $A \cup B$ وقتی رخ می‌دهد که پیشامدهای A یا B (حداقل یکی از پیشامدها) رخ دهند.

(پ) پیشامد $A - B$ وقتی رخ می‌دهد که پیشامد A رخ دهد و پیشامد B رخ ندهد.

(ت) پیشامد A' وقتی رخ می‌دهد که پیشامد A رخ ندهد.

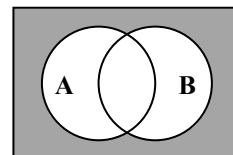
نکته ۲: هرگاه A و B دو مجموعه ناتهی و زیرمجموعه S باشند، آنگاه:

$$\begin{cases} (A \cup B)' = A' \cap B' \\ (A \cap B)' = A' \cup B' \end{cases}$$

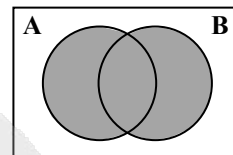
برای هر گزینه، پیشامد داده شده را هاشور می زنیم تا جواب مسئله به دست آید.

$$(A \cup B)'$$

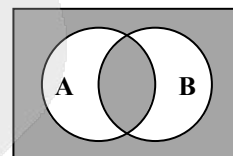
(۱) نادرست

$$(A' \cap B') = A \cup B$$

(۲) نادرست

$$(A \cup B') \cap (A' \cup B)$$

(۳) درست

(۴) عبارت داده شده را ساده می کنیم:

$$(A' \cup B') \cup (A \cap B) = (A \cap B)' \cup (A \cap B) = S \quad (\text{نادرست})$$

بنابراین گزینه ۳ پاسخ است.

۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۱، درس ۳)

نکته: اگر $a \times b = 0$ باشد، نتیجه می گیریم: $a = 0$ یا $b = 0$.

نکته (اتحاد جمله مشترک):

$$(x+a)(x+b) = x^2 + (a+b)x + ab$$

نکته: برای حل معادله های شامل عبارت های گویا، ابتدا با توجه به خاصیت های معادله و مخرج مشترک گیری، معادله ای نظیر $\frac{P(x)}{Q(x)} = 0$

به دست می آید. به شرط اینکه $Q(x) \neq 0$ ، وقتی معادله جواب دارد که $P(x) = 0$ باشد، سپس ریشه های این معادله را به دست می آوریم. از

بین ریشه های به دست آمده، جواب هایی قابل قبول هستند که مخرج کسر $\frac{P(x)}{Q(x)}$ را صفر نکنند.

اگر عدد کوچک تر از x در نظر بگیریم، مضرب بعدی ۵، برابر با $x+5$ می باشد و معکوس آنها به صورت $\frac{1}{x}$ و $\frac{1}{x+5}$ است. حال طبق فرض

سؤال داریم:

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{x+5} = \frac{1}{6} \Rightarrow \frac{x+5+x}{x^2+5x} = \frac{1}{6} \Rightarrow \frac{2x+5}{x^2+5x} = \frac{1}{6} \Rightarrow x^2+5x = 12x+30 \Rightarrow x^2-7x-30=0$$

$$\Rightarrow (x-10)(x+3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x=10 & \checkmark \\ x=-3 & \times \end{cases}$$

بنابراین دو عدد مورد نظر ۱۰ و ۱۵ هستند و داریم:

$$2+5=7 \xrightarrow{\text{مجموع ارقام}} 25 = 10+15 = \text{مجموع دو عدد}$$

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۲، درس ۲)

۴- پاسخ: گزینه ۴

نکته: برای هر $n \geq 2$ ، داریم:

$$\sqrt[n]{a^n} = \begin{cases} |a| & \text{n زوج است.} \\ a & \text{n فرد است.} \end{cases}$$

ابتدا با توجه به فرض سؤال، ضابطه تابع را به دست می آوریم. عدد حقیقی را برابر با x در نظر می گیریم. مکعب آن برابر با x^3 و دو برابر

مکعب آن برابر با $2x^3$ می شود، در نتیجه داریم:

$$f(x) = 2x^3 - 3$$

$$\left\{ \begin{aligned} f(\sqrt[3]{4}) &= 2(\sqrt[3]{4})^3 - 3 = 2 \times 4 - 3 = 5 \\ f\left(\frac{1}{\sqrt[3]{4}}\right) &= 2\left(\frac{1}{\sqrt[3]{4}}\right)^3 - 3 = \frac{2}{4} - 3 = \frac{1}{2} - 3 = -\frac{5}{2} \end{aligned} \right.$$

$$\Rightarrow \text{عبارت خواسته شده} = 5 - \left(-\frac{5}{2}\right) = \frac{15}{2}$$

۵- پاسخ: گزینه ۱

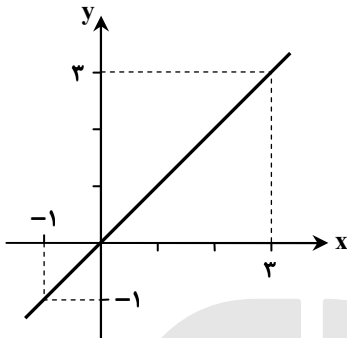
▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۲، درس ۱)

نکته ۱: معادله درجه دوم $ax^2 + c = 0$ را یک معادله درجه دوم ناقص می‌نامند. اگر a و c هم‌علامت نباشند، آنگاه ریشه‌های معادله قرینه یکدیگر و برابر با $x_1 = \sqrt{\frac{-c}{a}}$ و $x_2 = -\sqrt{\frac{-c}{a}}$ هستند.

نکته ۲: اگر زوج مرتب‌های (a, b) و (c, d) با هم برابر باشند، آنگاه $a = c$ و $b = d$ است.

نکته ۳: در نمایش تابع به صورت زوج مرتب، مجموعه شامل همه مؤلفه‌های اول را «دامنه تابع» و مجموعه شامل همه مؤلفه‌های دوم را «برد تابع» می‌نامیم. دامنه تابع f را با D_f و بُرد آن را با R_f نشان می‌دهیم.

نکته ۴: تابع با ضابطه $f(x) = x$ را «تابع همانی» می‌نامند. با توجه به ضابطه تابع، در تابع همانی دامنه و برد همواره با یکدیگر برابرند. از لحاظ هندسی نمودار این تابع نیمساز ناحیه اول و سوم است:

$$D_f = \mathbb{R}$$

$$R_f = \mathbb{R}$$

$$D_f = R_f$$

در نمایش زوج مرتبی تابع همانی، در هر زوج مرتب، مؤلفه‌های اول و دوم برابرند، پس:

$$-1 = 1 - 2a^2 \Rightarrow 2a^2 = 2 \Rightarrow a^2 = 1 \Rightarrow \begin{cases} a = 1 \\ a = -1 \end{cases}$$

حال $a = 1$ را در زوج مرتب دوم جایگذاری می‌کنیم:

$$(1 - 2b, 3 + b) \xrightarrow{\text{همانی}} 1 - 2b = 3 + b \Rightarrow -2b = 2 \Rightarrow b = -\frac{1}{2}$$

با جایگذاری مقادیر $a = 1$ و $b = -\frac{1}{2}$ در زوج مرتب سوم داریم:

$$(1 - 3, 1 - 1) = (-2, 0)$$

با وجود زوج مرتب $(-2, 0)$ ، تابع f همانی نمی‌شود، پس این جواب غیرقابل قبول است.

حال به ازای $a = -1$ در زوج مرتب دوم داریم:

$$(1 - 2b, b - 1) \xrightarrow{\text{همانی}} 1 - 2b = b - 1 \Rightarrow -2b = -2 \Rightarrow b = \frac{1}{2}$$

به ازای $a = -1$ و $b = \frac{1}{2}$ ، زوج مرتب سوم به صورت $(2, 2)$ می‌شود و جواب به دست آمده قابل قبول است. بنابراین:

$$b - a = \frac{1}{2} - (-1) = \frac{3}{2}$$

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۲، درس ۱)

۶- پاسخ: گزینه ۲

نکته: تابع $f: A \rightarrow B$ را که در آن، مجموعه $R = \{c\}$ برد تابع است، «تابع ثابت» می‌نامند. در تابع ثابت، برد تابع تنها شامل یک عضو است.

چون مجموعه B تک‌عضوی است، پس برد تابع داده شده، تک‌عضوی بوده و f یک تابع ثابت است.

از طرفی چون $a \in (A \cap B)$ است، پس ضابطه تابع ثابت f برابر با $f(x) = a$ بوده داریم:

$$f\left(\frac{1}{a}\right) = \frac{f(1)}{f(a)} - a \Rightarrow a = \frac{a}{a} - a \xrightarrow{a \neq 0} a = 1 - a \Rightarrow 2a = 1 \Rightarrow a = \frac{1}{2}$$

در رابطه داده شده، $f\left(\frac{1}{a}\right)$ تعریف شده است، پس $f(2)$ تعریف شده است. یعنی قطعاً $2 \in A$ بوده و گزینه ۲ پاسخ است.

۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۲، درس ۴)

نکته: اگر در معادله سهمی $a < 0$ باشد، شکل سهمی به صورت $\cap$ خواهد بود. در این حالت سهمی در نقطه رأس خود دارای بیشترین

مقدار است و مختصات آن به صورت $S(\frac{-b}{2a}, f(\frac{-b}{2a}))$ می باشد.

با توجه به فرض سؤال، داریم:

$$(*) \quad 2(\frac{a}{2} + 2x) = 100 \Rightarrow a + 4x = 100 \Rightarrow a = 100 - 4x$$

$$S = \frac{a}{2} \times 2x = ax \xrightarrow{(*)} S = (100 - 4x)(x) \Rightarrow S = -4x^2 + 100x$$

طبق نکته، بیشترین مقدار S ، به ازای طول رأس سهمی به دست می آید:

$$x = \frac{-100}{2(-4)} = \frac{100}{8} = 12.5 \quad (\text{رأس سهمی})$$

۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۲، درس ۲)

نکته: توابع چندضابطه‌ای که در آنها هر ضابطه تابع برابر با عددی ثابت باشد را «توابع پلکانی» می نامند.

ابتدا مقدار ۶۱۵۰ تومان را به ریال تبدیل می کنیم که همان مساحت مستطیل وسطی است. از طرفی هزینه برق مصرفی برابر مجموع مساحت مستطیل ها است. در نتیجه:

$$\text{ریال } ۶۱۵۰۰ = \text{تومان } ۶۱۵۰$$

$$\text{هزینه برق مصرفی} = \underbrace{100 \times 514}_{\text{پله اول}} + \underbrace{61500}_{\text{پله دوم}} + \underbrace{(300 - 200) \times 1311}_{\text{پله سوم}} = 51400 + 61500 + 131100 = 244000$$

پس کل هزینه برق مصرفی برابر با ۲۴۴ هزار ریال است.

▲ مشخصات سؤال: ساده * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۴، درس ۲)

۹- پاسخ: گزینه ۱

نکته: هر نقطه یا دایره در نمودار حبابی، در واقع یک سه تایی مرتب به صورت (v_1, v_2, v_3) را مشخص می کند که در آن داریم:

v_1 : موقعیت نقطه روی محور افقی

v_2 : موقعیت نقطه روی محور عمودی

v_3 : اندازه نقطه (مساحت دایره)

نمودارهای حبابی را می توان گونه خاصی از پراکنش نگاشت دانست که برای نمایش هم زمان سه متغیر عددی به کار می روند و در آنها به جای نقطه از دایره های توپر استفاده می شود.

نکته: متغیر سوم در نمودار حبابی متناسب با مساحت دایره ها یا متناسب با قطر دایره ها است.

$$\frac{\text{متغیر سوم A}}{\text{متغیر سوم B}} = \frac{\text{مساحت دایره A}}{\text{مساحت دایره B}} = \frac{S_A}{S_B} = \frac{r_A^2}{r_B^2}$$

با توجه به نکات و فرض سؤال، داریم:

$$\text{مساحت دایره} = \pi r^2 = \pi \left(\frac{2}{\sqrt{\pi}}\right)^2 = \pi \times \frac{4}{\pi} = 4$$

بنابراین گزینه ۱ پاسخ است.

▲ مشخصات سؤال: ساده * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۱، درس ۲)

۱۰- پاسخ: گزینه ۳

نکته: زمانی می توانیم یک عبارت را از صورت و مخرج یک کسر ساده کنیم که آن عبارت مخالف صفر باشد.

در گام پنجم اگر $x = 4$ باشد، مقدار $x - 4$ برابر صفر می شود و چون این عبارت در مخرج کسر قرار دارد، طبق نکته، نمی توانیم آن را از صورت و مخرج ساده کنیم. پس در گام پنجم دچار اشتباه شده است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۱، درس ۱)

۱۱- پاسخ: گزینه ۴

نکته ۱: گزاره فصلی $p \vee q$ فقط زمانی دارای ارزش نادرست است که ارزش هر دو گزاره p و q نادرست باشد، در غیر این صورت گزاره $p \vee q$ دارای ارزش درست است.

نکته ۲ (ترکیب شرطی دو گزاره): هرگاه بخواهیم از گزاره p ، گزاره q را نتیجه بگیریم، از نماد « $\Rightarrow$ » استفاده می کنیم و می نویسیم: « $p \Rightarrow q$ » و آن را به صورت های (اگر p آن گاه q)، (p نتیجه می دهد q را) یا (q از p نتیجه می شود) می خوانیم.

در گزاره شرطی « $p \Rightarrow q$ »، p را مقدم و q را تالی می‌نامیم. ارزش گزاره شرطی « $p \Rightarrow q$ » با توجه به جدول زیر تعیین می‌گردد:

p	q	$p \Rightarrow q$
د	د	د
د	ن	ن
ن	د	د
ن	ن	د

نکته ۳: گزاره شرطی « $p \Rightarrow q$ »، فقط زمانی دارای ارزش نادرست است که مقدم گزاره؛ یعنی p درست بوده ولی تالی گزاره، یعنی q دارای ارزش نادرست باشد. بنابراین در بقیه موارد ارزش « $p \Rightarrow q$ » درست است.

طبق نکته ۳، گزاره شرطی فقط در حالتی نادرست است که گزاره مقدم درست و گزاره تالی نادرست باشد:

$$r \Rightarrow (q \vee \sim p) \equiv F$$

از طرفی طبق نکته ۱، گزاره فصلی « $q \vee \sim p$ » فقط در حالتی نادرست است که هر دو گزاره « q و « $\sim p$ » نادرست باشند، یعنی q نادرست و p درست باشد. پس:

$$r \equiv T, q \equiv F, p \equiv T$$

حال گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

$$(T \Rightarrow F) \equiv F \quad (۴)$$

$$(F \Rightarrow T) \equiv T \quad (۳)$$

$$(T \Rightarrow T) \equiv T \quad (۲)$$

$$(T \Rightarrow T) \equiv T \quad (۱)$$

بنابراین گزینه ۴ پاسخ است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۳، درس ۲)

۱۲- پاسخ: گزینه ۱

نکته: اگر n مشاهده را به صورت $x_1, x_2, \dots, x_n$ داشته باشیم، «میانگین» آنها را با نماد $\bar{x}$ نشان می‌دهیم و به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$$

نکته: اگر همه داده‌ها را با عدد ثابتی جمع (یا تفریق) کنیم، میانگین داده‌ها با آن عدد ثابت، جمع (یا تفریق) می‌شود.

نکته: اگر همه داده‌ها را در عدد ثابتی ضرب (یا تقسیم) کنیم، میانگین داده‌ها در آن عدد ثابت، ضرب (یا تقسیم) می‌شود.

هر تغییری که روی داده‌ها به طور یکسان انجام شود همان تغییر روی میانگین داده‌ها نیز اعمال می‌شود. پس ابتدا مشخص می‌کنیم که داده‌های B چگونه از داده‌های A به دست می‌آید:

$$3x - 5 \xrightarrow{+5} 3x \xrightarrow{\times \frac{1}{3}} x \xrightarrow{+4} x + 4 \xrightarrow{\times \frac{1}{5}} \frac{x + 4}{5}$$

حال همین تغییرات را روی میانگین داده‌ها، یعنی $\bar{x}_A = 13$ انجام می‌دهیم:

$$13 \xrightarrow{+5} 18 \xrightarrow{\times \frac{1}{3}} 6 \xrightarrow{+4} 10 \xrightarrow{\times \frac{1}{5}} 2 \Rightarrow \bar{x}_B = 2$$

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۳، درس ۱)

۱۳- پاسخ: گزینه ۴

نکته ۱: اگر n مشاهده را به صورت $x_1, x_2, \dots, x_n$ داشته باشیم، «میانگین» آنها را با نماد $\bar{x}$ نشان می‌دهیم و به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$$

نکته ۲: اگر n مشاهده را به صورت $x_1, x_2, \dots, x_n$ داشته باشیم، انحراف معیار آنها را با نماد σ (سیگما خوانده می‌شود). نشان می‌دهند که به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\sigma = \sqrt{\frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2}{n}}$$

نکته ۳: اگر همه داده‌ها با هم برابر باشند، میانگین داده‌ها برابر با هر یک از داده‌هاست.

واریانس داده‌ها برابر مجذور انحراف معیار است. بنابراین برای ۳۰ داده داریم: $\sigma^2 = 9$

$$\sigma^2 = \frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_{30} - \bar{x})^2}{30} = 9 \Rightarrow (x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_{30} - \bar{x})^2 = 270$$

تعداد کل داده‌ها ۳۰ تا و ۱۰ درصد آن‌ها، ۳ داده می‌شود. حال فرض می‌کنیم که سه داده x_{28}, x_{29}, x_{30} با میانگین داده‌ها برابر باشند:

$$x_{28} = x_{29} = x_{30} = \bar{x} \Rightarrow (x_{28} - \bar{x})^2 = (x_{29} - \bar{x})^2 = (x_{30} - \bar{x})^2 = 0$$

$$\sigma_{\text{جدید}}^2 = \frac{270}{27} = 10$$

بنابراین واریانس ۲۷ داده باقی‌مانده برابر است با:

۱۴- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)

نکته ۱: اگر n مشاهده را به صورت $x_1, x_2, \dots, x_n$ داشته باشیم، «میانگین» آنها را با نماد $\bar{x}$ نشان می‌دهیم و به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$$

نکته ۲ (میان): پس از مرتب کردن داده‌ها، مقداری که تعداد داده‌های بعد از آن، با تعداد داده‌های قبل از آن برابر است، «میان» نام دارد. اگر تعداد داده‌ها زوج باشد، میان برابر با میانگین دو داده وسطی مرتب شده است.

نکته ۳: خط فقر، کمترین درآمدی است که برای زندگی یک نفر در یک ماه، مورد نیاز است. خط فقر برابر با نصف میانگین یا نصف میانه درآمد ماهانه افراد جامعه است.

ابتدا داده‌ها را به غیر از a از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم:

۱, ۳, ۴, ۶, ۷, ۸, ۸, ۹

تعداد داده‌ها با در نظر گرفتن داده a ، ۹ تا و فرد است. پس میان برابر ۶ یا ۷ یا خود a است.

$$\bar{x} = \frac{a + 46}{9} \quad \text{حال میانگین داده‌ها را به دست می‌آوریم:}$$

چون خط فقر بر حسب میان و میانگین برابر است، پس:

$$\bar{x} = \text{میان} \Rightarrow \begin{cases} \frac{a+46}{9} = 6 \Rightarrow 54 = a+46 \Rightarrow a=8 & * \text{ (غیر قابل قبول، چون میان برابر با ۷ می‌شود)} \\ \text{یا} \\ \frac{a+46}{9} = 7 \Rightarrow 63 = a+46 \Rightarrow a=17 \Rightarrow \text{میان} = 7 & \checkmark \text{ (قابل قبول)} \\ \text{یا} \\ \frac{a+46}{9} = a \Rightarrow 9a = a+46 \Rightarrow a = \frac{46}{8} & * \text{ (غیر قابل قبول چون میان برابر با ۶ می‌شود)} \end{cases}$$

$$\bar{x} = \text{میان} = \frac{7}{2} = 3.5 \quad \text{خط فقر}$$

بنابراین ۲ نفر زیر خط فقر قرار دارند و گزینه ۳ پاسخ است.

۱۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۳ (فصل ۱، درس ۱)

نکته ۱ (اصل جمع): اگر بتوان عملی را به m طریق و عمل دیگری را به n طریق انجام داد، و این دو عمل را نتوان با هم انجام داد، در این صورت به $(m+n)$ طریق می‌توان عمل اول «یا» عمل دوم را انجام داد. (اصل جمع، به بیش از دو عمل نیز قابل تعمیم است.)

نکته ۲ (اصل ضرب): اگر عملی طی دو مرحله اول و دوم انجام پذیرد، طوری که در مرحله اول به m طریق «و» در مرحله دوم هر کدام از این m طریق به n روش انجام پذیر باشند، در کل آن عمل به $(m \times n)$ طریق انجام پذیر است. (اصل ضرب، قابل تعمیم به بیش از دو مرحله است.)

با توجه به اینکه دو حرف بی نقطه «م» یا «و» می‌توانند قبل از «آ» قرار گیرند، پس جایگاه حرف «آ» یکی از حالت‌های زیر می‌تواند باشد:

(۱) حرف اول باشد:

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 \times 1 = 120 = 5!$$

(۲) حرف دوم باشد:

$$4 \times 3 \times 2 \times 1 \times 1 \times 2 = 48 \quad \text{یا م}$$

(۳) حرف سوم باشد:

$$3 \times 2 \times 1 \times 1 \times 2 \times 1 = 12$$

طبق اصل جمع داریم:

$$120 + 48 + 12 = 180$$

۱۶- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * ریاضی و آمار ۳ (فصل ۱، درس ۲)

نکته (اصل ضرب): اگر عملی طی دو مرحله اول و دوم انجام پذیرد، طوری که در مرحله اول به m طریق «و» در مرحله دوم هر کدام از این m طریق به n روش انجام پذیر باشند، در کل آن عمل به $(m \times n)$ طریق انجام پذیر است. (اصل ضرب، قابل تعمیم به بیش از دو مرحله است.)

نکته: اگر پیشامد A نشدنی (غیر ممکن) باشد، یعنی $A = \emptyset$ ، در این صورت $P(A) = 0$ است.

$$n(S) = 4 \times 4 = 16$$

ابتدا $n(S)$ را به دست می‌آوریم (تکرار مجاز است):

$$12, 24, 32, 42, 44 \Rightarrow n(A) = 5$$

حال تعداد اعضای پیشامد مورد نظر که اعداد مضرب ۴ یا ۶ هستند را مشخص می‌کنیم:

بنابراین احتمال خواسته شده در فرض سؤال، برابر با $P(A) = \frac{5}{16}$ بوده و گزینه ۲ پاسخ است.

۱۷- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۳ (فصل ۲، درس ۱)

نکته: جملات دنباله به صورت $a_1, a_2, a_3, \dots, a_n$ نمایش داده می‌شوند. a_n را جمله n ام دنباله می‌نامند که می‌تواند به دو صورت زیر بیان شود:

(الف) رابطه با جملات دیگر دنباله (رابطه بازگشتی)

(ب) رابطه‌ای بر حسب $n \in \mathbb{N}$ (ضابطه تابعی دنباله)

نکته: توابعی که در بخش‌های مختلف دامنه، ضابطه‌های مختلف دارند، «توابع چندضابطه‌ای» نامیده می‌شوند؛ مثلاً اگر یک تابع از دو ضابطه پیروی کند، یک تابع دوضابطه‌ای نامیده می‌شود.

طبق فرض سؤال، داریم:

$$a_1 = 1^2 - 2 = -1 \Rightarrow b_1 = -3a_1 = -3 \times (-1) = 3$$

حال مقادیر a_2 و a_3 را به دست می‌آوریم:

$$a_2 = 2^2 - 2 = 2$$

$$a_3 = 3^2 - 2 = 9 - 2 = 7$$

باتوجه به ضابطه دنباله بازگشتی b_n ، داریم:

$$\xrightarrow[n=1]{\text{مقدار } a_2 \text{ زوج است}} b_2 = 3b_1 + 1 = 3 \times 3 + 1 = 10$$

$$\xrightarrow[n=2]{\text{مقدار } a_3 \text{ فرد است.}} b_3 = \frac{1}{2}b_2 = \frac{1}{2} \times 10 = 5$$

حال عبارت خواسته شده در فرض سؤال را محاسبه می‌کنیم:

$$7 \times 5 + (-1) \times (10) = 35 - 10 = 25$$

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۳ (فصل ۲، درس ۲)

۱۸- پاسخ: گزینه ۳

نکته (دنباله حسابی): یک دنباله حسابی، دنباله‌ای به صورت $a_1, a_1 + d, a_1 + 2d, a_1 + 3d, \dots$ است که در آن a_1 جمله اول و عدد ثابت d «اختلاف مشترک» جملات دنباله است. جمله n ام این دنباله با رابطه $a_n = a_1 + (n-1)d$ معرفی می‌شود.

« d » را اختلاف مشترک دنباله حسابی می‌نامند؛ زیرا همه جملات دنباله، در یک ویژگی مشترک‌اند و آن اینکه اختلاف آنها برابر با مقدار ثابت d است. طبق نکته و فرض سؤال، داریم:

$$a_{11} + a_{19} = 144 \Rightarrow a_1 + 10d + a_1 + 18d = 144 \Rightarrow 2a_1 + 28d = 144 \xrightarrow{\div 2} a_1 + 14d = 72 \Rightarrow a_{15} = 72$$

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۳ (فصل ۳، درس ۱)

۱۹- پاسخ: گزینه ۴

نکته ۱ (دنباله هندسی): یک دنباله هندسی، دنباله‌ای به صورت $a_1, a_1r, a_1r^2, a_1r^3, \dots$ است که در آن $a_1 \neq 0$ جمله اول و $r \neq 0$ نسبت مشترک دنباله است. جمله n ام دنباله هندسی از رابطه $a_n = a_1r^{n-1}$ به دست می‌آید.

نکته ۲: ضابطه بازگشتی دنباله هندسی با جمله اول a_1 و نسبت مشترک r ، به صورت $a_{n+1} = a_n \cdot r$ می‌باشد.

نکته ۳: هرگاه $a > 0$ ، برای دو عدد طبیعی m و n ، $a^{\frac{m}{n}}$ را چنین تعریف می‌کنیم:

$$\frac{m}{n} a = \sqrt[n]{a^m}$$

$$\frac{m}{n} a = (a^{\frac{1}{n}})^m = (a^{\frac{1}{n}})^m$$

$$\frac{m}{n} a = (\sqrt[n]{a})^m = \sqrt[n]{a^m}$$

رابطه بازگشتی $a_{n+1} = r a_n$ یک دنباله هندسی است. حال نسبت مشترک جملات دنباله را به دست می‌آوریم:

$$\begin{cases} a_3 = 9 \\ a_2 = -9\sqrt{3} \end{cases} \Rightarrow r = \frac{a_3}{a_2} = \frac{9}{-9\sqrt{3}} = -\frac{1}{\sqrt{3}}$$

طبق نکات و فرض سؤال، داریم:

$$a_2 = r a_1 \Rightarrow -9\sqrt{3} = -\frac{1}{\sqrt{3}} a_1 \Rightarrow a_1 = (-9\sqrt{3})(-\sqrt{3}) \Rightarrow a_1 = 27$$

$$a_8 = a_1 r^7 = 27 \times \left(-\frac{1}{\sqrt{3}}\right)^7 = 27 \times \frac{-1}{\sqrt{3^7}} = \frac{-27}{\sqrt{3^7}} = -3^{3-\frac{7}{2}} = -3^{-\frac{1}{2}} = -\frac{1}{\sqrt{3}} = -\frac{\sqrt{3}}{3}$$

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۳ (فصل ۳، درس ۲)

۲۰- پاسخ: گزینه ۱

نکته: هرگاه $a > 0$ ، برای دو عدد طبیعی m و n ، $a^{\frac{m}{n}}$ را چنین تعریف می‌کنیم:

$$a^{\frac{m}{n}} = \sqrt[n]{a^m}$$

$$a^{\frac{m}{n}} = (a^{\frac{1}{n}})^m = (a^m)^{\frac{1}{n}}$$

$$a^{\frac{m}{n}} = (\sqrt[n]{a})^m = \sqrt[n]{a^m}$$

نکته (خواص توان): اگر m و n اعداد حقیقی و a و b اعداد حقیقی مخالف صفر باشند، آنگاه:

۱) $a^m \cdot a^n = a^{m+n}$

۲) $\frac{a^m}{a^n} = a^{m-n}$

نکته (خواص توان): اگر m و n اعداد حقیقی و a و b اعداد حقیقی مخالف صفر باشند، آنگاه:

۱) $a^m \cdot b^m = (ab)^m$

۲) $\frac{a^m}{b^m} = \left(\frac{a}{b}\right)^m$

نکته (خواص توان): اگر m و n اعداد حقیقی و a و b اعداد حقیقی مخالف صفر باشند، آنگاه:

۱) $(a^m)^n = a^{mn}$

۲) $a^{-n} = \frac{1}{a^n}$

طبق نکات، عبارت فرض سؤال را ساده می‌کنیم:

$$\frac{x^5 \times \sqrt[6]{5^3} \times \sqrt[3]{15^9}}{\sqrt[4]{5^6} \times \left(\frac{5}{3}\right)^{-2}} = 215 \Rightarrow \frac{x^5 \times 5^{\frac{3}{2}} \times 5^{\frac{9}{3}}}{5^{\frac{6}{4}} \times \left(\frac{5}{3}\right)^{-2}} = 215 \Rightarrow \frac{x^5 \times 5^{\frac{3}{2}} \times 5^3 \times 3^2}{5^{\frac{3}{2}} \times 5^2 \times 3^{-2}} = 3^5 \times 5^5$$

$$\Rightarrow x^5 \times 5^{\frac{3}{2} + 3 - \frac{3}{2} - 2} \times 3^{2 - (-2)} = 3^5 \times 5^5 \Rightarrow x^5 \times 5^1 \times 3^4 = 3^5 \times 5^5 \Rightarrow x^5 \times 5 = 3 \times 5^5 \Rightarrow x = 3$$

ادبیات افتصاصی

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۷)

۲۱- پاسخ: گزینه ۳

گزینه ۱: بیشتر شدن لغات عربی - حذف فعل (۲ مورد)

گزینه ۲: بیشتر شدن لغات عربی - استشهداد به اصطلاحات عربی (۲ مورد)

گزینه ۳: بیشتر شدن لغات عربی - استشهداد به احادیث و آیات - حذف فعل (۳ مورد)

گزینه ۴: بیشتر شدن لغات عربی (۱ مورد)

▲ مشخصات سؤال: ساده * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۷)

۲۲- پاسخ: گزینه ۴

حکومت صفوی نسبت به شعر ستایشی، درباری و عاشقانه زمینی بی توجه بود.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱)

۲۳- پاسخ: گزینه ۱

واژگان کهن یا کاربردها در سایر ابیات:

گزینه ۲: فعل «مرده کرد»

گزینه ۳: استفاده از «را» به معنای «برای» در مصراع دوم.

گزینه ۴: استفاده از فعل «گسستن» در معنای «جدا شدن»

▲ مشخصات سؤال: ساده * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱)

۲۴- پاسخ: گزینه ۲

■ نجم‌الدین رازی: از عارفان قرن هفتم که در بیان سلوک دین و تربیت نفس اثری عارفانه به نثری شیوا دارد.

■ خواجه رشیدالدین: یکی از چهره‌های علمی و سیاسی عصر ایلخانان که مهم‌ترین کتاب خود را به نثری عالمانه و پخته نوشته است.

■ سلمان ساوجی: از سرایندگان قرن هشتم که مثنوی معروف خود را به شیوه داستان‌های نظامی سروده است.

■ عبید زاکانی: از شاعران خوش ذوق و هم‌عصر با خواجهی کرمانی که ناملایمات روزگار خود را برنمی‌تافت و تزویر و ریاکاری حاکمان را به تصویر می‌کشید.

۲۵- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۰)

وقتی سؤال درباره ویژگی‌های ادبی سبک شعر است، احتمالاً درباره «سبک هندی» است، زیرا در این سبک ویژگی‌های ادبی شعر خاص و قابل تشخیص می‌شود.

بیت «ب»: «از من مجنون بپرس» ردیف طولانی است.

بیت «د»: اسلوب معادله دارد. مصراع دوم مثالی برای فهم مصراع اول است.

بیت «ه»: حسن تعلیل دارد (دلیل اینکه آسیاب دارای یک میله است، این است که آن انگشتی است بر دهان او از روی خجالت. زیرا جست‌وجو برای روزی باعث شرمندگی است).

۲۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۳ (جامع)

■ شاعران دوره بیداری (قرن دوازدهم و سیزدهم) تخیلات سرایندگان پیشین را در نظر داشتند.

■ در دوره معاصر (قرن چهاردهم) تجدد و نوگرایی که در ابعاد مختلف زندگی ایرانیان جای گرفته بود در شعر و نثر نیز وارد شد.

■ در دوره معاصر (قرن چهاردهم) اندیشه‌های باستان‌گرا و گاهی شعرهای ترجمه‌ای مورد توجه قرار گرفت.

■ در دوره بیداری (قرن دوازدهم و سیزدهم) قید و بندهای نثر مصنوع و فنی کنار گذاشته شد.

۲۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۲ (درس‌های ۷ و ۱۰)

■ همراهی حکومت صفوی با آموزه‌های سنتی عرفانی نادرست است / حکومت صفوی با آموزه‌های سنتی عرفانی در تضاد بود.

■ تبدیل موضوعات و تمثیلات کهن به مضامین تازه (درست)

■ از بین رفتن مدیحه‌سرایان درباری (درست)

■ رواج تاریخ‌نویسی به اسلوب ساده برای قرن هشتم است.

■ بازنویسی کتب ساده به نثر فنی برای قرن ششم است.

■ پیدایش مکتب وقوع مربوط به قرن دهم است.

۲۸- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۳ (درس‌های ۶ و ۷)

قطعه شعر مورد نظر، سروده قیصر امین‌پور است که در درس ۶ دوازدهم برای مثال مبحث متناقض‌نما ذکر شده است.

توضیحات گزینه ۱ نیز مربوط به قیصر امین‌پور است.

۲۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۶)

گزینه ۱: «ابر» مجاز از آسمان

گزینه ۲: «زمین» مجاز از مردم زمین

گزینه ۳: «زمین و زمان» مجاز از مردم زمین و زمان / (سنگ تا ستاره و زهره تا زمین: مجاز از همه عالم)

۳۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۳)

گزینه ۱: کمند زلف - زلف به چوگان - زلف به مشک - گوی دل (تشبیه)

گزینه ۲: چهره غرق عرق مانند سیب سرخ در گلاب (تشبیه)

گزینه ۳: آتش رخسار - رخسار مثل گلنار - من چو نیلوفر (تشبیه)

گزینه ۴: مهر رخ - رخ چون ماه - مهر در دل ابن یمین مانند گنج آباد در ویرانه (تشبیه)

۳۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۹)

گزینه ۱: خازن چین استعاره مصرحه از صبح / درج گوهرین استعاره از آسمان شب / قفل زرین استعاره از خورشید (درست)

گزینه ۲: استعاره مکنیه در این گزینه سلیقه‌ای است. ما با توجه به گزینه ۳ که مشخصاً غلط است، می‌توانیم بفهمیم که طراح «باد» را تشخیص و استعاره مکنیه حساب کرده است و آن را ۲ بار حساب کرده است. یک بار در مصراع اول که بوی یار را آورده (می‌تواند تشخیص نباشد، چون واقعاً باد همراه خود بوی می‌آورد) و یک بار در مصراع دوم که شاعر دل خود را به باد داده است (این هم بدون تشخیص می‌تواند توجیه شود).

گزینه ۳: مصراع اول استعاره مصرحه ندارد / مصراع دوم: لعل استعاره مصرحه از لب - گهر استعاره مصرحه از دندان - لؤلؤی تر استعاره مصرحه از سخن (۳ تا و نادرست)

گزینه ۴: گل استعاره مصرحه از رخ - نرگس استعاره مصرحه از چشم - گلان استعاره مصرحه از گونه‌ها (درست)

۳۲- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۳ (جامع)

حسن آمیزی: بوی شنید / حسن تعلیل: دلیل آواز عندلیب این است که بوی یار را از گل شنیده است. / استعاره مکنیه: عندلیب تشخیص دارد. / مجاز: آواز مجاز از صدا یا حنجره / جناس: بو - او / ایهام: بو (آرزو - رایحه): ۱ - بلبل آرزوی تو را از زبان گل شنید ۲ - بلبل رایحه تو را از گل استشمام کرد.

با این اوصاف گزینه‌های ۳ و ۴ هر دو درست هستند، اما طراح کنکور گزینه ۴ را انتخاب کرده است و احتمالاً حسن تعلیل را در نظر نگرفته است. مجموعاً گزینه ۳ آرایه‌های مهم‌تری دارد و انتخاب دقیق‌تری است.

در بیت صورت سؤال، استعاره مصرحه، کنایه و ایهام تناسب وجود ندارد.

۳۳- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * علوم و فنون ادبی ۲ (جامع)

گزینه ۱: موازنه دارد- کاکل مجاز از مو- سنبل استعاره از مو- کاکل به سلسله و سنبل به غایله تشبیه شده است- سلسله بر گردن بودن کنایه از گرفتار بودن و غایله در دامن داشتن کنایه از عطر آگین شدن است.
گزینه ۲: موازنه ندارد.
گزینه ۳: موازنه ندارد.
گزینه ۴: موازنه ندارد.

۳۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۳ (جامع)

گزینه ۱: دو مجاز: «شهر و جهان» مجاز از مردم / واج آرایي در همه ابیات هست در اینجا هم «ب / ی» واج آرایي دارند.
گزینه ۲: «مخالف، نوبت و عشاق» اصطلاحات موسیقی هستند که با هم ایهام تناسب ساخته اند. / ایهام: به نظر ایهام معقول و درستی نیست، اما «قول» در معنای صحبت و در معنای «قول و قرار» قابل بررسی است. در مجموع این گزینه هم نادرست است، اما نادرستی گزینه سوم، واضح تر است.
گزینه ۳: موازنه دارد- چهار تشبیه ندارد: مهوش- پری-رو- گل اندام- اگر دو تشبیه گسترده در دو مصراع هم اضافه کنیم (با اینکه در واقعیت تشبیه نیستند و دارند انسان ها را با هم مقایسه می کنند) ۵ تشبیه می شود.
گزینه ۴: دو تلمیح: داستان حضرت یوسف (ع) و داستان باغ ارم- دو حس آمیزی: شنیدن بو دو بار (یک بار مصراع اول و یک بار مصراع دوم) تکرار شده است.

۳۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ (جامع)

گزینه ۱: جناس و استعاره ندارد.
گزینه ۲: مصراع اول مثالی برای مصراع دوم است (اسلوب) / جناس: تنگ-سنگ / استعاره: دریا تشخیص دارد. / تشبیه: اسلوب معادله ها همگی بر پایه تشبیه هستند، لذا مصراع دوم به مصراع اول تشبیه شده است.
گزینه ۳: اسلوب معادله ندارد.
گزینه ۴: اسلوب معادله ندارد.

۳۶- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ (جامع)

لف و نشر: مورد «ج» دارد. (ابرو و چشم- تیر و کمان)- مورد «ه» دارد. (رخ و زلف- روز و شب)
استعاره: مورد «الف» دارد. (بنفشه، گل سوری و چشمه مصرحه از خط، رخ و لب یار)- مورد «د» ندارد. (حذف ۲ و ۳)
اشتقاق: مورد «ه» ندارد. مورد «الف» ندارد. مورد «د» دارد. (ولی و ولایت) (حذف ۱، ۲ و ۳)
ایهام تناسب: مورد «ب» ندارد. مورد «الف» ندارد. مورد «ج» دارد. (قلب در معنای مرکز سپاه، تناسب دارد با تیروکمان و شکستن) (حذف ۱، ۲ و ۳)

اغراق: مورد «د» ندارد. مورد «ج» دارد. (اغراق در زیبایی یار)- مورد «ب» دارد. (اغراق در لطافت بدن یار) (حذف ۱)

۳۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۱)

قافیه های درونی ابیات به ترتیب بدین شکل هستند:

گزینه ۱: رویت- خویت- کویت (و + یت / قاعده ۱)

گزینه ۲: جاگه- آگه- ناگه (ه / قاعده ۲)

گزینه ۳: مفتون- خون- هامون (ون / قاعده ۲)

گزینه ۴: پیشت- درویش- خویش (یش + یت / قاعده ۲)

۳۸- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۱ و ۲ (درس ۱۱)

گزینه ۱: قافیه درست است (رَد و مُرَد + ه)- وزن «مستفعلن فاعولن» است.

گزینه ۲: قافیه نادرست است (کردم- گردی انتهای نامشترک دارند)- وزن «مستفعلن فاعولن» است.

گزینه ۳: قافیه نادرست است (بهر- بحر شکل نوشتاری حروف قافیه متفاوت است)- وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است.

گزینه ۴: قافیه درست است (یا نه- گدایانه به صورت «یان- گدایان» تلفظ می شوند / ان + ی / قاعده ۲)- وزن «مستفعلن فاعولن»

۳۹- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ (درس ۲)

وزن عروضی صورت سؤال «مستفعلنُ مستفعلنُ مستفعلنُ فع = مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فعل» یا وزن قالب «رباعی» است که اختیارات وزنی به خود گرفته است و مصراع اول به صورت «مستفعلنُ فاعلاتُ مستفعلنُ فع = مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فعل» شده است و مصراع دوم به صورت «مفعولن فاعلاتُ مستفعلنُ فع = مفعولن فاعلن مفاعیلُ فعل» شده است.

گزینه ۱: فاعلن فاعلن فاعلن فع

گزینه ۲: فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

گزینه ۳: مستفعلن مفاعِلُ مستف

گزینه ۴: مستفعلنُ مستفعلنُ مستفعلنُ فع = مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فعل / همان وزن رباعی.

۴۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * علوم و فنون ادبی ۳ (درس ۲)

- گزینه ۱: مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن (همسان یا تک پایه‌ای)
 گزینه ۲: مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل (ناهمسان) = مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن (ناهمسان)
 گزینه ۳: مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن (همسان) = مفعول مفاعیل مفاعیل فاعلن (ناهمسان)
 گزینه ۴: مستفعلن فاعلن مستفعلن فاعلن (همسان دولختی) = مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن (همسان دولختی)

۴۱- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * علوم و فنون ادبی ۳ (درس ۱۱)

الف: فاعلن فاعلن فاعلن فاعلن (مقارب)

ب: مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن (خارج از محدوده کتاب درسی)

ج: مستفعلن مستفعلن مستفعلن فع (رجز)

د: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن (رمل)

ه: مفاعیلن مفاعیلن مفاعی (هزج)

و: مفاعلن مفاعلن مفاعلن مفاعلن (نام آن را در کتاب نداریم)

۴۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ (درس‌های ۵ و ۸)

همه گزینه‌ها در وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» هستند.

گزینه ۱: ابدال دارد (فعل انتهای مصراع) - اختیار زبانی ندارد.

گزینه ۲: فاعلاتن اول مصراع و ابدال (فعلن) دارد - اختیار زبانی ندارد.

گزینه ۳: فاعلاتن اول مصراع و ابدال (فعلن) دارد - اختیار تغییر کمیت مصوت در «آرزوی» دارد. هم مصوت بلند «و» کوتاه شده و هم مصوت کوتاه در «ی» بلند شده است.

گزینه ۴: فاعلاتن اول مصراع و ابدال (فعلن) دارد - اختیار زبانی ندارد.

تقطیع گزینه ۳:

بلند به کوتاه		بلند به بلند		کوتاه به بلند		ابدال	
ر	ز	ی	آ	م	د	نت	می
U	~~U~~	~~U~~	-	U	U	-	می
فَاعِلَاتِنِ	فَاعِلَاتِنِ	فَاعِلَاتِنِ	فَاعِلَاتِنِ	فَاعِلَاتِنِ	فَاعِلَاتِنِ	فَاعِلَاتِنِ	فَاعِلَاتِنِ

۴۵- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۳ (جامع)

گزینه ۱: وزن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن است (رمل مثنی محذوف) - ایهام تناسب ندارد (دقت کنید که «باز» در هر دو مصراع تنها به معنای پرندۀ شکاری استفاده شده است، جناس (کرد- گرد) و استعاره (تشخیص در بیت هست).

گزینه ۲: قالب قطعه است (قافیه در پایان مصراع‌های زوج) که مورد استقبال ابن‌یمین، شاعر عصر سربداران و پروین اعتصامی است.

گزینه ۳: قافیه «رَد» طبق قاعده ۲ است. حذف همزه در «باز آمد- باز آن- بر آرد» و کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند در عبارت «روزی از» رخ داده است.

گزینه ۴: هر چند اگر بررسی محتوایی دقیقی داشته باشیم، صورت سؤال بر محتوای چرخش روزگار و مکافات عمل اشاره دارد، اما هر دو بیت بر این تأکید دارد که آسیب ما به دیگران، به‌سوی ما باز خواهد گشت.

۴۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۲)

«عنان گسسته» به معنای افسار رها کرده است که کنایه از «بدون پروا و سریع» است.

در گزینه ۳ «عنان تاز کن» به معنای «تاختن و سریع رفتن» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: عنان کشیدن کنایه از ایستادن.

گزینه ۲: عنان بازپیچیدن کنایه از بازگشتن.

گزینه ۴: عنان ربودن کنایه از اختیار چیزی را به‌دست گرفتن.

۴۷- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: ساده * علوم و فنون ادبی ۳ (درس ۹)

گزینه ۱: دنیا محل عبرت است و کسی که عبرت نگیرد در خواب پیریشان خواهد بود.

مفهوم سایر ابیات: پادشاهان با آن همه عظمت و بزرگی از بین رفتند و «قدرت ناپایدار» است.

۴۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۲)

مفهوم صورت سؤال: انسان به‌خاطر غفلت چشمش بسته است و عالم را سیاه می‌بیند. باید چشم دلش را باز کند و حقایق را در عالم ببیند.

گزینه ۱: بصیرت و بینایی تو به‌خاطر غفلت خاموش است.

گزینه ۲: لطف و زیبایی و حقایق عالم را افراد بینا می‌بینند، افراد بی‌بصیرت بهره‌ای از گلستان نمی‌برند.

گزینه ۳: ای خدا به من عرفان و چشم بینا و جان آگاه و دل بیدار عطا کن.

گزینه ۴: چشم یار مست است، اما نگاهش هشیار است، در عین اینکه خواب است، اما بیدار است.

۴۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * علوم و فنون ادبی ۳ (جامع)

گزینه ۱: با هر کس باید به قدر عقل او سخن گفت.

گزینه ۲: باید با کودک به اندازه فهم او سخن گفت.

گزینه ۳: من سطح پایین صحبت می‌کنم به اندازه عقل مخاطبان و این کار بدی نیست، زیرا کار پیامبر ﷺ همین بوده است.

گزینه ۴: ظاهر انسان ممکن است، نشان‌دهنده حماقت او باشد.

۵۰- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۶)

الف) معشوق از درد عاشق خبر ندارد.

ب) اگر به دامن خود آتش بزنی، زود گریبان خود را می‌گیری. (نتیجه عمل زشتت را خودت می‌بینی)

ج) در زندگی باید عاشق بود.

د) انسان مسئول اعمال خود است. اگر پارچه حریر باشد، خودش ساخته و اگر خار باشد، خودش کاشته است.

ه) خون ناحق باعث مرگ شمع شده است و نتیجه عملش به خودش بازگشته است.

علوم اجتماعی

۵۱- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱)

پیامدهای کنش افراط در استفاده از فضای مجازی:

■ پیامد ارادی وابسته به اراده کنشگر: ترک یا معتاد شدن به آن / کاهش استفاده از فضای مجازی / پنهان کردن کنش از دیگران

■ پیامد غیرارادی (طبیعی): آسیب و بیماری روانی و جسمی / آسیب زدن به خود

■ پیامد ارادی وابسته به اراده دیگری: مورد نکوهش دیگران قرار گرفتن / فاصله گرفتن دیگران از فرد / توصیه به کاهش استفاده از فضای مجازی

۵۲- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۱)

طی قرن بیستم، متفکران جهان غرب آثار متعددی درباره بحران‌های هویتی این جهان نوشته‌اند و از شکل‌گیری دوران بعد از تجدّد یا پسامدرن سخن گفته‌اند. بسیاری از متفکران، شکل‌گیری دوران پسامدرن را تحول هویت جهان متجدّد می‌دانند و برخی آن را تغییری می‌دانند که درون این جهان اتفاق افتاده و پذیرفته شده است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۶)

۵۳- پاسخ: گزینه ۳

اعضای جهان اجتماعی، حامل و عامل فرهنگ و معانی آن هستند. هرچقدر حاملان و عاملان یک فرهنگ و معانی آن بیشتر باشند (افزایش جمعیت)، آن فرهنگ بسط بیشتری می‌یابد. راه گسترش هر فرهنگ، شناختن (اندیشیدن)، پذیرفتن و عمل کردن به آن است. شناختن و عمل کردن صرفاً از عهده افراد و اعضای جهان اجتماعی برمی‌آید. به همین ترتیب، افزایش جمعیت یک جهان اجتماعی به منزله گسترش فرهنگ و معانی آن است و کاهش جمعیت یک جهان اجتماعی نیز به منزله محدود شدن گستره آن است که می‌تواند زمینه‌ساز بسط و تسلط جهان‌های اجتماعی دیگر باشد. از این رو تأمین جمعیت مناسب برای جهان‌های اجتماعی، مسئله‌ای هویتی است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۳)

۵۴- پاسخ: گزینه ۳

بررسی عبارت‌های نادرست:

- در امپریالیسم فرهنگی، قوم مغلوب، برتری فرهنگی جامعه مسلط را می‌پذیرد.
- در دوران استعمار، تصرفات اروپاییان از ۳۵ درصد کره زمین به ۶۷ درصد رسید.
- اروپاییان در یک دوره پنجاه ساله، پانزده میلیون سرخ‌پوست را نابود کردند.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۸)

۵۵- پاسخ: گزینه ۴

برخورد استعماری غرب، جوامع غیرغربی را از نظر اقتصادی و سیاسی در موضع ضعف قرار داد. این پدیده اغلب نوعی خودباختگی فرهنگی نیز در آن جوامع ایجاد کرد. خودباختگی فرهنگی سبب می‌شود جامعه حالت فعال و خلاق خود را در گزینش عناصر فرهنگی دیگر از دست بدهد و در نتیجه عناصر فرهنگ دیگر را بدون تحقیق و گزینش و به گونه‌ای تقلیدی فرا گیرد. در شرایطی که جوامع غیرغربی مدیریت خود را در گزینش عناصر مناسب فرهنگ غربی از دست می‌دهند، غرب مدیریت انتقال فرهنگ خود را در چارچوب اهداف اقتصادی و سیاسی مورد نظر به دست می‌گیرد.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۲ (درس‌های ۶، ۷، ۸ و ۱۰)

۵۶- پاسخ: گزینه ۱

- قرار دادن جهان تا آستانه جنگ جهانی سوم: بحران موشکی کوبا
- تأسیس رستوران‌های زنجیره‌ای مک‌دونالد در هند: فرایند جهانی شدن
- نسبت دادن تاریخچه حرکت خود به تلاش‌های حضرت سلیمان علیه السلام برای ایجاد جامعه جهانی: فراماسونرها
- مهار نیروی بخار و استقرار نظام کارخانه‌ای: تحولات اواسط قرن هجدهم در انگلستان

▲ مشخصات سؤال: ساده * جامعه‌شناسی ۳ (درس ۲)

۵۷- پاسخ: گزینه ۲

علوم اجتماعی ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را نیز دارند. علوم اجتماعی درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و به آن‌ها کمک می‌کنند که از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح استفاده کنند. از این رو علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیشتری برخوردارند.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۳ (درس ۶)

۵۸- پاسخ: گزینه ۴

جامعه‌شناسی تفسیری، سیاست و قدرت را پدیده‌هایی معنادار و ارزشی می‌داند، اما صرفاً به توصیف ارزش‌های سیاسی مختلف بسنده نمی‌کند و نمی‌تواند برای مقایسه آن‌ها با یکدیگر و تشخیص درست از غلط یا خوب از بد، ملاک و معیاری به دست آورد. علاوه بر این سیاست و قدرت خارج از ذهن مردم و مستقل از ادراک آن‌ها، وجوهی محسوس و واقعی دارد که رویکرد تفسیری به علت تمرکز بر ذهنیت‌ها، توان مطالعه و بررسی آن را نیز ندارد.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۳ (درس ۶)

۵۹- پاسخ: گزینه ۳

- قدرت مفهومی مسئله‌برانگیز و به شکل اجتناب‌ناپذیری ارزشی است. سخن گفتن از قدرت و سیاست به ندرت بی‌طرفانه است. کمتر واژه‌ای نظیر قدرت، با واکنشی بسیار تحسین‌آمیز یا نفرت‌انگیز روبه‌رو می‌شود.
- قدرت وجه عینی و محسوس سیاست و جنبه الزام‌آور آن است، ولی در گذشته قدرت مسئله اول و اصلی سیاست نبوده است.
- همواره باید قدرت‌ها را با رویکردی عالمانه و انتقادی بنگریم تا شرعی، اخلاقی و قانونی بودن آن را دریابیم. در عین حال همواره باید مراقب باشیم از مواجهه بدبینانه و زاهدانه با قدرت نیز خودداری کنیم.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۳ (درس‌های ۹ و ۱۰)

۶۰- پاسخ: گزینه ۲

بررسی همه گزینه‌ها:

گزینه ۱: نادرست؛ ابن‌خلدون در مطالعات خود به روش عقلی توجه چندانی نداشت - نادرست؛ طه عبدالرحمن کسانی چون ابن عربی و غزالی را که در مواجهه با فلسفه یونان به ابداع و نوآوری پرداخته‌اند، مورد تمجید قرار می‌دهد.

گزینه ۲: درست - نادرست؛ ابن عربی و غزالی

گزینه ۳: نادرست؛ مربوط به ابوریحان بیرونی است - درست

گزینه ۴: نادرست؛ رویکرد ابن‌خلدون، انتقادی نیست - نادرست؛ مربوط به ابوریحان بیرونی است.

۶۱- پاسخ: گزینه ۴

- ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۱) و جامعه‌شناسی ۳ (درس‌های ۳ و ۸)
- گاهی تأکید بر تنوع و تکثر هویت‌ها و اصالت بخشیدن به آن به معنای انکار اشتراک و وحدت انسان‌هاست و فرصت گفت‌وگو و معارفه انسان‌ها و فرهنگ‌ها را از بین می‌برد.
- جامعه‌شناسی با شناخت نظم اجتماعی، به انسان‌ها قدرت پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل جامعه را می‌دهد.
- اگر در یک جهان اجتماعی بحران هویت پدید آید، راه برای دگرگونی هویت فرهنگی آن جهان اجتماعی باز می‌شود. در آن صورت تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی فراتر می‌روند و به صورت تحولات فرهنگی درمی‌آیند و جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌شود.

۶۲- پاسخ: گزینه ۲

- ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۲ (درس‌های ۶ و ۱۵) و جامعه‌شناسی ۳ (درس ۸)
- دیگر انقلاب‌ها و جنبش‌های آزادی‌بخش قرن بیستم، مانند جنبش‌ها و انقلاب‌های ۱۹۲۱ مراکش، ۱۹۳۰ لیبی، ۱۹۴۱ لبنان، ۱۹۴۴ سوریه، ۱۹۴۷ پاکستان و ۱۹۴۸ چین، تقلیدی از انقلاب‌های مدرن بودند.
- حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی که در جهت اصلاح دینی پدید آمدند، پروتستان‌تسم نام دارند.
- جنبش‌های سبک زندگی، زنان، آفریقایی - آمریکایی‌ها، آسیایی تبارها، جوانان، اقلیت‌های قومی، مذهبی و جنبش زیست‌محیطی نمونه‌هایی از اعتراض‌ها و مقاومت‌هایی هستند که در ارتباط با سیاست هویت شکل گرفتند.

۶۳- پاسخ: گزینه ۱

- ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۱ (درس‌های ۶ و ۷)، جامعه‌شناسی ۲ (درس‌های ۹ و ۱۵) و جامعه‌شناسی ۳ (درس ۱۰)
- (الف) درست - نادرست؛ انقلاب اسلامی بیرون از قطب‌بندی سیاسی شرق و غرب، یک قطب‌بندی جدید فرهنگی به وجود آورد و خود در کانون قطب فرهنگی جهان اسلام قرار گرفت.

(ب) درست - نادرست؛ برای جهان‌های اجتماعی امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود دارد.

(ج) درست - درست

(د) درست - درست

(ه) درست - درست

۶۴- پاسخ: گزینه ۴

- ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۴)، جامعه‌شناسی ۲ (درس‌های ۷ و ۱۱) و جامعه‌شناسی ۳ (درس ۷)
- ژاپن که از قرن هفدهم و بعد از نفوذ مسیحیت، دروازه‌های خود را به روی کشورهای غربی بسته بود، با تهدید کشورهای اروپایی، مجبور به برقراری روابط تجاری تحت شرایط مورد نظر این کشورها شد.
- در فرهنگ مدرن، انسان بر این گمان است که با تسخیر طبیعت و تصرف آن می‌تواند تمامی مسائل و مشکلات خود را حل کند.
- اقتدار اجتماعی پدیده‌ای نامحسوس (ذهنی) و کلان است.
- برخی جامعه‌شناسان (رویگرد اول = موافقان قشربندی اجتماعی = مدل لیبرالی) معتقدند که نابرابری اجتماعی برای بقای جامعه ضرورت دارد. از نظر آنان نابرابری اجتماعی از تفاوت‌ها یا نابرابری‌های طبیعی ناشی می‌شود.

۶۵- پاسخ: گزینه ۱

- ▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۰) و جامعه‌شناسی ۳ (درس‌های ۹ و ۱۰)
- طه عبدالرحمن در مقدمه کتاب «کنش دینی و نوسازی عقل» اعلام می‌کند که می‌خواهد بنیادی نظری برای بیداری دینی فراهم کند.
- علامه طباطبایی با طرح مسئله اعتباریات، تعریف دقیق‌تری از موضوع علوم اجتماعی ارائه کرده است.
- ابوریحان بیرونی نویسنده کتاب «تحقیق مال‌الهند»، علت وجود کاست‌ها در جامعه هند را باورهای دینی هندوها می‌داند که معتقدند خداوند جهان را این‌گونه طبقه‌بندی شده آفریده است.
- نظریه «جنگ تمدن‌ها» که ساموئل هانتینگتون آن را مطرح کرد، نظریه‌ای بود که عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غیر غربی را توجیه می‌کرد.

روان‌شناسی

۶۶- پاسخ: گزینه ۴

- ▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی (درس ۱)
- بررسی عبارات به ترتیب:
- (الف) نادرست؛ روش‌های ارائه شده در علم تجربی، تنها در حیطه امور مشاهده‌پذیر، قابل اجرا و معتبر هستند و نمی‌توان از آنها در حیطه امور غیرقابل مشاهده با حواس پنجگانه (امور نامحسوس) استفاده کرد.
- (ب) نادرست؛ روش تجربی فقط منجر به آگاهی در حیطه موضوعات قابل مشاهده تجربی می‌شود، نه همه موضوعات.
- (ج) درست؛ اگرچه روش‌های چهارگانه کسب آگاهی و معرفت، ویژگی‌های مخصوص به خود را دارند، اما می‌توانند تکمیل‌کننده جنبه‌های مختلف آگاهی و معرفت باشند.
- (د) درست؛ برای پذیرش پاسخ‌های اولیه ارائه شده به مسئله‌های علمی و تأیید یک فرضیه، باید آنها را براساس اطلاعات و داده‌های تجربی بیازماییم. بنابراین ملاک پذیرش و اعتبار گزاره‌ها، بررسی از طریق مشاهده و تجربه است.
- با توجه به توضیحات موارد «ج» و «د» درست هستند.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی (درس ۲)

۶۷- پاسخ: گزینه ۲

بررسی عبارات به ترتیب:

الف) درست؛ دوقلوهای ناهمسان می‌توانند هم‌جنس یا غیرهمجنس باشند. ضمناً همه افراد ۲۳ کروموزوم از مادر و ۲۳ کروموزوم از پدر به ارث می‌برند، بنابراین دوقلوهای همسان نیز همانند سایر افراد، نیمی از صفات خود را از پدر و نیمی را از مادر به ارث می‌برند.

ب) نادرست؛ از زمان تولد تا نوجوانی (یعنی تا ۲۰ سالگی) رشد جسمانی - حرکتی با سرعت و تغییرات بسیاری همراه است. بنابراین نمی‌توان گفت تا ۱۲ سالگی رشد، یکنواخت و آرام است.

ج) درست؛ همه ما به راحتی به یاد می‌آوریم که در دوره‌ای از رشد به‌طور ناگهانی تغییرات زیادی را تجربه کرده‌ایم. تغییراتی که باعث شد در بسیاری از حیطه‌های جسمی و روانی، مثل توانمندی‌های شناختی، هیجانی و اجتماعی، متفاوت شویم. بنابراین نوجوانان گرچه در به‌کارگیری برخی از توانمندی‌های خود پختگی لازم را نداشته باشند، اما نسبت به تغییرات خود، آگاهی دارند.

د) نادرست؛ روان‌شناسان رشد معتقدند ویژگی‌ها و تغییراتی که در طول دوره زندگی، از دوره جنینی تا دوره سالمندی در افراد رخ می‌دهد، می‌تواند معلول دو دسته عوامل وراثتی و محیطی باشد. در دو سال اول زندگی بخش عمده‌ای از تغییرات شناختی و جسمانی (مانند غلت زدن، راه رفتن، توجه کردن به محیط و...) با گذشت زمان و طبق یک برنامه طبیعی اتفاق می‌افتد، بنابراین بهتر است بگوییم بروز مهارت‌ها در این دوره بیشتر تحت تأثیر رشد و آمادگی زیستی است، نه یادگیری.

با توجه به توضیحات، عبارات «ب» و «د» نادرست است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی (درس ۲)

۶۸- پاسخ: گزینه ۱

ایلیا در دوره نوجوانی (۱۲ تا ۲۰ سالگی) و رادین در دوره کودکی (تولد تا ۱۲ سالگی) قرار دارد. نوجوانان برخلاف کودکان قادر به نظارت، ارزیابی و تغییر جهت تفکر لحظه به لحظه هستند و بر استدلال‌ها، قضاوت‌ها و تصمیم‌هایشان اشراف دارند. از طرف دیگر به دلیل عدم پختگی در به‌کارگیری توانایی‌های شناختی، دچار پیامدهای ناسازگارانه‌ای مثل حساسیت نسبت به انتقاد دیگران، آرمان‌گرایی و عیب‌جویی و... می‌شوند. بنابراین گزینه ۱ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: تحریک‌پذیری هیجانی و بی‌ثباتی در احساسات در اثر تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی دوره نوجوانی به وجود می‌آید. آرمان‌گرایی و عیب‌جویی نیز جزو پیامدهای ناسازگارانه تغییرات شناختی نوجوانی است. بنابراین این عبارت در مورد ایلیای نوجوان صادق است، نه رادین.

گزینه ۳: توجه کردن به شرایط و احتمالات پیش‌بینی نشده، نشان‌دهنده برخورداری از تفکر فرضی است که برای اولین بار در نوجوانی بروز می‌یابد، ولی تفکر فرضی موجب توجه پراکنده نمی‌شود و اساساً توجه نوجوانان گزینشی‌تر از کودکان است و کمتر دچار توجه پراکنده می‌شوند.

گزینه ۴: کودکان اطلاعات را بیشتر به شکل جزء به جزء رمزگردانی می‌کنند و بزرگسالان به شکل خلاصه و کلی. بنابراین رادین نمی‌تواند به راحتی از رمزگردانی خلاصه و کلی استفاده کند.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی (درس ۳)

۶۹- پاسخ: گزینه ۳

همه چیزهایی که احساس می‌کنیم، تفسیر نمی‌شوند. به عبارت دیگر بسیاری از محرک‌های حسی در همان حد تحریک گیرنده‌های حسی باقی‌مانده، در نتیجه وارد فضای ادراکی نمی‌شوند و فقط برخی از محرک‌های احساس شده، ادراک می‌شوند. بنابراین تعداد محرک‌هایی که در یک لحظه تعبیر و تفسیر (ادراک) می‌شوند، از تعداد محرک‌هایی که احساس شده‌اند، کمتر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: ما از بین دریافت‌های حسی فقط برخی از آنها را انتخاب می‌کنیم. انتخاب محرک خاص از بین محرک‌های بی‌شمار پیرامون ما توجه نام دارد. بنابراین تعداد محرک‌هایی که در یک لحظه در محیط حاضر هستند، از تعداد محرک‌هایی که مورد توجه قرار می‌گیرند و انتخاب می‌شوند، بیشتر است.

گزینه ۲: در تکالیف مهم «هشدار کاذب» نسبت به «از دست دادن محرک هدف» بیشتر رخ می‌دهد. پس تعداد محرک‌های هدف که در تکالیف مهم ردیابی نمی‌شوند (از دست دادن محرک هدف)، از تعداد محرک‌های انحرافی که ردیابی می‌شوند (هشدار کاذب) کمتر است.

گزینه ۴: ادراک محرک‌هایی که وجود نداشته‌اند و احساس نشده‌اند، توهم نام دارد که نوعی خطا محسوب می‌شود و یک اتفاق همیشگی و عادی نیست. بنابراین تعداد محرک‌هایی که بدون احساس ادراک می‌شوند، از تعداد محرک‌هایی که با احساس ادراک می‌شوند، بیشتر نیست.

▲ مشخصات سؤال: ساده * روان‌شناسی (درس ۳)

۷۰- پاسخ: گزینه ۲

نتایج مطالعات نشان داد داوطلبانی که حاضر شدند تا آزمایش محرومیت حسی بر روی آنها انجام شود، با وجود قول دریافت پاداش، نتوانستند بیشتر از چند ساعت شرایط محرومیت حسی را تحمل کنند. محرومیت حسی در شرایط عدم تحریک گیرنده‌های حسی توسط محرک‌ها ایجاد می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: شرکت‌کنندگان در شرایطی قرار می‌گیرند که هیچ‌کدام از حواس آن‌ها، به وسیله محرک‌های بیرونی (نه درونی) تحریک نمی‌شود.

گزینه ۳: این‌که فقدان یک حس توسط سایر حواس جبران شود، مفهوم جبران حسی را نشان می‌دهد و به محرومیت حسی ارتباط ندارد. در محرومیت حسی فقدان تحریک همه حواس وجود دارد، نه فقط یک حس.

گزینه ۴: شرکت‌کنندگان با وجود قول دریافت پاداش، نتوانستند بیشتر از چند ساعت (نه چند روز) این شرایط را تحمل کنند.

۷۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی (درس ۴)

منظور از نشانه‌های بیرونی یا حسی این است که بین نشانه و چیزی که می‌خواهیم آن را به یاد بیاوریم، هم‌زمانی یا هم مکانی وجود داشته باشد؛ یعنی با هم در یک زمان ارائه شده باشند یا در کنار یکدیگر قرار گرفته باشند. بنابراین حضور در کلاسی که مطالب را در آنجا یاد گرفته‌ایم، به‌عنوان یک نشانه بیرونی برای به یاد آوردن آن مطالب عمل می‌کند. همچنین جای نشستن هم‌کلاسی‌مان نیز به‌عنوان نشانه بیرونی برای به‌خاطر آوردن نام او عمل می‌کند (عبارات اول و چهارم). ولی بیان تفاوت‌های مفاهیم مختلف و بیان ضرب‌المثل‌هایی بر اساس محتوا، وابسته به نشانه درونی یا معنایی است (عبارات دوم و سوم).

۷۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی (درس ۴)

بررسی عبارات به ترتیب:

■ تأکید بر کاربردی بودن مطالب، فن «بیان اهمیت مطلب» است. مطالب مهم و کاربردی، دوست‌داشتنی هستند. اگر چیزی را دوست نداشته باشیم، به راحتی رمزگردانی نمی‌کنیم. با بیان اهمیت مطالب و کاربردی بودن آن‌ها، ذهنمان پذیرای مطلب جدید می‌شود و رمزگردانی اتفاق می‌افتد. بنابراین این روش تأثیر منفی عوامل عاطفی را کاهش می‌دهد و همچنین از عدم رمزگردانی نیز جلوگیری می‌کند. پس قسمت اول گزینه‌های ۳ و ۴ درست است.

■ امتحان گرفتن از مباحث جلسه قبل باعث می‌شود، اطلاعاتی که به‌خاطر سپرده‌ایم را مرور کنیم و اجازه ندهیم که در اثر گذشت زمان، فراموش شوند. همچنین هرچه بیشتر آزمون دهیم، نشانه‌های بازبایی بیشتری کسب می‌کنیم و در بازبایی موفق‌تر خواهیم بود. پس در قسمت دوم نیز گزینه‌های ۳ و ۴ درست است. (گذشت زمان - عدم نشانه‌های بازبایی)

■ مرور و تکرار مطالبی که در گذشته یاد گرفته‌ایم، باعث تثبیت مطالب می‌شود و اثر گذشت زمان بر فراموشی را کنترل می‌کند. دقت کنید که مرور باید هرچه سریع‌تر و با فاصله کمتری بعد از یادگیری صورت گیرد تا مطالب کمتری فراموش شوند، ولی در هر صورت مرور کردن (حتی بعد از گذشت یک هفته) باز هم می‌تواند اثر گذشت زمان را کاهش دهد.

■ ارائه اطلاعات ساماندهی شده، موجب نظم‌بخشی و دسته‌بندی اطلاعات در ذهن می‌شود و پس از آن هرکدام از دسته‌بندی‌ها به‌عنوان نشانه برای به‌یاد آوردن مطالب مربوط به خودشان عمل می‌کنند. به همین دلیل در حافظه‌ای که منظم است، اطلاعات راحت‌تر پیدا می‌شوند. همچنین استفاده از مثال‌های عینی و متعدد موجب بسط معنایی می‌شود، در نتیجه فرد نشانه‌های بازبایی بیشتری را از نوع درونی و معنایی کسب می‌کند. با این توضیحات قسمت چهارم گزینه ۴ درست‌ترین و مرتبط‌ترین عامل را مطرح کرده است. (عدم نشانه‌های بازبایی)

۷۳- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی (درس ۵)

تفکر شامل استدلال، قضاوت، حل مسئله و تصمیم‌گیری است. تفکر کاملاً آگاهانه است و فردی که مشغول اندیشیدن است، ضمن اینکه از دانش گذشته بهره‌مند می‌شود، به آنچه می‌اندیشد و نیز به روش تفکر خود آگاهی کامل دارد و همچنین در حل مسئله فرد باید موقعیت فعلی (مبدأ) را بشناسد. بنابراین در فرایند یک حل مسئله موفق، فرد نسبت به شرایط و موقعیت فعلی خود و نسبت به آنچه انجام می‌دهد، آگاهی دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: حل مسئله هم می‌تواند مبتنی بر پردازش ادراکی (حسی) و هم مبتنی بر پردازش مفهومی باشد. گزینش مناسب‌ترین راه در تصمیم‌گیری اتفاق می‌افتد، نه حل مسئله. در فرایند حل مسئله فرد راه‌حل مناسب را پیدا می‌کند. پس هر دو قسمت جمله نادرست است.

گزینه ۳: مسائل علوم انسانی به‌دلیل چندعلیتی بودن عمدتاً از نوع خوب تعریف نشده محسوب می‌شوند.

گزینه ۴: مرحله اول حل مسئله، تشخیص مسئله است و باید به یاد داشته باشیم که مشخص کردن بسیاری از مسائل زندگی واقعی چندان آسان نیست. همچنین فرایند حل همه مسائل که در زندگی روزمره با آن‌ها مواجه می‌شویم، لزوماً پیچیده و دشوار نیستند. بنابراین هر دو قسمت جمله نادرست است.

۷۴- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی (درس ۵)

بررسی عبارات به ترتیب:

عبارت «اول»: کسی که به تازگی قصد یادگیری موسیقی دارد، ولی در کلاس پیشرفته ثبت‌نام می‌کند، سطح فعلی خود را به‌درستی نشناخته است و در واقع حل مسئله را از نقطه‌ای آغاز کرده که واقعاً در آنجا قرار ندارد. بنابراین در قسمت اول گزینه‌های ۱ و ۴ درست است. (مشخص بودن موقعیت مبدأ)

عبارت «دوم»: یادگیری و کسب نمرات خوب، هدف و مقصد حل مسئله را نشان می‌دهد، درحالی‌که این دانش‌آموز به‌دنبال چنین چیزی نیست، یعنی این موضوع را به‌عنوان هدف برای خود قرار نداده است. یکی از علت‌های این‌که افراد راه‌حل مسئله را نمی‌دانند، این است که هدف را به صراحت تعریف نکرده‌اند. همین موضوع باعث شده که دانش‌آموز مورد نظر با روش‌های مطالعه هم آشنایی نداشته باشد. با توجه به این توضیحات قسمت دوم در گزینه‌های ۱ و ۳ درست است. (هدفمندی)

عبارت «سوم»: کسی که تصور می‌کند استعداد بالایی دارد و بدون تلاش می‌تواند نمره خوبی کسب کند، در واقع توانمندی‌ها و محدودیت‌های خود را به‌درستی شناسایی نکرده است، بنابراین قسمت سوم در گزینه‌های ۱، ۳ و ۴ درست است. (شناسایی امکانات و توانمندی‌ها)

عبارت «چهارم»: کسی که بدون تلاش و جدیت به خرج دادن، راه‌حل را به‌شکل تصادفی پیدا کرده، در واقع نسبت به فرایند و جریان حل مسئله آگاهی نداشته و همین باعث شده که نتواند راه‌حل را توضیح دهد. بنابراین فقط قسمت چهارم گزینه ۱ درست است. (تحت کنترل بودن حل مسئله)

۷۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی (درس ۶)

تصمیم‌گیری یعنی ارزیابی گزینه‌های مختلف (انتخاب‌های مختلف، اولویت‌های مختلف) و انتخاب مناسب‌ترین آن‌ها. با توجه به مراحل تصمیم‌گیری می‌توان گفت فرد در مرحله دوم، تعداد اولویت‌هایی که پیش‌رو دارد را شناسایی کرده و پس از آن در مرحله سوم ویژگی‌های هر کدام از اولویت‌ها را مشخص کرده و آن‌ها را با یکدیگر مقایسه می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: تصمیم‌گیری یکی از عالی‌ترین و پیچیده‌ترین فعالیت‌های شناختی است. در تصمیم‌گیری فرد بهترین راه‌حل را از میان راه‌های موجود انتخاب و اجرا می‌کند. بنابراین اجرای بهترین اولویت در تصمیم‌گیری اتفاق می‌افتد، نه در حل مسئله.

گزینه ۲: اعتماد و اطمینان غیرواقعی و نامتناسب نسبت به توانمندی‌ها و امکانات خود، یکی از موانع تصمیم‌گیری است که باعث می‌شود فرد نتواند بهترین راه رسیدن به هدف را از بین راه‌های موجود انتخاب کند. دقت کنید که «دست‌رسی به راه‌حل رسیدن به هدف» که در این گزینه بیان شده، مربوط به فرایند حل مسئله است، نه تصمیم‌گیری؛ زیرا در حل مسئله «فقط یک راه وجود دارد که ما را به هدف می‌رساند».

گزینه ۴: تصمیم‌گیری یک مهارت است که هر فردی می‌تواند این مهارت را در خود ارتقا دهد. بنابراین برخلاف استعداد، یک ویژگی ثابت نیست. دقت کنید که روش‌های ثابت و یکنواخت تصمیم‌گیری افراد، تعریف «سبک‌های تصمیم‌گیری» است و منظور این است که اگر فردی به شکل تقریباً ثابت و در بیشتر موقعیت‌ها از یک روش استفاده کند، آن روش سبک تصمیم‌گیری او محسوب می‌شود. ولی بدین معنا نیست که مهارت تصمیم‌گیری به صورت کلی ثابت و غیرقابل تغییر است.

۷۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: ساده * روان‌شناسی (درس ۶)

در سبک تصمیم‌گیری تکانشی فرد بدون محاسبه باعجله و ناگهانی اقدام می‌کند؛ به عبارت دیگر به مراحل که قبل از اقدام کردن (قبل از مرحله ۵) باید طی شود، بی‌توجه است: مشخص کردن اولویت‌ها، بررسی ویژگی‌های اولویت‌ها و بررسی پیامدهای انتخاب هر اولویت را نادیده می‌گیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: با توجه به افزایش تحریک‌پذیری نوجوانی و بی‌ثباتی در احساسات، سبک تکانشی و سبک احساسی در نوجوانان بیشتر دیده می‌شود، اما سبک اجتنابی در نوجوانان غالب نیست.

گزینه ۳: افرادی که به توانمندی‌ها و امکانات خود اطمینان راسخ و کافی دارند، قاعداً از سبک تصمیم‌گیری وابسته استفاده نمی‌کنند و به دنبال تبعیت کورکورانه از دیگران نیستند.

گزینه ۴: سوگیری تأیید یکی از موانع تصمیم‌گیری درست و منطقی است. بنابراین کسی که از سبک تصمیم‌گیری منطقی استفاده می‌کند، همه اولویت‌ها حتی اولویت‌هایی که با باورهای او سازگار نیستند را هم بررسی می‌کند تا بتواند بهترین انتخاب را برگزیند.

۷۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی (درس ۷)

بررسی موارد به ترتیب:

الف) نادرست: ادراک کنترل و کارایی در برخی موارد با شواهد محیطی؛ یعنی با واقعیت‌های موجود هماهنگی ندارد و فرد دچار ادراک کاذب می‌شود.

ب) درست: فعالیت‌هایی که فرد با انگیزه درونی انجام می‌دهد، مطابق با نیازها و علایق او است و به همین دلیل ماندگاری بیشتری دارد.

ج) درست. هرچند نگرش‌ها پس از شکل‌گیری تابع اصل هماهنگی شناختی هستند و در برابر تغییر مقاومت می‌کنند، ولی همچنان امکان تغییر آن‌ها وجود دارد؛ به خصوص پس از ورود به دوره جوانی و تحصیل در دانشگاه، فرد با باورهای متفاوتی روبه‌رو می‌شود که ممکن است او را دچار ناهماهنگی شناختی کند، در نتیجه برای رفع ناهماهنگی، دست به تغییر نگرش‌های خود می‌زند.

د) نادرست: دشواری تکلیف از عوامل پایدار است، نه ناپایدار. به‌طور کلی نسبت دادن شکست به عوامل پایدار مثل دشواری تکلیف یا نداشتن استعداد، با کاهش دادن انگیزه فرد برای جبران، احتمال تکرار ناکامی در موقعیت‌های بعدی را افزایش می‌دهد. ولی توجه کردن به عوامل ناپایدار که امکان تغییر دارند، انگیزه فرد را برای جبران شکست و جلوگیری از تکرار مجدد ناکامی افزایش می‌دهد.

با توجه به توضیحات داده شده، عبارات «ب» و «ج» درست است.

۷۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی (درس ۷)

بررسی عبارات به ترتیب:

عبارت «اول»: علی در حال بیان علت است پس از اسناد استفاده کرده و اسناد او به یک عامل بیرونی و غیرقابل کنترل است (ترافیک). در عین حال این اسناد یکی از عوامل نگرشی محسوب می‌شود، بنابراین قسمت اول گزینه‌های ۲ و ۳ درست است.

عبارت «دوم»: بازی کردن کودکان به منظور تفریح و خوشگذرانی، نشان دهنده انگیزه درونی آن‌ها است و همچنین به رشد اجتماعی‌شان نیز مربوط است. بنابراین قسمت دوم گزینه‌های ۲ و ۳ درست است.

عبارت «سوم»: جست‌وجوی چرایی رفتار در واقع توجه به عوامل انگیزشی آن رفتار است. دقت کنید که دانش‌آموزان هنوز چیزی را به عنوان علت رفتارشان بیان نکرده‌اند، پس شاهد اسناد نیستیم. (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

عبارت «چهارم»: وقتی افراد مجبور به انتخاب بین دو گزینه مطلوب می‌شوند، پس از انتخاب دچار نوعی ناهماهنگی شناختی می‌شوند که به آن ناهماهنگی بعد از تصمیم گفته می‌شود. در چنین شرایطی افراد مزایای گزینه‌ای که انتخاب کرده‌اند را مورد تأکید قرار می‌دهند تا تردید و ناهماهنگی ذهنی خود را برطرف کنند. دقت کنید که زهر از حالت تعارض گرایش-گرایش عبور کرده و تصمیم‌گیری خود را انجام داده است. (رد گزینه ۱)

▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی (درس ۸)

۷۹- پاسخ: گزینه ۳

منظور از فرایند حذف یا قابل تحمل کردن فشار روانی، همان «مقابله» است. در این فرایند فرد هنگام روبه‌رو شدن با موقعیت ابتدا بر اساس برداشت اولیه خود، آن (موقعیت) را ارزیابی می‌کند و از خود می‌پرسد: آیا خطری مرا تهدید می‌کند؟ اگر پاسخ این سؤال مثبت باشد، فرد کنترل شخصی خود را ارزیابی می‌کند: آیا من می‌توانم کاری برای تغییر موقعیت انجام دهم؟ بنابراین فرد برای مقابله با فشار روانی دو کار را انجام می‌دهد: ۱- ارزیابی خطرناک بودن موقعیت ۲- ارزیابی کنترل شخصی و توانایی خود برای تغییر موقعیت

با این توضیحات گزینه ۳ درست است. فرد با پاسخ مثبت به سؤال اول، تغییرات یا شرایط پیش‌آمده را آسیب‌زا (تهدیدآمیز، خطرناک) تلقی می‌کند و دچار فشار روانی می‌شود. سپس به منظور مقابله با فشار روانی، سؤال دوم را می‌پرسد؛ یعنی امکانات و توانایی‌های خود برای تغییر موقعیت را ارزیابی می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: اولین اقدامی که فرد انجام می‌دهد، ارزیابی موقعیت است، نه ارزیابی توانایی خود برای تغییر موقعیت. همچنین فرد به دنبال حذف یا کنترل تغییرات زندگی به طور کلی نیست.

گزینه ۲: این عبارت دو غلط دارد: اول این که هیچ فردی امکانات و توانمندی‌های نامحدود ندارد. دوم این که همه افراد لزوماً از روش‌های حل مسئله برای مقابله با فشار روانی استفاده نمی‌کنند.

گزینه ۴: فرد به دنبال سازگاری با شرایط جدید خود است، نه شرایط قبلی.

▲ مشخصات سؤال: ساده * روان‌شناسی (درس ۸)

۸۰- پاسخ: گزینه ۴

مجموعه الگوهای رفتاری و شناختی که افراد در زندگی روزمره خود به کار می‌برند، همان سبک زندگی است که هم می‌تواند موجب بروز و گسترش بیماری‌ها شود و هم مانع بیماری. بنابراین در تعیین جایگاه افراد در پیوستار بیماری و سلامت نقش دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: هم عوامل روان‌شناختی و هم عوامل جسمانی می‌توانند باعث حفظ و ارتقای سلامتی یا کاهش سلامتی و ابتلا به بیماری شوند بنابراین چنین تکفیکی درست نیست.

گزینه ۲: افرادی که در سمت راست پیوستار (نه میانه) قرار دارند، از شیوه زندگی سالم برخوردار هستند. با این حال از ایجاد تغییر در الگوهای رفتاری و شناختی و بهبود بخشیدن هر چه بیشتر به آن بی‌نیاز نیستند. زیرا همه افراد نه تنها باید برای حفظ جایگاه خود تلاش کنند، بلکه باید تلاش کنند از جایی که هستند فراتر رفته و به سلامت کامل نزدیک‌تر شوند.

گزینه ۳: برعکس این عبارت درست است، چون در سمت چپ پیوستار، افراد بیمار قرار دارند که هدف روان‌شناسی سلامت در مورد آن‌ها بیشتر درمان است، ولی در سمت راست پیوستار افراد سالم قرار دارند که پیشگیری از ابتلا به بیماری برای آن‌ها اولویت دارد.

عربی اختصاصی

▲ مشخصات سؤال: ساده * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۴)

۸۱- پاسخ: گزینه ۲

إِنَّ: همانا، بی‌گمان (رد گزینه ۱) // هَذِهِ: این (رد گزینه ۱) // أَمَّا: امّا (رد گزینه‌های ۳ و ۴) // أُمَّةٌ وَاحِدَةٌ: امتی یگانه (رد گزینه ۳) // اَعْبُدُونِ [اعبدونی]: مرا پرستید (رد گزینه‌های ۳ و ۴) // «تنها» در گزینه ۴ اضافی است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

۸۲- پاسخ: گزینه ۴

لَا تَحْكُمُوا: داوری نکنید (رد گزینه ۲) // انْقِضَاءُ مَدَّةٍ: گذشت مدتی (رد گزینه ۱) // كَانَتْ قَدْ أُحْدِثَتْ: ایجاد شده باشد (رد گزینه‌های ۱ و ۳) // تَغْيِيرَاتٌ كَثِيرَةٌ: تغییرات زیادی (رد گزینه‌های ۱ و ۲) // فِيمَا قَبْلَ: در گذشته، قبلاً (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۲) و عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۴)

۸۳- پاسخ: گزینه ۱

عندما: هنگامی که (رد گزینه ۲) // تُشَاهِدُنَهَا: آن را می‌بینی (رد گزینه‌های ۲ و ۴) // باعْتِقَادُ الْأَطْبَاءِ: به اعتقاد پزشکان (رد گزینه‌های ۳ و ۴) // تَضَرَّرَ ... ضَرًّا: قطعاً زیان می‌رساند؛ فعل + مفعول مطلق تأکیدی (رد سایر گزینه‌ها) // العیون: چشم‌ها (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

▲ مشخصات سؤال: ساده * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۳) و عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۴)

۸۴- پاسخ: گزینه ۳

عرف: بشناسد؛ فعل شرط (رد گزینه ۱) // الْحَقَائِقُ الَّتِي: حقیقت‌هایی را که (رد گزینه‌های ۱ و ۴) // تَوَجَّدَ: یافت می‌شود (رد گزینه‌های ۱ و ۴) // سَيَقْدِرُ: خواهد توانست (رد گزینه‌های ۱ و ۲) // أَنْ يَقَرَّرَ ... تَقَرَّرًا صَحِيحًا: به درستی تصمیم بگیرد؛ فعل + مفعول مطلق نوعی + صفت (رد سایر گزینه‌ها) // كُلُّ صَعُوبَاتِ حَيَاتِهِ: همه سختی‌های زندگی‌اش (رد سایر گزینه‌ها)

۸۵- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

یُرَاقَبَان ... مُرَاقَبَةً شَدِيدَةً: به شدت مراقبت می‌کنند؛ فعل + مفعول مطلق نوعی + صفت (رد گزینه‌های ۲ و ۳) // حَتَّى لَا تَصِيبَهُمْ: تا به آن‌ها نرسد (رد گزینه‌های ۲ و ۴) // خَسَارَةً: زیانی؛ نکره است (رد گزینه‌های ۲ و ۴) // أَنْ يُجْهَزُوا أَنْفُسَهُمْ: خودشان را آماده کنند؛ فعل + مفعول (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

۸۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۳ (درس‌های ۱ تا ۳)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: مَا أَجْمَلَ: چه زیباست؛ فعل تَعَجَّب است.

گزینه ۲: لَا شَيْءَ صَعْبٌ: هیچ چیز، سخت نیست

گزینه ۴: لَا يُدْرِكُونَهُ إِلَّا مِنْ أَصِيبُوا بِهِ: فقط کسانی که به آن دچار شده باشند، آن را درک می‌کنند! // آن را درک نمی‌کنند، مگر کسانی که به آن دچار شده باشند!

۸۷- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

مَا أَعْجَبَ: چه شگفت‌انگیز است؛ فعل تَعَجَّب است / أَعْمَالُ الْإِنْسَانِ الْحَسَنَةُ: کارهای نیک انسان؛ ترکیب وصفی اضافی است.

ترجمه درست عبارت: «کارهای نیک انسان چه شگفت‌انگیز است، حال آنکه در زمینه‌های صلح‌آمیز به بشریت سود می‌رساند!»

دقت کنید که در گزینه ۴، ترجمه «المیزان» به صورت نکره نادرست است.

۸۸- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۴)

تَبَادُلُ وَازْكَانَ: تَبَادُلُ الْمُفْرَدَات (رد گزینه‌های ۱ و ۳) // غَنَى می‌گرداند: يَجْعَلُهَا غَنِيَّةً (رد گزینه‌های ۱ و ۳) // در اسلوب: فِي الْأُسْلُوبِ: ضمیر ندارد (رد گزینه ۲)

۸۹- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: ساده * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۱)

ترجمه عبارت: «به کسی که در زمین است، رحم کن تا آنکه در آسمان است، به تو رحم کند!»

عبارت صورت سؤال به این مفهوم اشاره دارد که «هر کار نیکی که انجام دهی، خدا آن را به تو باز می‌گرداند» و این مفهوم، تنها در گزینه ۲ آمده است.

■ ترجمه متن:

«جلال‌الدین بلخی معروف به مولوی، بسیار از شعرها را به فارسی نوشت [سرود] که به زبان‌های دیگری ترجمه شده و با انتشار گسترده‌ای در جهان اسلام، به‌ویژه نزد مسلمانان در ترکیه و فرانسه روبه‌رو شده است و او شعرهایی ملمع نیز دارد! به اصل و نسب فارسی باز می‌گردد؛ زیرا در شهر بلخ متولد شد، ولی با پدرش برای زندگی در بغداد برای مدت کوتاهی رفت، هنگامی که به چهار سالگی از عمرش رسید! سپس پدرش را در سفر به کشورهای زیادی همراهی کرد تا در شهر قونیّه ساکن شدند، درحالی‌که نوزده سالش بود! با ورود مغول‌ها، خانواده‌اش برخلاف میلشان به سمت نیشابور خارج شدند [رفتند]؛ پس در آنجا با فریدالدین عطار آشنا شد که به او دیوان شعری‌اش به نام «اسرارنامه» را هدیه داد که بر نبوغش اثر گذاشته، او را در شعر و تصوف وارد کرد! او دیوان شعری دارد که دیوان بزرگ نامیده می‌شود که آن را هنگامی که شمس‌الدین تبریزی را از دست داد و بر [فقدان] او غمگین بود، سروده است!»

۹۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

ترجمه گزینه‌ها:

گزینه ۱: عمرش به دو مرحله تقسیم می‌شود: پیش از دیدار با تبریزی و بعدش!

گزینه ۲: با عطار نیشابوری در جوانی‌اش آشنا شد!

گزینه ۳: با پدرش به بسیاری از کشورها سفر می‌کرد!

گزینه ۴: مدتی از عمرش را در عراق گذرانده است!

۹۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

ترجمه گزینه‌ها:

گزینه ۱: همانا مولوی در سرزمین فارس متولد شد، پس از شاعران ایرانی به شمار می‌رود!

گزینه ۲: مولوی شعرهای مختلف و بیت‌هایی در دو زبان فارسی و عربی دارد!

گزینه ۳: مولوی به سفر به سرزمین خراسان هنگام حمله مغول مجبور شد!

گزینه ۴: همانا شعرهای فارسی مولوی را مخاطب در کشورهای دیگر همگی‌شان را می‌فهمد!

۹۲- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)
 ترجمه گزینه‌ها:

- گزینه ۱: مولوی با پدرش به بسیاری از کشورها خلال سال‌های اوّل بعد از ولادتش سفر می‌کرد!
 گزینه ۲: مولوی دیوان بزرگی به نام «اسرارنامه» برای بیان اندوهش بر از دست دادن تیریزی سرود!
 گزینه ۳: آشنایی با فریدالدین عطار بر مولوی اثر گذاشت که شعرهایی صوفیانه بسراید!
 گزینه ۴: مولوی شعرهایش را به زبان‌های مختلفی سرود که با انتشار گسترده‌ای روبه‌رو شد!
 * کلید اولیه سازمان سنجش به اشتباه گزینه ۳ بوده است.

۹۳- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: ساده * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)
 «انتشاراً» مصدر باب «افتعال» است، نه باب «انفعال».
 دقت کنید که سه حرف اصلی آن، «ن ش ر» می‌باشد.

۹۴- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)
 «نُقِلْتُ» فعل ماضی مجهول است، پس «فاعل» نداشته و «نایب فاعل» دارد.

۹۵- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (درس‌های ۳ و ۴)
 «المَزْرَعُ» جمع «المَزْرَعَة» اسم مکان است؛ اما در این عبارت، «المَزْرَع» درست می‌باشد. همچنین «المَزْرَعَة» نادرست و شکل درست آن، «المَزْرَعَة» می‌باشد.

۹۶- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۱)
 در این گزینه، «وزنها أكثر منها» جمله وصفیه برای اسم نکره «شَیْئاً» می‌باشد و ضمیر در «وزنها» به آن برمی‌گردد؛ پس باید به صورت «وزنه» بیاید.

ترجمه عبارت: «مورچه، آفریده کوچکی است که وزنش اندک است، ولی او چیزی را حمل می‌کند که وزنش پنجاه بار بیشتر از اوست!»

۹۷- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۱)
 تنها در گزینه ۳، فقط اسم تفضیل آمده است.
 بررسی گزینه‌ها:

- گزینه ۱: در این گزینه، «الخیر» به معنای «خوبی»، اسم تفضیل نیست.
 گزینه ۲: «الطَّائِر» اسم فاعل از ثلاثی مجرّد است. / «خیر» اسم تفضیل است.
 گزینه ۳: «خَیْر» اسم تفضیل است. / دقت کنید که «المُسَابَقَة» مصدر باب «مفاعلة» است.
 گزینه ۴: «الخیر» به معنای «خوبی»، اسم تفضیل نیست. / «صَادِقِینَ» اسم فاعل از ثلاثی مجرّد است.

۹۸- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۳)
 بررسی گزینه‌ها:

- گزینه ۱: «فَرَحَ» فعل متعدّد و «المستمعین» مفعول آن است.
 گزینه ۲: «إِطَاعَ» و «اجتمعوا» فعل‌هایی لازم‌اند که مفعول ندارند. ترجمه: «مردم بر حضور شاعر در سالن آگاهی یافتند و آنجا جمع شدند!»
 گزینه ۳: «قَرَأَ» فعل متعدّد و «أشعار» مفعول آن است. / «سَكَنُوا» فعل لازم است که مفعول ندارد.
 گزینه ۴: «يَتَحَدَّثُونَ» فعل لازم است که مفعول ندارد. / «يُشْجَعُونَ» فعل متعدّد و «بعض» مفعول آن است.

۹۹- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)
 بررسی گزینه‌ها:

- گزینه ۱: ۵ کلمه؛ «نا» در «یَعْلَمُنا» مفعول و منصوب / «نا» در «أُنْنا» اسم حرف مشبّه و منصوب / «أَنْ نَعِيشَ» فعل دارای حرف «أَنْ» و منصوب / «عِشاً» مفعول مطلق نوعی و منصوب / «أَفْضَلَ» صفت «عِشاً» و منصوب به تبعیت
 گزینه ۲: ۳ کلمه؛ «صَبْرًا» مفعول مطلق نوعی و منصوب / «كثیرًا» صفت «صَبْرًا» و منصوب به تبعیت / «أَنْ یَحْصَلَ» فعل دارای حرف «أَنْ» و منصوب
 گزینه ۳: ۲ کلمه؛ «أَنْ یَحْاوَلَ» فعل دارای حرف «أَنْ» و منصوب / «مُطْمَئِنًّا» حال مفرد و منصوب
 گزینه ۴: ۲ کلمه؛ «الإنسان» اسم حرف مشبّه و منصوب / «ه» در «تَضَرَّه» مفعول و منصوب

۱۰۰- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۴)
 در گزینه ۴، «انتشاراً» مفعول مطلق نوعی و «واسعاً» صفت آن است.
 بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱: «كثیرًا» مفعول مطلق تأکیدی است.
 گزینه ۲: در این گزینه هیچ مصدری که بتواند مفعول مطلق باشد، وجود ندارد.
 گزینه ۳: «مَشَاهِدَ» جمع «مَشْهَد»، اسم مکان است و مصدر نمی‌باشد.

تاریخ

۱۰۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۱ (درس ۴)

رابطه علت و معلولی، ترتیب توالی به صورت زیر است:

۱) کشاورزی - یکجانشینی و پیدایش روستاها (۲) مازاد تولید - تخصصی شدن کارها (۳) تولید مازاد بر نیاز - دادوستد بررسی سایر گزینه‌ها:

در نتیجه تولید مازاد بر نیاز، دادوستد میان روستاهای دور و نزدیک به تدریج آغاز شد. رونق دادوستد، زمینه آشنایی مردم مناطق مختلف را با آداب و رسوم، مهارت‌ها و اندیشه‌های یکدیگر فراهم آورد. (رد گزینه‌های ۱ و ۲)
به دلیل تولید اضافه بر نیاز، عده‌ای به فعالیت دیگری غیر از تولید خوراک مانند ابزارسازی، سفالگری و پارچه‌بافی روی آوردند و در تولید این محصولات مهارت و تخصص یافتند. (رد گزینه ۳)

۱۰۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۱ (درس ۵)

بررسی سایر گزینه‌ها:

مردوک: خدای بزرگ بابل است. سطرهایی از منشور کورش، به این مطلب اشاره دارد که او وقتی بابل را بدون خونریزی و غارت فتح کرد، به نیایش و ستایش مردوک، خدای بزرگ بابلیان پرداخت. (رد گزینه ۱)
ژئوس: خدای آسمان و آذرخش؛ یونانیان به خدایان متعددی اعتقاد داشتند. مهم‌ترین این خدایان، دوازده خدایی بودند که در کوه المپ جای داشتند و در رأس آنان، «ژئوس» بود. آتنا، خدایانوی خرد، محافظ شهر آتن به شمار می‌رفت. (رد گزینه ۲)
اهورهمزدا: اقوام آریایی مهاجر به ایران همچون آریایی‌های هند، خدایان متعددی را می‌پرستیدند و آنها را بَغ (خدا/ خدایگان) آهوره (سرور) و امرتا (بی‌مرگ) می‌خواندند. (رد گزینه ۴)

۱۰۳- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۱ (درس‌های ۷، ۹ و ۱۰)

پنج ستون از سنگ‌نوشته بیستون که در حقیقت گزارشی تاریخی محسوب می‌شود، به شرح وقایع دوران آغازین فرمانروایی داریوش بزرگ و سرکوب شورش‌های نواحی گوناگون اختصاص دارد. سنگ‌نوشته شاپور یکم در کعبه زرتشت در نقش رستم؛ شرح جنگ‌های این پادشاه با رومیان را بازگو می‌کند.

۱۰۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۱ (درس ۱۲)

در دوره ساسانیان، سدها و آب‌بندهای متعددی بر رودها به خصوص رودهای دجله، فرات و کارون، بسته و آبراهه‌های متعددی با هدف آبیاری زمین‌های کشاورزی ایجاد شد. در آن دوره، کشاورزی به خصوص در زمین‌های حاصلخیز بین‌النهرین (آسورستان /سواد)، خوزستان و سیستان توسعه زیادی پیدا کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

زنجیره‌ای از شهرها با کارکرد دفاعی در مرزهای جنوب غربی ساخته شد. (رد گزینه ۱)
در دوره ساسانی، تشکیلات قضایی گسترش یافت و نقش روحانیان زرتشتی (و نه دبیران) در امور قضایی بیشتر از گذشته شد. (رد گزینه ۳)
در دوران فرمانروایی ساسانیان، تجارت در مسیرهای زمینی و دریایی گسترش چشمگیری پیدا کرد و بازرگانان ایرانی در مناطق وسیعی از جهان آن روزگار، از چین تا شرق آفریقا و مرکز اروپا، مشغول دادوستد بودند. سکه‌های نقره ساسانی در بیشتر این مناطق رایج و معتبر بود. (رد گزینه ۴)

۱۰۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۱ (درس ۷) و تاریخ ۲ (درس ۲)

بیهقی و ابن اسفندیار، عدم مطابقت یک روایت تاریخی با عقل را دلیلی بر بطلان و نادرستی آن می‌دانستند.

محتوای خدای‌نامه‌ها، آمیخته با افسانه و قصه‌های کهن بوده و مطالب راجع به دوره ساسانی در آنها با واقعیات تاریخی انطباق دارد. در قرون نخستین هجری، مورخان مسلمان ایرانی، مانند طبری و دینوری، با استفاده از ترجمه‌های عربی از خدای‌نامه‌ها، تاریخ ایران باستان را نگاشتند. بررسی سایر موارد:

از مشهورترین چهره‌های تاریخ‌نگاری روایی، مورخ و مفسر مشهور، محمدبن جریر طبری است. او برای تألیف کتاب خود اخبار فراوانی را جمع‌آوری کرد که در قالب سال‌شماری است. (رد مورد «الف»)

سرودن منظومه‌های حماسی و تاریخی که در ایران پیشینه دیرینه‌ای داشت، در دوره مغولان رواج و رونق بسیاری یافت. (رد مورد «ب»)

۱۰۶- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۲ (درس ۵)

خلفای اموی، بیت‌المال مسلمانان را همچون خزانه شخصی می‌دانستند و در توزیع درآمدهای عمومی، بیشتر منافع شخصی، خاندانی، قبیله‌ای و قومی خود را در نظر داشتند. برای مثال، امویان شیوه توزیع مساوی عطا یا میان مسلمانان را که علی علیه السلام بنا نهاده بود، تغییر دادند و سهم به مراتب کمتری برای مسلمانان غیرعرب (موالی) در نظر گرفتند.

سال ۱۱ تا ۱۳ ه. ق.: خلافت ابوبکر	سال ۱۳ تا ۲۳ ه. ق.: خلافت عمر بن خطاب
سال ۲۳ تا ۳۵ ه. ق.: خلافت عثمان بن عفان	سال ۳۵ تا ۴۰ ه. ق.: خلافت امام علی علیه السلام
سال ۴۱ تا ۱۳۲ ه. ق.: خلافت بنی‌امیه	

۱۰۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۲ (درس‌های ۹ و ۱۰)

ابوالعباس لوکری و خیام نیشابوری: ریاضیات و نجوم

سید اسماعیل جرجانی: پزشکی

ابوریحان محمدبن احمد بیرونی: ریاضیات، نجوم، گاه‌شماری، جغرافیا، هندشناسی

محمد زکریای رازی: پزشک، شیمیدان و فیلسوف ایرانی

بررسی سایر موارد:

(ب) دینوری (تاریخ‌نگار در سبک ترکیبی)، حسن بیگ روملو (تاریخ‌نگار، صاحب کتاب احسن التواریخ)، ابوالعباس لوکری (ریاضیدان و منجم)

(ج) امام فخر رازی (فیلسوف و متکلم)، میرداماد (فیلسوف)، محمدباقر مجلسی (فقیه و محدث)

۱۰۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۲ (درس ۷)

بروز اختلافات دینی در میان مسلمانان و شکل‌گیری فرقه‌ها و مذاهب مختلف اسلامی نیز به گسترش علم کلام کمک کرد. (مورد «ج»)
حضور پیروان ادیان دیگر از جمله یهودیان، مسیحیان و زرتشتیان در کنار مسلمانان، موجب شد که پیروان اسلام برای دفاع از باورهای دینی خود در برابر عقاید غیراسلامی، به علوم عقلی و به خصوص علم کلام توجه نشان دهند. (مورد «د»)
بررسی سایر موارد:

آموزه‌های قرآن و احادیث پیامبر ﷺ انگیزه فراوانی در مسلمانان برای جست‌وجوی دانش و علم‌آموزی ایجاد کرد. (رد مورد «الف»)
خروج مسلمانان از شبه‌جزیره عربستان و فتح سرزمین‌هایی مانند ایران، شام و مصر که از پیشینه تمدنی کهن و مراکز علمی و آموزشی گوناگونی برخوردار بودند، زمینه ارتباط فکری و فرهنگی میان مسلمانان با دیگر فرهنگ‌ها را فراهم آورد. در نتیجه این ارتباط، مسلمانان با علوم و دستاوردهای تمدنی مردمان سرزمین‌های فتح شده آشنا شدند و انگیزه و علاقه فراوانی پیدا کردند که آثار علمی و فرهنگی آنها را به زبان عربی ترجمه کنند. (رد مورد «ب»)

۱۰۹- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۱ (درس ۱۱) و تاریخ ۲ (درس ۱۵)

شارلمانی برای اداره قلمرو خود، نهاد اداری دوران امپراتوری روم موسوم به کومس یا کُنت را احیا کرد. کُنت‌ها به‌عنوان نماینده پادشاه، مناطق مختلف امپراتوری فرانک‌ها را اداره می‌کردند. وی همچنین مأموران ویژه‌ای را برای نظارت دقیق بر عملکرد کُنت‌ها برگزید که مستقیماً به پادشاه گزارش می‌دادند. یعنی همان کاری که در هخامنشیان تحت عنوان چشم و گوش شاه انجام می‌گرفت.
در دوران هخامنشیان در عصر ایران باستان نیز، مسئولیت بازرسی و نظارت دقیق و کامل بر عملکرد مقام‌ها و مأموران دولتی در پایتخت و شهرهای (ساتراپی‌ها) برعهده یکی از خویشاوندان نزدیک شاه یا یکی از درباریان مورد اعتماد و وفادار به او قرار می‌گرفت. مسئول بازرسی و مأموران تحت فرمانش، به‌عنوان «چشم و گوش شاه» معروف بودند.
بررسی سایر موارد:

نظام فئودالی پس از انقراض نظام امپراتوری شارلمانی شکل گرفت. (رد مورد «الف»)

شارلمانی برای اداره قلمرو خود، نهاد اداری دوران امپراتوری روم موسوم به کومس یا کُنت را احیا کرد. (رد مورد «د»)

۱۱۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۳ (درس‌های ۱ و ۳)

یکی از پیشگامان انتقاد به تملق و متکلف‌نویسی، خاوری شیرازی مورخ مشهور زمان فتحعلی‌شاه و نویسنده تاریخ ذوالقرنین است. او به حقیقت‌نویسی و مختصرنویسی علاقه نشان داد و تملق‌گویی را نکوهش کرد.
میرزا محمدجعفر خورموجی، از مورخان عصر ناصری و مؤلف کتاب حقایق‌الخبار ناصری که از منتقدان تملق‌گویی بوده، نخستین کسی است که واقعیت قتل امیرکبیر را بازتاب داده است.
محمدحسن‌خان اعتمادالسلطنه نیز اگرچه تاریخ‌نویسی درباری بود، گام‌های بلندی در حوزه تاریخ‌نویسی عصر قاجار برداشت و سعی کرد آثار خود را تا حدودی از پرده‌پوشی‌ها و مداحی‌های رایج مورخان رسمی دور سازد.
ماجرای نوز بلژیکی و تأسیس مدرسه دوشیزگان: وقوع در زمان مظفرالدین شاه
قتل قائم مقام فراهانی: وقوع در زمان محمدشاه

۱۱۱- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۳ (درس ۴)

به علت جنگ‌های ناپلئون کالاهای صنعتی اروپایی چندان به ایران وارد نمی‌شد اما صنایع دستی ایران مانند منسوجات ابریشمی، شال، مخمل، زری‌باف، ظروف سفالی و لعابدار، منبت‌کاری، قلم‌کاری، خانم‌کاری و انواع اسلحه گرم و سرد، با کیفیت خوب تولید می‌شدند و از لحاظ کیفیت و دوام در وضعیت مطلوبی بودند.
جنگ داخلی آمریکا موجب افزایش تولید و صادرات پنبه از ایران به روسیه شد.

۱۱۲- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۳ (درس ۱۰)

با گسترش قیام، جمشید آموزگار در مرداد ۱۳۵۷ در اصفهان حکومت نظامی برقرار کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

پس از پایان جنگ جهانی دوم، شوروی نمی‌خواست بدون گرفتن امتیاز، نیروهایش را از ایران خارج کند؛ از این رو، احمد قوام (قوام‌السلطنه)

نخست‌وزیر وقت، طی موافقت‌نامه‌ای امتیاز نفت شمال را به شوروی واگذار کرد. (رد گزینه ۱)

حکومت پهلوی (در زمان نخست‌وزیری جمشید آموزگار) برای جلوگیری از ادامه تظاهرات و اعتراضات در روز جمعه ۱۷ شهریور ۱۳۵۷ در

تهران و چند شهر دیگر حکومت نظامی برقرار کرد. (رد گزینه ۲)

اصلاح قانون انتخابات انجمن‌های ایالتی و ولایتی در دستور کار دولت امیراسدالله علم قرار گرفت. (رد گزینه ۳)

۱۱۳- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۳ (درس ۱۱)

حزب توده: به نفع حکومت شوروی در ایران جاسوسی می‌کرد، در سال ۱۳۶۰ ش، قصد کودتا داشت که این توطئه کشف و سران آن دستگیر شدند.

گروه فرقان: مدت کوتاهی پس از پیروزی انقلاب اسلامی، گروهک تروریستی فرقان برخی از شخصیت‌های برجسته انقلابی مانند سپهبد

ولی‌الله قری، رئیس ستاد مشترک ارتش، آیت‌الله استاد مطهری (عضو سرشناس شورای انقلاب و از یاران نزدیک امام خمینی (ره))، دکتر مفتاح،

حاج مهدی عراقی و آیت‌الله قاضی طباطبایی را که از مبارزان سرشناس بودند، به شهادت رساند و به جان حجت الاسلام اکبر هاشمی

رفسنجانی و آیت‌الله ربانی شیرازی نیز که از شخصیت‌های مبارز به‌شمار می‌رفتند، سوءقصد کرد.

سازمان نقاب: در تیر ۱۳۵۹ تعدادی از افسران وابسته به رژیم پهلوی و هوادار شاپور بختیار، موسوم به «سازمان نقاب»، با پشتیبانی سازمان

جاسوسی آمریکا (سیا) و حکومت بعثی عراق کودتایی را طراحی کردند. کودتاچیان قصد داشتند با استفاده از امکانات نظامی پایگاه هوایی

شهید نوژه همدان، محل سکونت حضرت امام و برخی مراکز مهم در پایتخت را بمباران و نظام جمهوری اسلامی ایران را ساقط کنند. این

توطئه اندکی پیش از اجرا کشف و خنثی شد.

سازمان مجاهدین خلق (منافقین): پس از دستگیری اعضای گروه فرقان، سازمان مجاهدین خلق (منافقین) ترور را آغاز کردند و عده زیادی

از مسئولان و شمار کثیری از مردم عادی را در کوچه و بازار به شهادت رساندند. رد پای این فرقه، در اغلب ترورها، تخریب‌ها و تلاش‌ها برای

براندازی نظام اسلامی در سال‌های بعدی نیز دیده می‌شود. آنها با پشتیبانی سازمان‌های اطلاعاتی دشمن، کوشیدند تا برخی اعتراضات

مردمی در سال‌های اخیر را به سوی اغتشاش و آشوب سوق دهند.

جغرافیا

۱۱۴- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافیای ایران (درس ۲)

مراحل پژوهش جغرافیا به ترتیب عبارت اند از:

(۱) طرح سؤال و بیان مسئله

(۲) تدوین فرضیه

(۳) جمع‌آوری اطلاعات

(۴) پردازش اطلاعات

(۵) نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها

هر دو عبارت ۱ و ۲ مربوط به مرحله سوم پژوهش یعنی جمع‌آوری اطلاعات است. بنابراین بعد از تدوین فرضیه انجام می‌شود.

نکته: تأیید یا رد فرضیه در مرحله پنجم یعنی نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادات انجام می‌شود.

۱۱۵- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: ساده * جغرافیای ایران (درس ۴)

گنبد نمکی توده‌ای از نمک به شکل تقریباً گنبدی است که بر اثر عوامل درونی و وزن مخصوص کمتر نمک نسبت به رسوبات اطراف خود بالا

می‌آید.

۱۱۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: ساده * جغرافیای ایران (درس ۵)

در ماه‌های سرد سال، هوای سرد و سنگین‌تر در مجاورت زمین ساکن است و لایه هوای گرمی در بالای آن قرار می‌گیرد. در چنین شرایطی،

حرکت صعودی و جابه‌جایی هوا صورت نمی‌گیرد و موجب افزایش آلودگی هوا در شهرهای بزرگ و نواحی صنعتی می‌شود.

۱۱۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافیای ایران (درس ۱۰)

پراکندگی ایران در این عرض‌های جغرافیایی سبب تنوع آب‌وهوایی در ایران شده است. همچنین اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه در

نواحی مختلف ایران، سبب ایجاد تنوع فراوان در تولیدات باغی شده است. کشور ما برای تولیدات باغی از مزیت‌های زیادی برخوردار است؛

زیرا امکان کشت انواع گوناگون میوه‌های سردسیری، نیمه‌گرمسیری و گرمسیری را دارد. این بخش از کشاورزی، از مهم‌ترین اقلام صادراتی

کشور است که هر ساله ارز فراوانی را وارد کشور می‌کند. گونه‌های بی‌ظیری مانند پسته، انار و خرماي ایرانی در جهان بی‌همتاست.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافیا ۲ (درس ۲)

۱۱۸- پاسخ: گزینه ۴

بررسی عبارات:

الف) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.

ب) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.

ج) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.

د) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.

بنابراین عبارات «الف» و «د» و عبارات «ب» و «ج» با یکدیگر مطابقت دارند.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۲ (درس ۴)

۱۱۹- پاسخ: گزینه ۲

یکی از نکات جالب توجه درباره تلماسه‌ها یا تپه‌های ماسه‌ای، حرکت آن‌هاست. برخی تلماسه‌ها می‌توانند طی یک سال ۱۰ تا ۲۰ متر در جهت وزش باد حرکت کنند. با وزش باد، ماسه‌های دامنه رو به باد به طرف بالا رانده می‌شوند و پس از رسیدن به قله، در دامنه پشتی فرود می‌آیند و همان جا انباشته می‌شوند. این فرایند موجب حرکت مداوم تلماسه می‌شود.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافیا ۲ (درس ۸)

۱۲۰- پاسخ: گزینه ۱

اگر ارزش صادرات یک کشور بیشتر از واردات آن باشد، موازنه تجاری مثبت است و آن کشور می‌تواند از راه سودی که به دست می‌آورد، استانداردهای زندگی و رفاه را در کشور خود بهبود بخشد. اگر ارزش واردات بیشتر از صادرات باشد، موازنه، منفی است که به آن کسری تجاری می‌گویند و برای اقتصاد کشور نامطلوب است. تصویر «الف» بیانگر موازنه تجاری منفی و تصویر «ب» بیانگر موازنه تجاری مثبت است. معمولاً، کشورها برای اینکه تأثیرات منفی تجارت خارجی (صادرات و واردات) را بر صنایع و اقتصاد خود کاهش دهند و به رونق و توسعه اقتصادی دست یابند، کارهایی انجام می‌دهند. برخی از این کارها عبارت‌اند از: وضع تعرفه‌های گمرکی و مالیات بر کالاهای وارداتی، محدود یا ممنوع کردن واردات برخی کالاها در دوره‌های زمانی خاص، تشکیل اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای و ایجاد مناطق آزاد تجاری

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافیا ۲ (درس ۱۱)

۱۲۱- پاسخ: گزینه ۴

کشورها از نظر وسعت با یکدیگر تفاوت دارند. وسعت زیاد به خودی خود امری مطلوب است و از بین دو کشور که شرایط یکسانی دارند، کشوری که سرزمین وسیع‌تری در اختیار دارد، قدرتمندتر است. کشورهای کوچک که کمبود فضا دارند، برای فعالیت‌های خود با مشکل روبه‌رو می‌شوند. همچنین، در کشورهای وسیع در زمان جنگ می‌توان نیروهای نظامی پشتیبان را به بخش دیگری منتقل کرد؛ البته وسعت زیاد اگر با کمبود جمعیت همراه باشد، در امر دفاع مشکلاتی به وجود می‌آورد. کیفیت فضای سرزمین و نوع ناهمواری‌ها نیز در قدرت ملی مؤثر است. سرزمین‌های هموار برای کشاورزی و توسعه شبکه راه‌ها و حمل‌ونقل بسیار مناسب‌اند. نواحی کوهستانی، بیابان‌های وسیع، زمین‌های باتلاقی و کویری برای فعالیت‌های اقتصادی و ارتباطی به هزینه و سرمایه‌گذاری زیادی نیاز دارند و با مشکلات متعدد روبه‌رو می‌شوند. البته نواحی کوهستانی از نظر دفاعی نقش مثبتی دارند. از دیگر عوامل مؤثر در قدرت ملی، شکل کشورهاست. به طور کلی، بهترین شکل برای یک کشور، شکل جمع‌وجور (فشرده) است که در آن پایتخت در مرکز قرار گرفته است. در چنین وضعیتی، در کمترین زمان می‌توان از مرکز یک سرزمین به تمام نقاط آن دسترسی پیدا کرد. قابلیت دفاعی کشور در این شکل زیاد است. در کشورهای طویل و چند تکه، نظارت حکومت بر همه قسمت‌های کشور و همچنین ایجاد خطوط ارتباطی با مشکل مواجه می‌شود.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۳ (درس ۱)

۱۲۲- پاسخ: گزینه ۴

در سده نوزدهم و نیمه اول قرن بیستم در کشورهای توسعه‌یافته و صنعتی اروپا و آمریکای شمالی، به دنبال توسعه صنایع کارخانه‌ای، مهاجرت از روستاها به شهرها رخ داد. البته این مهاجرت تدریجی و طولانی مدت بوده و طی دهه‌ها سال و همگام با تحولات صنعتی شدن صورت گرفته است. در برخی از روستاها شهرنشینان به سرمایه‌گذاری و خرید زمین‌های کشاورزی به منظور ایجاد کشت تجاری اقدام کردند و در نتیجه آن روستانشینی کاهش یافت. برخی از روستاها نیز به علت گسترش شهرها به حومه‌های شهری تبدیل شدند. بعدها با ورود کشورهای آسیایی، آفریقایی و آمریکای لاتین به دوره صنعتی شدن، مهاجرت‌های فزاینده از روستا به شهر در این نواحی نیز به وقوع پیوست؛ اما این مهاجرت‌ها با توسعه صنعتی همگام نبودند.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۳ (درس ۳)

۱۲۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۳ (درس ۵)

۱۲۴- پاسخ: گزینه ۳

معمول‌ترین نوع خشکسالی، خشکسالی آب‌وهوایی است. اگر میزان بارش در یک منطقه از حد میانگین بارندگی سالانه آن منطقه (که براساس یک دوره ۳۰ ساله به دست می‌آید) کمتر باشد، می‌توان گفت که در آن منطقه خشکسالی رخ داده است. به‌ویژه اگر این کم شدن بارش در یکی دو سال بعدی تداوم داشته باشد. خطرات خشکسالی بیش از خشکی است؛ زیرا پوشش گیاهی یا زندگی جانوری هر منطقه با نوع آب و هوای آن، (خشک یا مرطوب) سازگار شده است و وقتی بارش منطقه از میانگین کمتر می‌شود، موجودات زنده نمی‌توانند با شرایط جدید سازگار شوند.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافیا ۳ (درس ۵)

۱۲۵- پاسخ: گزینه ۲

بارش‌هایی که شدت آنها کمتر اما مدت آنها بیشتر است، تأثیر بسیار بیشتری در ناپایداری دارند؛ زیرا بارش‌های شدید به سرعت جاری می‌شوند و کمتر نفوذ پیدا می‌کنند تا موجب لغزش شوند. ذوب تدریجی برف امکان نفوذ بیشتری را فراهم می‌کند و موجب اشباع مواد رسوبی سطح دامنه‌ها و از بین رفتن مقاومت آنها و سرانجام حرکتشان می‌شود.

فلسفه و منطق

۱۲۶- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * منطق (درس ۱)

این سؤال یک سؤال کاربردی و استنباطی است که پاسخ آن به طور مستقیم در کتاب درسی وجود ندارد اما باید براساس مطالب کتاب درسی گزینه‌ها را تحلیل کرد و پاسخ را یافت. می‌دانیم که منطق با آموزش شیوه درست اندیشیدن و معرفی مغالطات، دقت ما را در به کارگیری قواعد اندیشه بالا می‌برد و خطاهای ذهن را کم می‌کند (رد گزینه ۴). بر این اساس به تحلیل گزینه‌ها می‌پردازیم:

گزینه ۱: مبانی تفکر را می‌توانیم همان قواعد تفکر که منطق آن‌ها را کشف و دسته‌بندی می‌کند در نظر بگیریم و بدین ترتیب واضح است که به کارگیری منطق به معنای استفاده از مبانی تفکر است، نه اصلاح آن‌ها.

گزینه ۲: انسجام ساختار اندیشه به چه معناست؟ انسجام یعنی منظم بودن اجزای یک مجموعه به گونه‌ای که همه اجزا در راستای رسیدن به هدف به یکدیگر کمک کنند. بنابراین اندیشه منسجم هم اندیشه‌ای است که با بیشترین دقت به کشف مجهولات می‌پردازد. پس می‌توان گفت که چون به کارگیری منطق، دقت اندیشه را بالا می‌برد و خطا را کم می‌کند، به ساختار اندیشه انسجام می‌بخشد.

گزینه ۳: در درس‌های مربوط به استدلال (درس ۵ تا ۹) از کتاب درسی، بارها دیده‌ایم که منطق برای بیان شیوه درست استدلال، مراحل مختلف آن را معرفی می‌کند و شرایط هر مرحله را توضیح می‌دهد. مثلاً یک استدلال قیاسی اقترانی در مرحله اول باید با دو مقدمه دارای حد وسط تشکیل شود و براساس قانون نتیجه، نتیجه‌ای بدهد. سپس باید شرایط اعتبار آن سنجیده شود؛ بنابراین به کارگیری منطق، مستقیماً به تشخیص مراحل استدلال می‌انجامد.

۱۲۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * منطق (درس ۳)

چند نکته:

۱) هر قضیه حمله از نظر کیفیت، موجه یا سالبه است و در این مورد، فرقی بین قضایای شخصی یا محصوره نیست.

۲) هر مربعی هم مستطیل است و هم لوزی ولی برخی مستطیل‌ها و برخی لوزی‌ها مربع نیستند.

۳) هر اندیشه‌ای یا تعریف است یا استدلال و هر استدلالی یا قیاسی است یا استقرایی.

۴) همه موجودات، غیر از خداوند، از نظر ذاتی ممکن‌الوجود هستند ولی بعضی ممکن‌الوجودها موجود نیستند مثل سیمرغ و دریای جیوه.

پاسخ تشریحی: «هوا» نیز مانند سایر اجسام و مواد، مکان دارد و یک موجود سه‌بعدی است. پس هر هوایی دارای بُعد است ولی بعضی دارای بُعدها (مثل سنگ)، هوا نیستند. پس در قسمت اول گزینه‌ها باید رابطه عموم و خصوص مطلق برقرار باشد. دوزیستان از اقسام مهره‌داران هستند؛ پس هیچ دوزیستی بی‌مهره نیست. پس در قسمت دوم گزینه‌ها باید رابطه تباین داشته باشیم.

حال برای اینکه اشتباه نکنیم، ابتدا قسمت اول همه گزینه‌ها را برای یافتن رابطه عموم و خصوص مطلق بررسی می‌کنیم، سپس سراغ قسمت دوم می‌رویم.

بررسی قسمت اول گزینه‌ها: همگی رابطه عموم و خصوص مطلق دارند، غیر از «پرنده» و «پروازکننده»؛ زیرا بعضی پرندگان پرواز می‌کنند (مثل عقاب) و برخی پرندگان پرواز نمی‌کنند (مثل خروس) و بعضی پروازکنندگان پرنده نیستند (خفاش)؛ بنابراین بین این دو مفهوم رابطه عموم و خصوص من وجه برقرار است (رد گزینه ۲).

بررسی قسمت دوم گزینه‌ها: با توجه به نکته‌های بیان شده، همگی رابطه عموم و خصوص مطلق دارند، غیر از گزینه ۴؛ زیرا هیچ دایره‌ای قطر نیست، بلکه دارای قطر است (تأیید گزینه ۴ و رد سایر گزینه‌ها).

۱۲۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * منطق (درس ۴)

تعریف مفهومی از یک امر عام و یک امر خاص تشکیل می‌شود که امر عام باید عام‌تر از مفهوم مجهول و امر خاص باید مساوی با مفهوم مجهول باشد. طبق فرض سؤال A از عام‌تر است و B مساوی B است. پس تعریف تشکیل شده از A و B تعریف جامع و مانعی از B خواهد بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: ممکن است A عام‌تر از مجموع B و D باشد و در نتیجه مصداقی داشته باشد که نه ویژگی B را داشته باشد و نه ویژگی D را. مثلاً اگر A مثلث باشد و B و D به ترتیب دارای اضلاع برابر و دارای زاویه قائمه باشند، مثلث مختلف‌الاضلاع غیر قائم‌الزاویه، مصداق A هست ولی هیچ‌کدام از ویژگی‌های B یا D را ندارد.

گزینه ۳: از آنجاکه B و D به ترتیب، مفهومی خاص B و D می‌باشند، پس با یکدیگر متباین هستند. با دو مفهوم متباین، نمی‌توان تعریف مفهومی تشکیل داد.

گزینه ۴: اولاً اگر مقصود، تعریف مفهومی باشد باید از دو جزء عام و خاص تشکیل شده باشد، نه یک جزء (طبق مبانی کتاب درسی). ثانیاً گاهی یک مفهوم در حیطه امر عام تعریف، اختصاصی مفهوم مجهول است ولی اگر آن امر عام ذکر نشود، اختصاصی نخواهد بود. مثلاً در تعریف جیوه به فلز مایع (در دمای اتاق)، مقصود از «مایع» در حیطه فلزات است و اختصاص به جیوه دارد. ولی اگر جیوه یا حتی فلز را با «مایع» تعریف کنیم، تعریفمان مانع نیست؛ زیرا «مایع» در حالت کلی شامل آب، شیر، خون و... نیز می‌شود (تذکر: اگر گزینه ۲ را به عنوان پاسخ قطعی نداشتیم، می‌شد با توجیهاتی این گزینه را جواب دانست ولی با وجود گزینه ۲، باید این گزینه را به همین صورتی که بیان شد، رد کنیم).

۱۲۹- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: ساده * منطق (درس ۶)

صورت استاندارد قضایای ذکر شده، چنین است:

الف) هیچ وازر ، بردارنده وزر غیری نبود .
 سور موضوع محمول نسبت

ب) گوهر آدمیان شناخته در دگرگونی‌های روزگار آید (می‌شود).

موضوع محمول نسبت

ج) او بخشنده نعمت بی‌اندازه بود .
 موضوع محمول نسبت

۱۳۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * منطق (درس ۸)

واضح است که موضوع، محمول و کیفیت (نسبت) نتیجه از روی مقدمات تعیین می‌شود ولی کمیت (سور) نتیجه طبق قانون نتیجه‌ای که در متن اصلی کتاب درسی آمده است، قابل تعیین نیست و قانون تعیین کمیت نتیجه تنها در بخش ستاره‌دار آخر درس آمده است (بخش‌های ستاره‌دار از حذفیات کنکور هستند). اما اگر قانون کمیت را به قانون نتیجه اضافه کنیم، با صرف‌نظر از درستی انتاج (معتبر بودن قیاس)، نتیجه از روی مقدمات تعیین می‌شود. درستی انتاج را تنها بعد از بررسی شرایط اعتبار می‌توان پذیرفت. با توجه به اینکه سازمان سنجش در کلید اولیه خود، گزینه ۴ را پاسخ دانسته است، احتمال دارد بخشی از این تست از قسمت ستاره‌دار طراحی شده باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: مقدمات قیاس اقترانی معتبر، می‌توانند شخصیه هم باشند. مثلاً افلاطون انسان است (شخصیه)، انسان فانی است (محصوره)، پس افلاطون فانی است.

گزینه ۲: مثال نقض: قیاس «هیچ ب الف نیست، هر ج ب است، پس هیچ الف ج نیست.» معتبر است در حالی که اگر مقدمات را عکس کنیم، خواهیم داشت «هیچ الف ب نیست، هر ج ب است» که در این صورت چون نتیجه سالبه است علامت ج در نتیجه مثبت است ولی در مقدمه دوم علامت ج منفی است و این قیاس نامعتبر می‌شود.

گزینه ۳: حد وسط همان جزء مشترک بین دو مقدمه است. اگر حد وسط را از مقدمات حذف کنیم، موضوع نتیجه، جزء باقی‌مانده از مقدمه اول و محمول نتیجه، جزء باقی‌مانده از مقدمه دوم خواهد بود؛ بنابراین موضوع و محمول نتیجه بعد از تشخیص حد وسط تشخیص داده می‌شوند، نه اینکه حد وسط را از روی نتیجه تشخیص دهیم! البته مطلب این گزینه مشکل خاصی ندارد ولی چون سازمان سنجش، گزینه ۴ را جواب گرفته است، چنین ردی برای این گزینه پیشنهاد شده است.

۱۳۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * منطق (درس ۹)

تذکر: «الف»، «ب»، «ج» و «د» در صورت سؤال نسبت (عبارت دارای فعل) هستند ولی در گزینه‌ها به عنوان مفهوم استفاده شده‌اند که می‌توان حدس زد که مقصود طراح این بوده که این‌ها، محمول نسبت‌های دو طرف «یا» هستند. یعنی در صورت سؤال باید «X «الف» یا غیر «ج» است» را منفصله مانعة‌الرفع و «X «ب» یا غیر «د» است» را منفصله مانعة‌الجمع بدانیم.

وقتی «الف» بودن و «غیر ج» بودن مانعة‌الرفع است یعنی عدم تحقق هم‌زمان هر دو محال است پس نمی‌توانند رابطه تباین داشته باشند. همچنین اگر گزینه ۱ و ۳ را بخواهیم با «غیر ج» بنویسیم می‌شود، گزینه ۱: هر الف غیر ج است و گزینه ۳: بعضی الف غیر ج است. گزینه ۱ لزوماً قابل نتیجه‌گیری از صورت سؤال نیست، چون حالت تساوی بین «الف» و «غیر ج» را مطرح می‌کند. از طرفی وقتی «ب» و «غیر د» مانعة‌الجمع است یعنی تحقق هم‌زمان این دو به هر نحوی محال است پس رابطه‌شان تباین است، به این ترتیب گزینه ۲ و ۴ هم رد می‌شود، پس گزینه ۳ درست است.

۱۳۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * منطق (درس ۱۰)

این گزینه از بین مغالطات روانی، با مغالطه بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی هماهنگی دارد. البته می‌توان آن را مبتلا به مغالطه ایهام انعکاس نیز دانست که مربوط به مغالطات صوری است. اینکه همه دانش‌آموزان موفق در یک کلاس تابستانی شرکت می‌کنند، باید به‌صورت موجه جزئیه عکس شود تا عکس لازم‌الصدق داشته باشد. یعنی برخی از کسانی که در کلاس ثبت نام می‌کنند، موفق‌اند. اما این مغالطه به دنبال آن است که عکس قضیه را به‌صورت موجه القا کند؛ یعنی هرکس در کلاس ثبت نام کند، موفق می‌شود. این مغالطه ایهام انعکاس است که در تبلیغات کاربرد زیادی دارد.

سایر گزینه‌ها: هر سه از انواع توسل به احساسات هستند (گزینه‌های ۱ و ۴ استفاده از تطمیع هستند و گزینه ۳ استفاده از ترحم است).

۱۳۳- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فلسفه ۱ (درس ۱)

پرسیدن سؤالات بنیادین مقدمه تفکر فلسفی است و کسی که چنین سؤالی می‌پرسد ممکن است اهل تفکر فلسفی باشد ولی کسی که سؤالاتش در مقابل پدیده مهمی مثل پیام نبوت و رسالت الهی، بنیادین نیست، حتماً بی‌بهره از تفکر فلسفی است. بنابراین بین گزینه‌ها باید به دنبال پرسشی باشیم که بیش از بقیه از فضای سؤالات بنیادین و فلسفی دور است. پرسش‌هایی درباره چرایی و چگونگی افعال الهی و امکان بازگشت مردگان و اجساد از بین رفته به حیات، جنبه‌های فلسفی مهمی دارند (رد سایر گزینه‌ها) ولی پرسش از وضعیت سلامت یا هوشیاری فردی که ادعای مهمی مطرح می‌کند، نشانه عدم توجه به پیام سخن اوست و از جنبه‌های بنیادین تهی است.

۱۳۴- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * فلسفه ۱ (درس ۵)

«سقراط جهالت افراد قدرتمند و سفسطه‌گر را به رخشان می‌کشید. از این‌رو او به چهره‌ای بسیار بحث‌برانگیز تبدیل شد. بسیاری از مردم او را دوست می‌داشتند و گروهی نیز از او بیزار بودند». این عبارت دو جنبه جاذبه و دافعه سقراط را دلیل بحث‌برانگیز بودن و بروز نظرات ضد و نقیض درباره او می‌داند. تنها گزینه‌ای که به هر دو جنبه اشاره کرده است، گزینه ۴ است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: فقط یک جنبه دافعه‌دار را مطرح کرده است.

گزینه ۲: فقط یک جنبه جاذبه‌دار را مطرح کرده است.

گزینه ۳: اشاره صریحی به آشکارسازی جهالت قدرتمندان نکرده است؛ بنابراین نسبت به گزینه ۴ مناسب کمتری دارد.

۱۳۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * فلسفه ۱ (درس ۷)

شناسایی حالات درونی نفس، حاصل تأمل عقلانی و استفاده از قوانین عقل محض، در خصوص یافت حالات درونی مانند افسردگی و... است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: درباره شناخت‌های شهودی غیروحیانی، درست است که تعالی بخشیدن به نفس و تهذیب آن الزامی است. اما درباره شهود وحیانی چنین فرایندی لازم نیست؛ زیرا وحی را خداوند بر قلب پیامبر نازل می‌کند، نه اینکه خود پیامبر با قدرت نفسانی به آن برسد.

گزینه ۲: حتی اگر درک پدیده‌های درونی را شهودی بدانیم (که چندان با تعریف کتاب درسی از شناخت شهودی تطبیق ندارد)، قطعاً درک اثر آنان بر رفتار را نمی‌توان شهودی دانست؛ زیرا شناسایی علل یا آثار حالات درونی نیازمند تحلیل عقلی است.

گزینه ۴: یافته‌های بنیادین عقلی فقط با تعقل محض یا همان شناخت عقلی حاصل می‌شوند و نیازی به یافته‌های حسی و تجربی ندارند.

۱۳۶- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه ۱ (درس ۸)

ذهن انسان مفهوم علیت را به‌عنوان یکی از مفاهیم و تصورات ذاتی قوای ادراکی نزد خود دارد و وقتی از طریق حس، با طلوع خورشید و نیز با روشن شدن هوا مواجه می‌شود، این دو را در قالب علت و معلول ادراک می‌کند و بین آن‌ها علیت در نظر می‌گیرد. بنابراین می‌توان گفت انسان به کمک مفاهیم ذهنی بین یافته‌های حسی ارتباط برقرار کرده و به شناخت رسیده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: قالب شناخت، همان مفاهیم پایه‌ای ذهن هستند و یافته‌های حسی در قالب آن مفاهیم ریخته می‌شوند، نه برعکس.

گزینه ۳: تصوراتی مثل زمان، مکان و علیت، در عقل هستند و عقل با فعالیت و تحلیل به آن‌ها نمی‌رسد.

گزینه ۴: کانت، شناخت را حاصل همکاری حس و عقل می‌داند و به شناخت حسی قائل نیست.

۱۳۷- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه ۱ (درس ۱۱)

اینکه در صورت سؤال «قابل پذیرش بودن» به‌عنوان خواسته سؤال مطرح شده است، نشانه‌ای است بر اینکه گزینه جواب لزوماً جزء مطالبی که کتاب درسی به‌عنوان مطلب درست بیان کرده نیست و صرفاً کافی است با مطالب کتاب و با درک عمومی در تضاد نباشد. در کتاب درسی فعل طبیعی براساس انگیزه انسان که برطرف کردن نیازهای طبیعی خود است، تعریف شده است و فعل اخلاقی براساس مورد ستایش و تحسین یا سرزنش و تقبیح بودن تعریف شده است. بنابراین اگر کسی یک فعلی را که عموم مردم معمولاً با هدف برآورده کردن نیازهای طبیعی انجام می‌دهند، با انگیزه دیگری انجام دهد که مردم با اطلاع از آن، او را تحسین یا سرزنش کنند، می‌توان گفت فعل او که معمولاً طبیعی بوده در این شرایط اخلاقی محسوب می‌شود. مثلاً درس خواندن برای قبولی در کنکور معمولاً فعلی طبیعی است ولی اگر کسی با هدف تشکر از پدر و مادر و رسیدن به مدارج بالای علمی برای خدمت، این کار را انجام دهد مورد تحسین قرار می‌گیرد و فعلش اخلاقی خواهد بود. همچنین کسب در آمد به طور معمول فعلی طبیعی است ولی اگر هدف کسی کسب در آمد برای فخرفروشی بر دیگران باشد، فعلش مذموم و مورد سرزنش خواهد بود و فعلی اخلاقی محسوب می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: عملی که بر خلاف انسانیت باشد در همه مکاتب اخلاقی مورد سرزنش و تقبیح است پس اخلاقی است ولی فضیلت اخلاقی نیست بلکه یک رذیلت محسوب می‌شود. اگر منظور از ضد اخلاقی همان غیر اخلاقی باشد و به معنای فعل صرفاً طبیعی باشد، رذایل و شرور اخلاقی نوعی فعل اخلاقی هستند، نه ضد اخلاقی.

گزینه ۳: عقل عملی صرفاً قوه شناختی است و وادارکننده انسان به هیچ عملی نیست. انسان بعد از اطلاع از دریافت‌های عقلی با اراده خود انتخاب و عمل می‌کند.

گزینه ۴: در نگاه اول به نظر می‌رسد این گزینه هم می‌تواند پاسخ صحیح باشد. ولی کلید سازمان سنجش این گزینه را نپذیرفته است. برای تحلیل وجه رد این گزینه چند مطلب را می‌توان احتمال داد:

(۱) کانت قاعده اخلاقی را کلی می‌داند و با اینکه خیر عمومی را تأمین کند هم مشکلی ندارد ولی اخلاقی بودن فعل اخلاقی وابسته به این نیست که خیر عمومی را تأمین کند و صرفاً تابع حکم وجدان است.

(۲) هابز قواعد اخلاقی را ابداعی انسان می‌داند یعنی وقتی انسان وارد زیست اجتماعی شده و فهمیده است که منافع او در گرو منافع عمومی است، دست به ابداع اخلاق زده است. پس اخلاق ذاتاً کلی نیست و در شرایط فعلی که انسان‌ها درگیر زیست اجتماعی شده‌اند وضع شده است.

(۳) از نظر هابز محور ابداع فعل اخلاقی، منفعت افراد است که فعلاً در گرو تأمین خیر عمومی است ولی خیر عمومی به خودی خود معیار اخلاقی بودن نیست.

۱۳۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه ۲ (درس ۱)

وقتی در تشخیص ذات و ماهیت یک موجود تردید داریم ولی از وجودش مطمئن هستیم یعنی پذیرفته‌ایم که ممکن است به هستی یک چیز علم داشته باشیم ولی از حقیقت آن ناآگاه باشیم. پس اینکه «علم به هستی یک چیز مستلزم آگاهی از حقیقت آن نیست» تأیید می‌شود. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: این مطلب از سوی مطلب صورت سؤال تأیید نمی‌شود.

گزینه ۳: از مطلب صورت سؤال می‌توان برداشت کرد که ماهیت و وجود مغایرت دارند و از این مغایرت می‌توان فهمید که حمل وجود بر ماهیت به دلیل نیاز دارد. اما اینکه دلیل منحصر در عقلی یا حسی است، از سوی صورت سؤال تأیید نمی‌شود.

گزینه ۴: لزوماً این‌طور نیست. اینکه صورت سؤال حالتی را در نظر گرفته است که علم به وجود قبل از علم به ماهیت تحقق یافته است، به این معنا نیست که همیشه این‌گونه است. مثلاً انسان ماهیت آب موجود در دیگر سیارات را می‌فهمد ولی در وجود آن ممکن است تردید داشته باشد.

۱۳۹- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه ۲ (درس ۲)

مقصود از نسبت، نسبت‌های سه‌گانه در قضایا (ضروری، امکانی و امتناعی) است. باید در قسمت اول گزینه‌ها حمل ایجابی درست کنیم و در قسمت دوم حمل سلبی و بنیم که در کدام مورد نسبت‌ها متفاوت هستند.

گزینه ۱: مربع ۳۶۰ درجه است ← ضروری (واضح است که مربع یک شکل است، نه خود مفهوم «۳۶۰ درجه» اما مقصود این است که دارای مجموع زوایای داخلی ۳۶۰ درجه است که نسبتی ضروری است).

تعریف دارای نسبت نیست ← ضروری (توجه کنید که تعریف‌ها تصور هستند و دارای حکم (نسبت) نیستند).

گزینه ۲: مثلث سه‌پاره خط است ← امتناعی (بر این اساس که منظور، مساحت دایره باشد)

حيوان حساس نیست ← امتناعی.

گزینه ۳: عقل فعال زمانمند است ← امتناعی (عقول متعالی، مجرد از زمان و مکان هستند).

دایره، خط منحنی نیست ← ضروری (بر این اساس که منظور، مساحت دایره باشد)

گزینه ۴: مضرب هفت فرد است ← امکانی (بعضی از مضرب هفت‌ها فردند مثل خود هفت و بعضی زوج‌اند مثل چهارده)

دارای حرکت داری علم نیست ← امکانی (بعضی از دارای حرکت‌ها داری علم نیستند مثل خورشید و بعضی از دارای حرکت‌ها داری علم‌اند مثل انسان).

۱۴۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * فلسفه ۲ (درس ۳)

هیوم یک تجربه‌گرا است و مانند همه تجربه‌گرایان معتقد است که برای تبیین هر چیزی می‌بایست از شیوه تجربی استفاده شود. البته این بدان معنا نیست که هیوم باور دارد علیت را می‌توانیم به روش تجربی درک کنیم اما دست کم تبیین مبتنی بر تجربه برای جرایبی تصور علیت از سوی انسان‌ها ارائه می‌دهد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: از نظر فیلسوفان مسلمان انسان در ابتدای حیاتش هیچ درک عقلی ندارد و بعد از مدتی که ذهنش شکل گرفت بدیهیات از جمله امتناع اجتماع نقیضین را درک می‌کند (نه فقط این قاعده را).

گزینه ۳: ابن‌سینا هم در این مورد مانند تجربه‌گرایان و برخلاف دکارت است.

گزینه ۴: مطابق فعالیت انتهای درس ۳ در کتاب درسی، تجربه‌گرایان قاعده سنخیت را در مورد علت و معلول‌هایی که تاکنون تجربه کرده‌اند می‌پذیرند ولی نمی‌توانند این قاعده را به آینده و علت و معلول‌های ناشناخته تعمیم دهند.

۱۴۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه ۲ (درس ۴)

به طور کلی، هر مجموعه متحرکی بر مبنای اصل علیت، ضرورت و سنخیت، براساس وضعیت پیشین خود به وضعیت جدیدی می‌رسد؛ و الا آن اصول نقض می‌شوند. پس نسبت نداشتن سرنوشت نهایی جهان با حوادث پیشین آن منجر به نقض علیت و فروع آن می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: ممکن است جهان براساس عواملی غیر از رفتار بشر برنامه‌ریزی و طراحی شده باشد تا به فرجام خاصی برسد و رفتار بشر نتواند آن فرجام را تغییر دهد. مثل اینکه حرکت کره زمین تابع نیروی گرانش خورشید و دیگر ستاره‌ها و کرات بزرگ است، نه تابع رفتار انسان‌های روی زمین. این به معنای نقض علیت یا فروع آن نیست.

گزینه ۲: این مطلب، نقض اصول علیت نیست.

گزینه ۳: قابل پیش‌بینی نبودن معنای چهارم اتفاق است که با هیچ‌یک از اصول مربوط به علیت در تناقض نیست.

۱۴۲- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * فلسفه ۲ (درس ۵)

از نظر فلسفی، صفات تغییرناپذیر، دارای حیات و خوبی مطلق برای خداوند همگی بی‌نیاز از وجود دیگر موجودات هستند؛ زیرا قبل از خلقت موجودات نیز خداوند این ویژگی‌ها را داشته است. توجه کنید که مقصود اصلی از «خوبی مطلق»، خوب‌ترین بودن نیست بلکه مقصود این است که خوبی خداوند، نامحدود و غیرمقید است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: صانع بودن خداوند به این معناست که مصنوعی وجود دارد و خداوند آن را خلق کرده است.

گزینه ۳: شریف‌ترین موجود بودن خداوند به این معناست که موجودات شریفی هستند ولی خداوند شریف‌ترین آن‌هاست.

گزینه ۴: محرک اول بودن خداوند مستلزم وجود حرکت و موجودات متحرک است و دارای عالی‌ترین اندیشه بودن خداوند نیز مستلزم آن است که موجودات دارای اندیشه دیگری هم باشند و اندیشه خداوند از همه برتر باشد.

۱۴۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * فلسفه ۲ (درس‌های ۷ و ۸)

حکیمان ایران (پیش از) باستان مفهوم عقل را به معنای وجود متعالی (خداوند) (معنای هستی‌شناسانه) و نیز به معنای قوه استدلال و ابزار شناخت انسان (معنای معرفت‌شناسانه) به کار می‌بردند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: فیلسوفان مسلمان براساس دلایل عقلی مرتبه‌ای از هستی را که مجرد از ماده و غیرمحمسوس است شناسایی کرده‌اند و سپس موجودات عالم عقول را بر فرشتگانی که در کتاب‌های آسمانی ذکر شده‌اند تطبیق داده‌اند، نه اینکه غیرمحمسوس بودن عقول را از کتاب‌های آسمانی نتیجه گرفته باشند.

گزینه ۳: فارابی عقل انسانی را جزئی از عالم عقول نمی‌داند بلکه پرتوی از آن می‌داند.

گزینه ۴: هراکلیتوس جهان را ظهور عقل متعالی یا همان خداوند می‌دانست، نه ظهور افکار متعالی انسان.

۱۴۴- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * فلسفه ۲ (درس ۹)

از نظر فارابی اولین مبنای ورود به مباحث اجتماعی و فلسفه سیاسی این است که انسان موجودی مدنی بالطبع است و به حسب فطرت و طبع خود به جامعه گرایش دارد و می‌خواهد با هم‌نوعان خود زندگی کند (رد سایر گزینه‌ها).

۱۴۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * فلسفه ۲ (درس ۱۱)

برای اثبات وحدت وجود لازم است وجود را حقیقتی مشترک بین موجودات بدانیم تا با اصیل دانستن آن نتیجه بگیریم تنها واقعیت خارجی همان وجود واحد و مشترک بین همه موجودات است. اما اگر معنای «وجود»، بین موجودات، مشترک نباشد، با اصیل بودن آن، حقایق متفاوتی در جهان خارج اثبات خواهد شد که با وحدت حقیقت وجود ناسازگار خواهد بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: این مطلب، بیانی از اصالت وجود است و با وحدت وجود ناسازگار نیست.

گزینه ۲: چون هر مفهومی لزوماً اصیل و واقعی نیست، این مطلب هم با وحدت حقیقت وجود سازگار است. مثلاً مفهوم ماهیت نیز از موجود خارجی، انتزاع می‌شود ولی این مفهوم مصداق واقعی ندارد و سبب نمی‌شود کثرات، واقعی باشند و وحدت وجود نقض شود.

گزینه ۴: ویژگی‌های خاص موجودات اگر مربوط به تفاوت رتبه وجودی آنها باشد، با وحدت وجود ناسازگار نیست.

اقتصاد

۱۴۶- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (فصل ۱، درس ۲)

بررسی موارد:

الف) بیشینه کردن منفعت اعضای یک کسب‌وکار از طریق اقدامات جمعی، مربوط به کسب‌وکار تعاونی است.

ب) آن کسب‌وکاری که پذیرش و عمل به قوانین وضع‌شده مرتبط با آن برایش زمان‌بر و پرهزینه است، شرکت (سهامی) می‌باشد.

ج) آن دسته از کسب‌وکارهایی که اولاً غالب کسب‌وکارها در ایران را شامل می‌شود و ثانیاً کسب‌وکارهای تخصصی ذیل آن می‌گنجند، کسب‌وکار شخصی است.

د) یک کارآفرین که کسب‌وکار و تمامی منافع و مسئولیت‌های آن متعلق به خود اوست، صاحب یک کسب‌وکار شخصی می‌باشد؛ حتی اگر افراد مختلف را استخدام کند.

۱۴۷- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (فصل ۱، درس ۳)

می‌دانیم که هزینه فرصت، برابر است با عایدی (منافع) انتخاب دوم؛ لذا برای پاسخ به این سؤال باید ببینیم که از میان گزینه‌های مختلف، به‌جز سرمایه‌گذاری در سازمان بورس اوراق بهادار که انتخاب فرد است، کدام گزینه منافع بیشتری دارد و منافع آن گزینه، عیناً می‌شود هزینه فرصت انتخاب.

منافع سالانه سرمایه‌گذاری در بانک:

$$\frac{20}{100} \times 2,000,000,000 = 400,000,000 \text{ تومان}$$

منافع تأسیس شرکت خدمات ساختمانی:

قیمت خدمات تعداد مراجعه

$$250 \times 900,000,000 = 225,000,000 \text{ تومان}$$

با توجه به محاسبات، روشن است که منافع سرمایه‌گذاری در بانک بیشتر از تأسیس شرکت خدمات ساختمانی است و به عبارت دیگر این گزینه، اولویت دوم پس از سرمایه‌گذاری در سازمان بورس است، لذا همان هزینه فرصت تلقی شده و هزینه فرصت انتخاب سرمایه‌گذاری در سازمان بورس، ۴۰۰ میلیون تومان (منافع سرمایه‌گذاری در بانک) می‌باشد.

نکته: هزینه فرصت برابر است با عایدی انتخاب (اولویت) دوم.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (فصل ۱، درس ۳)

۱۴۸- پاسخ: گزینه ۴

بررسی موارد:

- (الف) نادرست؛ کمیابی منابع و عوامل تولید مربوط به قانون اول، یعنی «شناسایی منابع کمیاب» است؛ نه مقایسه میان منافع و هزینه‌ها.
 (ب) درست؛ «بده-بستان» بین گزینه‌های مختلف، مربوط به قانون دوم، یعنی «محاسبه هزینه فرصت» است.
 (ج) نادرست؛ مقایسه میان منافع و هزینه‌ها یا همان ارزیابی هریک از آن‌ها، مربوط به قانون پنجم، یعنی مقایسه میان منافع و هزینه‌ها می‌باشد.
 (د) درست؛ وجود دو نوع گسترده از تصمیمات (انتخاب از میان گزینه‌های مختلف و انتخاب چه مقدار از هر چیز)، مربوط به قانون پنجم، یعنی «مقایسه بین هزینه‌ها و منافع» است.

▲ مشخصات سؤال: ساده * اقتصاد (فصل ۲، درس ۵)

۱۴۹- پاسخ: گزینه ۲

طبق صورت سؤال در این شهر کوچک، تنها یک فروشنده مواد پروتئینی وجود دارد که نشانگر بازار انحصاری فروش می‌باشد و می‌دانیم در بازارهای انحصاری فروش، فروشنده، قیمت‌گذار و خریدار، قیمت‌پذیر است؛ لذا گزینه ۲ بیانگر قیمت‌پذیر بودن خریداران است، صحیح می‌باشد.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (فصل ۲، درس ۵)

۱۵۰- پاسخ: گزینه ۳

(الف) برای پاسخ به این بخش ابتدا درآمد در نقطه B را محاسبه می‌کنیم و سپس درآمد در حالت تعادل و پس از آن اختلاف این دو مقدار را محاسبه می‌کنیم.

درآمد در نقطه B = در این حالت که مربوط به قیمت ۴۰۰ تومان است. اگرچه ۳۰ عدد کالا عرضه شده است؛ اما فقط ۱۰ عدد تقاضا شده است (به فروش رفته است) پس باید قیمت خرید ضربدر میزان تقاضا (فروش) شود:

مقدار قیمت

$$\text{تومان } ۴,۰۰۰ = ۱۰ \times ۴۰۰$$

مقدار قیمت
↑ ↑

(رد گزینه‌های ۲ و ۴) تومان ۶,۰۰۰ = ۲۰ × ۳۰۰ = درآمد در حالت تعادل

تومان ۲,۰۰۰ = ۶,۰۰۰ - ۴,۰۰۰ = اختلاف درآمد در نقطه B و تعادل

(ب) نقطه D که مربوط به قیمت ۲۰۰ تومان نیز می‌باشد؛ اگرچه مقدار تقاضا ۳۰ عدد است اما میزان عرضه فقط ۱۰ عدد می‌باشد (نقطه C)؛ در نتیجه میزان مازاد تقاضا ۲۰ واحد می‌باشد.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (فصل ۲، درس ۶)

۱۵۱- پاسخ: گزینه ۲

می‌دانیم که دولت در اقتصاد، دارای دو وظیفه «بهبود عملکرد بازار» و ارائه کالاهای (خدمات) عمومی» است.

بررسی عبارات:

(الف) تأیید کیفیت یا عدم کیفیت محصولات ← بهبود عملکرد بازار

(ب) ارائه کالای عمومی ← ارائه کالای عمومی

(ج) تعریف و اجرای حقوق مالکیت ← بهبود عملکرد بازار

(د) بهبود امنیت خرید و فروش و مبادلات ← بهبود عملکرد بازار

(ه) سرمایه‌گذاری در حوزه خدمات عمومی ← ارائه کالا (خدمات) عمومی

عبارات «الف»، «ج» و «د» مربوط به وظیفه بهبود عملکرد بازار می‌باشند.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (فصل ۳، درس ۸)

۱۵۲- پاسخ: گزینه ۱

از آنجایی که کشور A، در تولید هر دو محصول مزیت مطلق دارد، باید هر دو محصول را در کشور خود تولید کند.

▲ مشخصات سؤال: ساده * اقتصاد (فصل ۳، درس ۸)

۱۵۳- پاسخ: گزینه ۳

هم دولت و هم مردم در برابر فقر و بیکاری دارای وظیفه و مسئولیت می‌باشند:

وظایف دولت:

■ تثبیت قیمت‌ها

■ مبارزه با فساد

■ اجرای سیاست‌های فقرزدایی و برقرار کردن عدالت

■ ثبات قوانین و بهبود فضای کسب و کار

■ حمایت از شرکت‌های دولتی

■ و ...

وظایف مردم:

■ ایجاد نهادهای توانمندسازی

■ ایجاد خیریه‌ها

■ کمک‌های مردمی

■ تأسیس صندوق‌های قرض الحسنه

■ فعالیت جهادی

پس فعالیت‌های جهادی از وظایف و مسئولیت‌های مردم در برابر فقر و بیکاری است؛ نه از سیاست‌های هم‌راستا با سیاست‌های فقرزدایی توسط دولت‌ها.

۱۵۴- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (فصل ۳، درس ۹)

می‌دانیم که سطح قیمت ابتدای هر سالی، برابر است با سطح قیمت‌ها در انتهای سال قبل، پس سطح قیمت‌ها در ابتدای سال ۱۳۸۴، برابر است با سطح قیمت‌ها در ابتدای سال ۱۳۸۳.

$$100 \times \frac{\text{سطح قیمت‌ها در ابتدای سال} - \text{سطح قیمت‌ها در انتهای سال}}{\text{سطح قیمت‌ها در ابتدای سال}} = \text{درصد تغییر شاخص قیمت مصرف‌کننده (CPI) نرخ تورم}$$

$$\Rightarrow \frac{x - 360,000}{360,000} \times 100 = 30 \Rightarrow \frac{x - 360,000}{360,000} = \frac{30}{100} \Rightarrow 10x - 3,600,000 = 1,080,000$$

$$\Rightarrow 10x = \frac{4,680,000}{10} \Rightarrow x = \frac{4,680,000}{10} = 468,000 \text{ تومان}$$

همان‌طور که گفتیم، سطح قیمت‌ها در انتهای سال ۱۳۸۳، برابر است با سطح قیمت‌ها در ابتدای سال ۱۳۸۴؛ پس سطح قیمت‌ها در ابتدای سال ۱۳۸۴ نیز برابر است با ۴۶۸,۰۰۰ تومان.

۱۵۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * اقتصاد (فصل ۳، درس ۱۰)

همه موارد ذکر شده در گزینه‌ها مربوط به عوامل و دلایل اهمیت و بزرگی اقتصاد ایران در دوران باستان است؛ به جز «صادرات محصولات کشاورزی به عثمانی» که مربوط به دوران قاجار است.

۱۵۶- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: ساده * اقتصاد (فصل ۳، درس‌های ۹ و ۱۱)

بررسی هر مؤلفه:

■ دهک‌ها ← شاخص توزیع درآمد

■ HDI ← شاخص توسعه انسانی

■ CPI ← شاخص قیمت مصرف‌کننده (تورم)

۱۵۷- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (فصل ۳، درس ۱۱)

تولید ناخالص داخلی (اسمی) از حاصل ضرب مقدار تولید و قیمت هر واحد به دست می‌آید؛ اما برای از بین بردن اثر انحرافی تورم بر محاسبه تولید، مقدار تولید را ضربدر قیمت سال پایه می‌کنیم که نشان‌دهنده تولید ناخالص واقعی است.

$$\begin{aligned} \text{قیمت سال ۱۳۹۹} \times \text{مقدار سال ۱۳۹۹} &= \text{تولید ناخالص داخلی اسمی سال ۱۳۹۹} \\ \text{قیمت سال ۱۳۹۸} \times \text{مقدار سال ۱۳۹۹} &= \text{تولید ناخالص داخلی واقعی سال ۱۳۹۹} \\ &\downarrow \\ &\text{سال پایه} \end{aligned}$$

$$\text{تولید ناخالص داخلی اسمی} = \frac{140,000}{200 \times 700} + \frac{112,000}{700 \times 1600} = 1,260,000$$

$$\text{تولید ناخالص داخلی واقعی} = \frac{100,000}{200 \times 500} + \frac{84,000}{700 \times 1200} = 940,000$$

۱۵۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (فصل ۴، درس ۱۳)

خرید هوشمندانه خریدی است که آگاهانه است، از روی هوس نیست، بدون فکر و بر مبنای احساسات نیست و به نفع اقتصاد خودمان، خانواده و جامعه‌مان است؛ پس آن خریدی که با پرهیز از تصمیم‌های آبی صورت می‌گیرد، مربوط به خرید هوشمندانه می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) لزوماً خریدن اجناس ارزان هوشمندانه نیست؛ چراکه گاهی اوقات با عدم کیفیت مناسب مواجه می‌شویم.

(۲) خرید هرروزه در راه مدرسه که نشان‌دهنده خرید بر مبنای احساسات است؛ نه از روی فکر و تعقل، مربوط به خرید هوشمندانه نیست.

(۴) لزوماً خرید اجناس برند (مارک‌دار) هوشمندانه نیست؛ چراکه گاهی اوقات اجناسی که مارک‌دار نیستند کیفیت بهتری نسبت به آن خواهند داشت.

۱۵۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (فصل ۴، درس ۱۴)

قیمت اسمی برابر است با نسبت کل قیمت پرداخت شده به تعداد سهام خریداری شده است.

$$\frac{150,000,000}{750} = 200,000$$

$$200,000 + (200,000 \times 10\%) = 220,000 \Rightarrow \text{درصد افزایش قیمت هر سهم} + \text{قیمت اسمی} = \text{قیمت بازاری (ثانویه) هر سهم}$$

۱۶۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (فصل ۴، درس ۱۴)

خرید طلا یکی از روش‌های سرمایه‌گذاری افراد است؛ به این دلیل که طلا ارزش خود را در شرایط تورمی حفظ می‌کند و برخلاف سهام در هر زمان قابل خرید و فروش است؛ اما برخلاف سهام که با سود سالانه منظم (سالانه) همراه است، سرمایه‌گذاری از طریق خرید طلا، سود سالانه منظم ندارد، بلکه افراد از اختلاف قیمت خرید و فروش آن سود می‌برند.

آزمون

کارنامه رتبه‌های برتر

رتبه‌های ۱ تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

